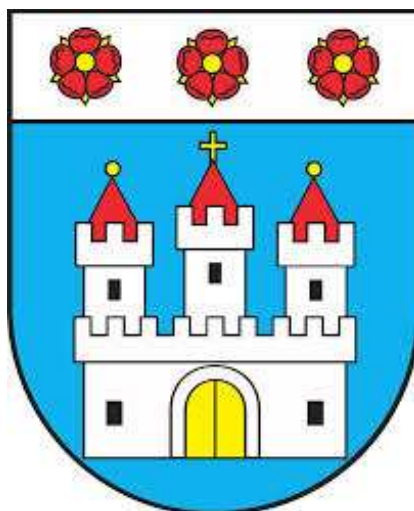

Nowy Dwór Gdański
2019

Gminny Program Rewitalizacji

Gminy Nowy Dwór Gdański

na lata 2017-2023

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański powstał z użyciem nie cytowanych w tekście opracowań będących częścią projektu:

- STUDIO DZ Daniel Załuski, 2016, *Pogłębione badania obszaru rewitalizacji: Opracowanie analiz i ekspertyz.*
- Stowarzyszenie Rozwoju Inspiracje, 2016, *Raport z badania problemów i zjawisk społecznych jako element badania obszaru rewitalizacji w Nowym Dworze Gdańskim.*

1. Streszczenie Gminnego Programu Rewitalizacji	8
2. Wstęp	11
2.1. Podstawowe pojęcia i skróty	11
2.2. Podstawa prawna	12
2.3. Metodologia, metodyka i procedur	13
2.3.2. Metodyka wyznaczania obszaru rewitalizacji.....	13
2.3.2.1. Podział na jednostki urbanistyczne i przyjęte kryteria	13
2.3.2.2. Obszary wskazane do rewitalizacji w dokumentach planistycznych	20
2.3.2.3. Dotychczas udzielone formy wsparcia dla obszarów zdegradowanych	21
2.3.3. Wybór obszaru rewitalizacji	22
2.3.4. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów w proces rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański.....	22
2.3.4.1. Identyfikacja interesariuszy procesu rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański.....	22
2.3.4.2. Konsultacje społeczne	24
2.3.5. Zbieranie danych	26
2.3.6. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	27
3. Ogólna charakterystyka obszaru rewitalizacji	27
4. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera społeczna.....	29
4.1. Problemy i negatywne zjawiska społeczne.....	29
4.1.1. Demografia	29
4.1.2. Migracje	30
4.1.3. Starzenie się społeczeństwa, niepełnosprawność.....	30
4.1.4. Pomoc społeczna	31
4.1.5. Ubóstwo.....	32
4.1.6. Bezrobocie	32
4.1.7. Warunki mieszkaniowe.....	33
4.1.8. Zagrożenie wykluczeniem społecznym.....	34
4.1.9. Kultura	35
4.1.10. Bezpieczeństwo mieszkańców.....	35
4.1.11. Dostęp do usług publicznych	35
4.1.12. Aktywność społeczna i obywatelska.....	36
4.1.13. Współpraca i poziom zaufania społecznego.....	36
4.1.14. Integracja społeczna i zawodowa	37
4.2. Analiza potencjału i aktywności.....	37
4.2.1. Instytucje i organizacje non – profit działające w obszarze rewitalizacji	37
4.2.2. Żuławski Ośrodek Kultury	38
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera gospodarcza.....	38
5.1. Problemy i negatywne zjawiska gospodarcze	38
5.1.1. Poziom aktywności zawodowej.....	38

5.1.2.	Poziom przedsiębiorczości.....	39
5.1.3.	Przestrzeń aktywności zawodowej.....	41
5.2.	Potencjał gospodarczy obszaru rewitalizacji	41
5.2.1.	Lokalizacja.....	41
5.2.2.	Przestrzeń aktywności zawodowej.....	42
6.	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera przestrzenno – funkcjonalna.....	42
6.1.	Problemy i negatywne zjawiska przestrzenno – funkcjonalne.....	42
6.1.1.	Znaczenie obszaru rewitalizacji	42
6.1.2.	Funkcje w obszarze rewitalizacji.....	42
6.1.3.	Przestrzenie publiczne	43
6.1.4.	Charakter zabudowy.....	44
6.1.5.	Komunikacja	44
6.1.6.	Tereny rekreacyjne	45
6.1.7.	Struktura własności	47
6.1.8.	Amorfizm przestrzeni	49
6.2.	Potencjał przestrzenno – funkcjonalny obszaru rewitalizacji.....	51
6.2.1.	Obiekty zabytkowe	51
6.2.2.	Struktura własności	55
6.2.3.	Komunikacja	55
7.	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera środowiskowa.....	56
7.1.	Problemy i negatywne zjawiska środowiskowe	56
7.1.1.	Wielkość niskich emisji	56
7.1.2.	Zagrożenia powodziowe	56
	Zagospodarowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (woda 1%) regulowane jest przepisami ustawy Prawo wodne (Dz. U. 2018poz. 2268 z późn. zm.).....	57
7.2.	Potencjał środowiskowy obszaru rewitalizacji	57
7.2.1.	Rzeka Tuga	58
7.2.2.	Pomnik przyrody.....	58
8.	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera techniczna	59
8.1.	Problemy techniczne	59
8.1.1.	Stan infrastruktury drogowej i technicznej	59
8.1.2.	Stan techniczny budynków.....	62
8.2.	Potencjał techniczny obszaru rewitalizacji	63
8.2.1.	Stan infrastruktury drogowej i technicznej	63
8.2.2.	Wyposażenie budynków w media	64
9.	Podsumowanie.....	66
9.1.	Analiza SWOT.....	66
9.2.	Hierarchizacja problemów i zjawisk kryzysowych i sposób wykorzystania potencjału obszaru rewitalizacji w rozwiązywaniu problemów	67
9.2.1.	Sfera społeczna	67
9.2.1.1.	Przeciwdziałanie zagrożeniu wykluczeniem społecznym.....	67
9.2.1.2.	Aktywizacja społeczna.....	70
9.2.1.3.	Edukacja	70

9.2.1.4.	Przeciwdziałanie odpływowi ludności.....	70
9.2.1.5.	Bezpieczeństwo.....	71
9.2.2.	Sfera gospodarcza.....	71
9.2.2.1.	Ograniczanie bezrobocia.....	71
9.2.2.2.	Kreowanie warunków dla rozwoju gospodarczego	71
9.2.3.	Sfera przestrzenno – funkcjonalna	72
9.2.3.1.	Podnoszenie atrakcyjności gospodarczej obszaru rewitalizacji	72
9.2.3.2.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i przestrzeni rekreacji codziennej	73
9.2.3.3.	Przygotowanie obszaru dla potrzeb starzejącego się społeczeństwa.....	74
9.2.3.4.	Ochrona dziedzictwa kulturowego.....	74
9.2.4.	Sfera techniczna.....	74
9.2.4.1.	Warunki zamieszkania.....	74
9.2.4.2.	Infrastruktura drogowa i techniczna	75
9.2.5.	Sfera środowiskowa.....	75
10.	Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	75
11.	Cele rewitalizacji i kierunki działań	77
12.	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	82
12.1.	Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne	83
12.1.1.	Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	83
12.1.2.	Charakterystyka przedsięwzięć uzupełniających.....	99
12.2.	Powiązania pomiędzy celami, kierunkami oraz przedsięwzięciami i projektami	105
12.3.	Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	107
13.	Indykatywne ramy finansowe	108
13.1.	Źródła finansowania	108
13.2.	Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji.....	109
14.	Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	110
14.1.	Obszary komplementarności działań i projektów rewitalizacyjnych	110
14.1.1.	Przestrzenny	110
14.1.2.	Problemowy.....	110
14.1.3.	Międzyokresowy.....	111
14.1.4.	Instytucjonalno – systemowy	113
14.1.5.	Źródeł finansowania	114
14.2.	Matryca komplementarności	114
15.	Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji.....	136
15.1.	Struktura zarządzania	136
15.2.	Koszty zarządzania rewitalizacją	138
15.3.	Procedura zgłaszania nowych zadań do Gminnego Programu Rewitalizacji.....	138
15.4.	Procedura zgłaszania zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji	139
16.	Monitoring i ocena Gminnego Programu Rewitalizacji	139
16.1.	Monitoring.....	139
16.2.	Ewaluacja	142
17.	Niezbędne zmiany w uchwałach.....	145

17.1. Uchwały, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i zmianie kodeksu cywilnego	145
17.2. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego	145
17.3. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego	145
18. Strategiczne Narzędzia Planistyczne	145
18.1. Specjalna strefa rewitalizacji	145
18.2. Miejscowy Plan Rewitalizacji	145
19. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi	145
19.1. Strategia Rozwoju Gminy Nowy Dwór Gdański.....	146
19.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański	147
19.3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Dwór Gdański	149
20. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	150
21. Spis rysunków	152
22. Spis tabel.....	153

1. Streszczenie Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański został sporządzony w oparciu o Ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1398 z późn. zm.) oraz zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 z późn. zm.).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański opracowano ze względu na pogłębiający się proces degradacji obszaru rewitalizacji i potrzebę poprawy jakości życia jego mieszkańców. Gminny Program Rewitalizacji został sporządzony w celu wyprowadzenia obszaru z sytuacji kryzysowej. Jest dokumentem, którego treść opracowano w oparciu o dokumenty strategiczne wyższego szczebla, w tym prawo lokalne, a także uwzględniono założenia „Narodowego Planu Rewitalizacji”. Program składa się z dwóch głównych części. Pierwszą są szczegółowe diagnozy uwarunkowań obszaru, natomiast w skład drugiej wchodzi elementy dotyczące przeprowadzenia rewitalizacji między innymi takie jak: wizja, cele i kierunki rewitalizacji, planowane przedsięwzięcia oraz sposób zarządzania procesem rewitalizacji.

Gmina Nowy Dwór Gdański jest gminą miejsko – wiejską, zlokalizowaną w powiecie nowodworskim i zamieszkiwaną przez prawie 18 tys. mieszkańców. Programem Rewitalizacji został objęty obszar śródmieścia Nowego Dworu Gdańskiego, w którym stwierdzono nagromadzenie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, środowiskowej oraz technicznej. Obszar rewitalizacji znajduje się w zakolu rzeki Tugi, a jego granicę stanowi ulica Obrońców Westerplatte. Zamieszkiwany jest przez 1330 osoby.

W diagnozie dotyczącej obszaru rewitalizacji scharakteryzowano występujące negatywne zjawiska i problemy, ich pochodzenie oraz powiązania i oddziaływania na różne sfery życia. Zebrano informacje na temat mocnych i słabych stron dotyczących obszaru rewitalizacji i kapitału społecznego, potencjałów oraz zagrożeń wynikających z czynników zewnętrznych i wewnętrznych.

W oparciu o zebrane dane w procesie tworzenia programu rozpoznano potrzeby i udręki mieszkańców, podjęto próbę oszacowania kapitału społecznego poprzez ocenę stopnia aktywności społecznej i zawodowej oraz umiejętność współpracy mieszkańców, organizacji i instytucji publicznych oraz samorządu terytorialnego. Do najważniejszych społecznych potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji należą:

- Przeciwdziałanie zagrożeniu wykluczeniem społecznym,
- Aktywizacja społeczna,
- Podnoszenie poziomu edukacji, w szczególności zawodowej oraz dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym,
- Przeciwdziałanie odpływowi ludności,

- Podnoszenie bezpieczeństwa.

W sferze gospodarczej zdiagnozowano poziom przedsiębiorczości, poziom aktywności zawodowej oraz predyspozycje obszaru do rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji. Do zjawisk społecznych i największych problemów sprzężonych z gospodarką na obszarze rewitalizacji należą: postępujące starzenie się społeczeństwa, wysoki stopień bezrobocia trwałego, ubożenie mieszkańców, brak nowych inwestycji oraz umiarkowana aktywność podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji. Do potrzeb w sferze gospodarczej należą:

- Ograniczanie bezrobocia,
- Kreowanie warunków dla rozwoju gospodarczego.

Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano potrzebę poprawy sytuacji przestrzenno – funkcjonalnej oraz warunków technicznych i nieznacznie warunków środowiskowych. Do najważniejszych potrzeb w zakresie przestrzenno – funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym należą:

- Podnoszenie atrakcyjności gospodarczej obszaru rewitalizacji,
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i przestrzeni rekreacji codziennej,
- Przygotowanie obszaru dla potrzeb starzejącego się społeczeństwa,
- Poprawa warunków zamieszkania,
- Poprawa infrastruktury drogowej i technicznej,
- Wzbogacanie środowiska przyrodniczego i zagospodarowanie terenów zielonych,
- Poprawa zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

Realizacja potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji winna następować z wykorzystaniem potencjałów obszaru rewitalizacji, zgodnie z zasadą komplementarności.

Wizja stanu docelowego oraz przedsięwzięcia rewitalizacyjne mające na celu przezwyciężenie problemów i sytuacji kryzysowych zostały zaplanowane z wykorzystaniem potencjałów obszaru rewitalizacji. Według Gminnego Programu Rewitalizacji docelowo obszar rewitalizacji będzie charakteryzowany w następujący sposób:

Obszar rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański w 2023 roku jest miejscem atrakcyjnym do zamieszkania, oferującym warunki do prowadzenia godnego życia, budowania dobrostanu obecnych mieszkańców i szans dla przyszłych pokoleń. Obszar rewitalizacji miejscem sprzyjającym rozwojowi i aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.

W ramach wizji sformułowano trzy cele, które odnoszą się bezpośrednio do namierzonych problemów obszaru rewitalizacji:

1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych
2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców Nowego Dworu Gdańskiego
3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny

Cele zostały sformułowane na podstawie zdiagnozowanych problemów i sytuacji kryzysowych oraz w komplementarności z dokumentami strategicznymi, w szczególności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Dwór Gdański.

Do celów przypisano kierunki, które mają umożliwić osiągnięcie wizji Gminnego Programu Rewitalizacji.

- Wsparcie społeczne rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu,
- Wspieranie pomocowe osób samotnych i niesamodzielnych, aktywna integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych,
- Dostosowanie obiektów i przestrzeni dla wsparcia społecznego i pomocowego,
- Zwiększanie kompetencji zawodowych i dostosowanie ich do potrzeb rynku,
- Poprawa stanu technicznego zabudowy oraz poprawa infrastruktury technicznej,
- Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej,
- Zwiększenie atrakcyjności przestrzennej i nadanie szczególnego charakteru przestrzeniom,
- Kształtowanie kompetencji społecznych,
- Kształtowanie przestrzeni budującej tożsamość lokalną.

W oparciu o powyższe cele sporządzono dziewięć przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja w sposób bezpośredni wpłynie na poprawę sytuacji na obszarze rewitalizacji w zakresie negatywnych zjawisk społecznych jak również będzie kształtować warunki do dalszego rozwoju społecznego, przestrzenno – funkcjonalnego, gospodarczego, technicznego i środowiskowego.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

1. Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny
2. Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych
3. Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych
4. Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi
5. Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych
6. Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych
7. Pobudzanie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych
8. Remonty obiektów zabytkowych
9. Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni

Wszystkie przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniają i dają szansę na poprawę obecnej sytuacji na obszarze rewitalizacji i w szerszym kontekście, rozwój całej gminy.

Ze względu na złożoność oraz kosztowność realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zaplanowano różne źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz kosztów prowadzenia procesu. Przewidziano strukturę zarządzania procesem rewitalizacji oraz sposób realizacji i monitorowania prac oraz ewaluacji, czyli oceny jakości i skuteczności całego programu. System wdrożenia stanowi w dużej mierze o sukcesie całego programu. W procesie rewitalizacji zostali uwzględnieni partnerzy projektu. Zintegrowanie różnych podmiotów uczestniczących w realizacji programu ma zapewnić efektywność i skuteczność rewitalizacji. Plan finansowy pozwala na określenie kosztów realizacji programu i ich efektywny rozkład w czasie prowadzenia rewitalizacji.

Przedsięwzięcia zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański nie klasyfikują się jako mogące zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Gminny Program Rewitalizacji, jako dokument strategiczny, został zwolniony z obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Nie występuje konieczność wprowadzania zmian w obowiązujących uchwałach Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim, w tym w dotyczących studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jak i w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

2. Wstęp

2.1. Podstawowe pojęcia i skróty

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywnych zjawisk o innym charakterze, tj. zjawisk gospodarczych lub środowiskowych lub przestrzenno – funkcjonalnych lub technicznych. Obszarem zdegradowanym są wszystkie tereny w gminie, na które nakłada się kilka negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywne zjawiska przynajmniej w jednej z pozostałych sfer.

Obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego, w którym występuje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk, o których mowa wyżej a jednocześnie jest to obszar, który ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji.

Interesariusze rewitalizacji to w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt. 1;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt. 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Gminny Program Rewitalizacji, zwany dalej Programem Rewitalizacji, programem lub GPR, to dokument przyjmowany w drodze Uchwały Rady Miejskiej, służący prowadzeniu procesów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Procedurę przygotowania, realizacji i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji określa Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1398 z późn. zm.).

2.2. Podstawa prawna

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański został sporządzony w oparciu o Ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1398 z późn. zm.) oraz zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 z późn. zm.).

Prace nad programem prowadzone były dotychczas w oparciu o uchwały Rady Miejskiej:

- Uchwała nr 259/XL/98 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 3 kwietnia 1998 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowy Dwór Gdański;
- Uchwała nr 165/XVIII/2016 Rady Miejskiej z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański;
- Uchwała Nr 94/XIII/2019 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański
- Uchwała nr 176/XIX/2016 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 19 maja 2016 r. o przystąpieniu do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji;
- Uchwała Nr 260/XXX/2017 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 16 marca 2017r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Nowy Dwór Gdański
- Uchwała nr 300/XXXVIII/2017 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023.
- Uchwała Nr 311/XL/2017 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 30 października 2017r. zmieniająca w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Nowy Dwór Gdański
- Uchwała Nr 95/XIII/2019 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023

2.3. Metodologia, metodyka i procedur

2.3.2. Metodyka wyznaczania obszaru rewitalizacji

2.3.2.1. Podział na jednostki urbanistyczne i przyjęte kryteria

Na etapie programowania rewitalizacji konieczne jest wyznaczenie obszarów zdegradowanych, w których mierniki poziomu rozwoju społecznego, gospodarczego oraz przestrzennego są na niskim poziomie, a spośród nich konkretnego obszaru lub podobszaru o relatywnie najgorszej sytuacji, predestynowanych do objęcia kompleksową interwencją w zakresie rewitalizacji.

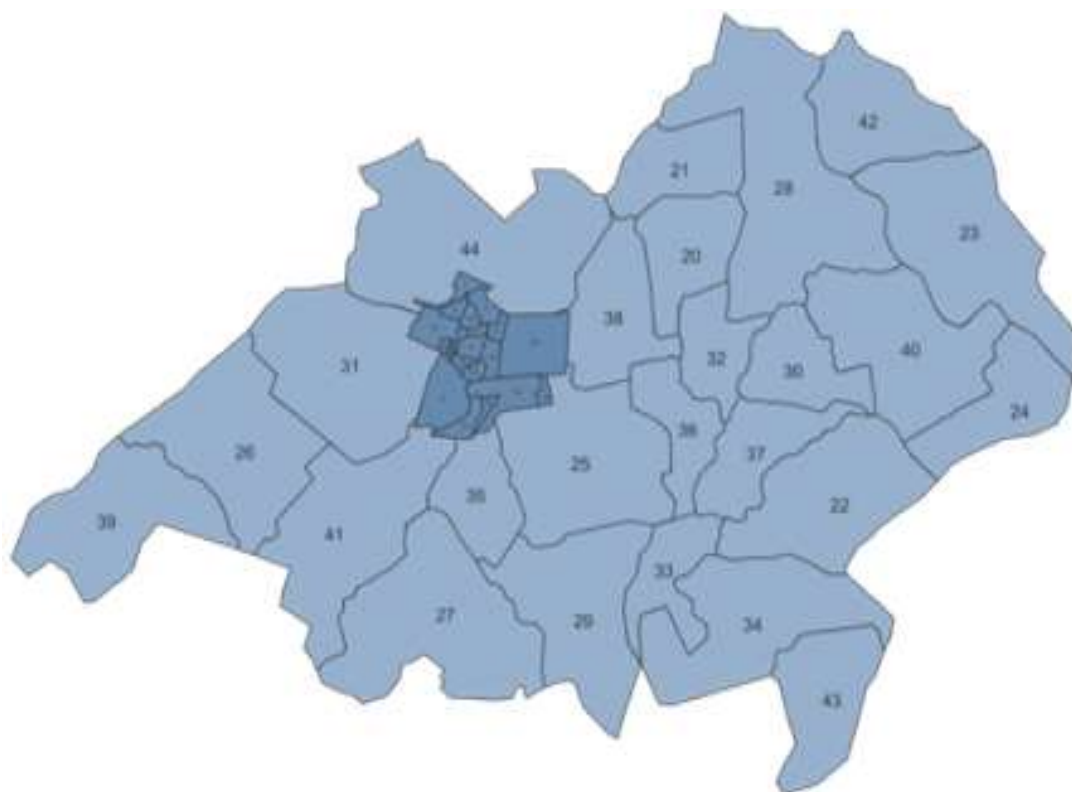
Obszary zdegradowane w Gminie Nowy Dwór Gdański zostały wyznaczone w procesie porównywania wewnątrzgminnego stopnia zróżnicowania poszczególnych wskaźników częściowych, określających poziom degradacji.

Pierwszym krokiem w procesie porównywania wewnątrzgminnego stopnia zróżnicowania poszczególnych wskaźników częściowych była analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych gminy, skutkująca podziałem jej obszaru na mniejsze jednostki. W przypadku obszaru wiejskiego posłużono się jednostkami sołectwami (25 sołectw).

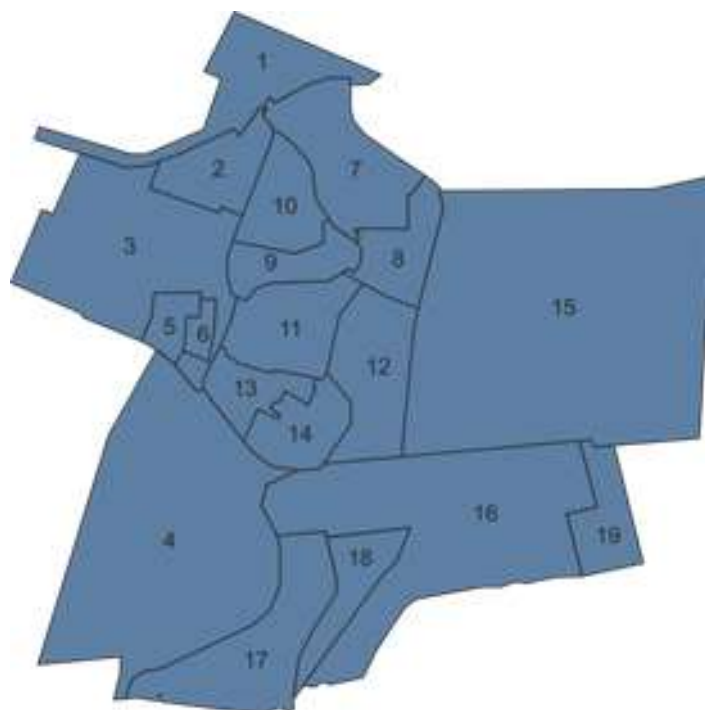
Z uwagi na brak formalnego podziału na dzielnice miasto Nowy Dwór Gdański podzielono na 19 jednostek (podstawą ich wyznaczenia były granice obwodów spisowych GUS oraz podział funkcji przyjęty w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy) grupując tym samym wszystkie miejskie ulice. Ten podział miasta Nowy Dwór Gdański odzwierciedla utrwalone i powszechnie dostrzegane zróżnicowania w jego przestrzeni społeczno-gospodarczej.

Każda z wydzielonych jednostek, zarówno na obszarze wiejskim, jak i miejskim, jest zamieszkała. Suma powierzchni wydzielonych jednostek strukturalnych jest równa powierzchni gminy, tym samym analizie porównawczej poddano całą gminę.

Jednostki wewnątrzmijskie wydzielono korzystając z wykazu adresów budynków w rejonach statystycznych i obwodach spisowych.

Rysunek 1 Podział Gminy Nowy Dwór Gdański na jednostki urbanistyczne

Rysunek 2 Podział miasta Nowy Dwór Gdański na jednostki urbanistyczne

Tabela 1 Opis struktury jednostek urbanistycznych w gminie Nowy Dwór Gdański wyznaczonych na potrzeby delimitacji obszarów zdegradowanych i wyznaczenia obszaru rewitalizacji

Nr jednostki urbanistycznej	Zasięg obszarowy jednostki urbanistycznej	Powierzchnia w km ²	Udział procentowy powierzchni miasta i gminy	Liczba ludności	% ludności w gminie	Funkcja wiodąca
1	ul. Kanałowa ul. Morska nr: 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 91, 91A, 93, 93 A, 95, 95A, 97, 97A, ul. Portowa ul. Rieczna ul. Wiejska ul. Wrzosowa	0,20	0,09%	442	2,51%	Tereny zabudowy mieszkaniowej
2	ul. Jantarowa ul. Łąkowa nr: 4, 6, 8, 10 ul. Morska nr: 55, 57, 59, 59a, 59b, 61, 63, 65, 69, 71, 73, 75, 77, 79 ul. Nowa	0,11	0a,05%	114	0,65%	Tereny zabudowy mieszkaniowej
3	ul. Brzask ul. Gdańska ul. Jaśminowa ul. Łąkowa nr: 1, 5, 7 ul. Morska nr: 3, 21, 25, 27, 27a, 29, 31, 31a, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51 ul. Rynek ul. Sadowa ul. Warszawska nr 1 os. Kard. Stefana Wyszyńskiego nr 10	0,45	0,21%	437	2,49%	Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej
4	ul. Wałowa	0,81	0,38%	10	0,06%	Tereny zielone i rekreacyjne
5	os. Kard. Stefana Wyszyńskiego nr: 3,4	0,02	0,01%	607	3,45%	Tereny zabudowy mieszkaniowej
6	os. Kard. Stefana Wyszyńskiego nr: 5,6,7,8,9	0,04	0,02%	921	5,24%	Tereny zabudowy mieszkaniowej

7	ul. Bałtycka nr: 9, 10, 11, 12, 13, 13a, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 24a, 25, 26, 27, 29, 29a, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53 ul. Zygmunta Krasińskiego nr: 1, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30 ul. Morska nr 80 ul. Uroczą ul. Stefana Żeromskiego nr: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19	0,21	0,10%	351	2,00%	Tereny zabudowy mieszkaniowej
8	ul. Adama Asnyka ul. Władysława Broniewskiego ul. Jarosława Iwaszkiewicza ul. Gen. Kościuszki nr: 16, 18, 20, 27, 29 ul. Zygmunta Krasińskiego nr 9 ul. Juliusza Słowackiego ul. Stanisława Sołdka (ul. Jana Brzechwy) ul. Stefana Żeromskiego nr: 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 21, 22, 24, 26 ul. Bałtycka nr: 2, 3, 3a, 5, 5a, 6, 7, 8, ul. Cicha ul. Adama Mickiewicza nr: 1, 1a, 3, 5 ul. Zaulek	0,09	0,04%	561	3,19%	Tereny zabudowy mieszkaniowej
9	ul. Długa nr 2 ul. Jasna ul. Kwiatowa ul. Morska nr: 24, 24a, 26, 28, 30, 32, 34 ul. Podmiejska nr: 1, 3, 3a, 5, 5a, 7, 9, 11, 13, 15a, 17a ul. Słoneczna ul. Wesoła	0,09	0,04%	252	1,43%	Tereny zabudowy mieszkaniowej
10	ul. Bursztynowa ul. Długa 1, 1a, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37 ul. Morska 40, 62, 68, 70, 70a, 72, 74, 74a, 76 ul. Podmiejska 8, 15, 17, 17b, 17c, 19, 21 ul. Szkolna	0,12	0,06%	287	1,63%	Tereny zabudowy mieszkaniowej
11	ul. Obrońców Westerplatte nr: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 31 ul. Gen. Władysława Sikorskiego pl. Wolności ul. Mikołaja Kopernika ul. Ernesta Wejhera ul. Czesława Miłosza ul. Wąska	0,16	0,08%	1 330	7,57%	Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej

12	- ul. Dworcowa nr: 5, 7, 10, 12, 13/17, 13a, 14, 16, 16a, 18, 19, 19a, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 27a - ul. gen. Tadeusza Kościuszki nr: 1, 2, 2a, 3, 3a, 3b, 4, 4a, 4b, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 17, 19 - ul. Adama Mickiewicza nr: 2, 2a, 4, 6, - ul. Obrońców Westerplatte nr: 4, 6, 8, 10, 12, 12a, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 29, 30, 32, 36 - ul. Kolejowa - ul. Henryka Sienkiewicza- 1a, 1b, 1d, 2, 3, 5, 7, 8, 10, 17a, 17b, 17c, 23, 23a, 27, 29 - ul. Warszawska- 17, 17B, 19, 21, 23, 23A, 25, 27, 29 - ul. Krótka - ul. Henryka Dąbrowskiego	0,18	0,08%	1 433	8,15%	Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej
13	- ul. Morska- 2,4,4a - ul. Michała Drzymały- 3, 5, 7, 9, 11, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29 - ul. Marii Konopnickiej- 1, 2, 2a, 2b, 2c, 2d, 2e, 6 - ul. 3 Maja- 2 - ul. Orzeszkowej- - ul. Warszawska- 3, 5, 7, 7a, 11, 13	0,08	0,04%	838	4,77%	Tereny zabudowy mieszkaniowej
14	- ul. Michała Drzymały nr: 1,2 - ul. 3 Maja nr: 8, 10, 7, 9, 12, 14(2b), 20 - ul. Mikołaja Reja - ul. Marii -cała ulica Konopnickiej nr: 7, 8, 9, 17, 21, 25 - ul. Bolesława Chrobrego - ul. Tuwima - ul. Henryka Sienkiewicza nr:19, 21, 25	0,11	0,05%	886	5,04%	Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej
15	- ul. Boczna - ul. Dworcowa - ul. Kochanowskiego - ul. Mleczna - ul. Osiedle na Wspólnej - ul. Osiedle Wiesławy Szymborskiej - ul. Polna - ul. Robotnicza - ul. Towarowa - ul. Romualda Traugutta - ul. Warszawska33, 35, 37, 39, 41, 43, 45 - ul. Zagonowa—cała ulica	1,25	0,59%	325	1,85%	Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej
16	- ul. Osiedle Zacisze - ul. Różana - ul. Tczewska nr: 1, 1a, 2, 3, 5, 6, 7, 8a, 8b, 8c, 8d, 9, 11, 13, 15, 17 - ul. Warszawska nr: 2b, 6, 8, 10, 12, 14, 20, 24, 26, 30, 30b, 30j, 30k, 32, 36c, 38, 38a, 40, 48 - ul. Zielona	0,69	0,32%	290	1,65%	Tereny zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej

17	ul. Makowa os. Nad Tugą ul. Tczewska nr: 10, 12, 14, 18, 20, 22, 24a, 26, 26a, 26b, 28, 28a, 28b, 28d, 32, 36, 40	0,25	0,12%	133	0,76%	Tereny zabudowy mieszkaniowej
18	ul. Sportowa ul. Tczewska nr: 19, 19a, 21, 23, 25, 27, 29, 29a, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 57a, 59, 61 ul. Willowa	0,10	0,05%	333	1,89%	Tereny zabudowy mieszkaniowej
19	ul. Warszawska nr 49, 52, 54	0,10	0,05%	4	0,02%	Tereny zabudowy usługowej
20	Sołectwo Gozdawa	6,67	3,13%	179	1,02%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
21	Sołectwo Gozdawa - Osada	3,88	1,82%	225	1,28%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
22	Sołectwo Jazowa	10,37	4,87%	529	3,01%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
23	Sołectwo Kępiny Małe	10,67	5,01%	233	1,33%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
24	Sołectwo Kępki	5,62	2,64%	304	1,73%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
25	Sołectwo Kmiecín	10,44	4,90%	955	5,43%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
26	Sołectwo Lubieszewo	8,06	3,78%	291	1,66%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze

27	Sołectwo Marynowy	11,38	5,34%	534	3,04%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
28	Sołectwo Marzęcino	19,52	9,17%	701	3,99%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
29	Sołectwo Myszewko-Myszkowo	10,37	4,87%	275	1,56%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
30	Sołectwo Orliniec	5,24	2,46%	110	0,63%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
31	Sołectwo Orłowo	11,37	5,34%	534	3,04%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
32	Sołectwo Powalina	3,40	1,59%	104	0,59%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
33	Sołectwo Rakowiska	3,77	1,77%	127	0,72%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
34	Sołectwo Rakowo	11,77	5,53%	292	1,66%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
35	Sołectwo Rychnowo Żuławskie	4,31	2,02%	173	0,98%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
36	Sołectwo Różewo	3,83	1,80%	164	0,93%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze

37	Sołectwo Solnica	5,02	2,36%	278	1,58%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
38	Sołectwo Starocin	7,74	3,63%	307	1,75%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
39	Sołectwo Stawiec	10,38	4,87%	323	1,84%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
40	Sołectwo Stobna	6,95	3,26%	249	1,42%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
41	Sołectwo Tuja	11,95	5,61%	331	1,88%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
42	Sołectwo Wężowiec	6,10	2,86%	199	1,13%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
43	Sołectwo Wierciny	4,78	2,24%	198	1,13%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
44	Sołectwo Żelichowo	14,34	6,73%	410	2,33%	tereny zabudowy mieszkaniowej i tereny rolnicze
Razem		213	100%	17579	100%	

2.3.2.2. Obszary wskazane do rewitalizacji w dokumentach planistycznych

Obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nowy Dwór Gdański wskazuje obszary charakteryzujące się występowaniem negatywnych zjawisk przestrzenno - funkcjonalnych, które to zjawiska predestynują tereny do objęcia rewitalizacją. W obszarze miejskim zostały wskazane dwa obszary:

- przewidziany do przekształceń funkcjonalno – przestrzennych i architektonicznych pod kątem tworzenia tożsamości Nowego Dworu Gdańskiego i kształtowania atrakcyjnego śródmieścia. Obszar położony jest w zakolu rzeki Tugi, w rejonie ulic: Kopernika, Obrońców Westerplatte, Dworcowej i zajmuje teren o powierzchni około 20 ha – rejon jednostki urbanistycznej nr 11.
- przewidziany do rehabilitacji, obejmujący Osiedle Wyszyńskiego i zajmujący obszar około 9 ha - rejon jednostki urbanistycznej nr 3.

Powyższe jednostki urbanistyczne uwzględnione zostały w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (Uchwała Nr 259/XL/98 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 3 kwietnia 98 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Nowy Dwór Gdański) jako obszary do przekształceń, odpowiednio:

- obszar do przekształceń, poprzez: powiązanie zabudowy historycznej ze współczesną, nadanie obszarowi cech centrum miejskiego, eksponowanie funkcji kulturalnych, handlowych i administracyjnych, uszczegółowienie układu ciągów pieszych i rowerowych, właściwą organizację terenów zielonych i ich powiązanie z rzeką Tugą, zmianę w organizacji ruchu samochodowego i zwiększenie ilości miejsc parkingowych, maksymalne eliminowanie ogrodzeń na rzecz elementów małej architektury i zieleni.
- obszar do humanizacji osiedla mieszkaniowego poprzez zmianę skali zabudowy, poprzez domykanie wnętrza w poziomie parteru małą architekturą, zielenią i obiektami usługowymi, weryfikację rozmieszczenia i urządzenia placów rekreacyjnych, weryfikację ilości i rozmieszczenia miejsc postojowych, określenie lokalizacji i koncepcji budowy garaży, analizę możliwości przekształcenia architektury w celu jej zharmonizowania z architekturą historyczną miasta, ustalenie sposobu funkcjonowania zieleni z udziałem mieszkańców.

Na obszarach wiejskich wyszczególniono w studium niewielkie obszary zabudowy mieszkaniowej w miejscowościach sołeckich: Kmiecín, Rakowo, Myszkowo, Jazowa, Gozdawa, Wężowiec jako wymagające rehabilitacji w zakresie poprawy wartości użytkowej i estetycznej oraz właściwego wkomponowania się w krajobraz żuławski.

2.3.2.3. Dotychczas udzielone formy wsparcia dla obszarów zdegradowanych

Wstępna analiza sytuacji gminy w sferze technicznej została przeprowadzona w oparciu o opracowane dotychczas dokumenty, w tym plany odnowy i rozwoju wsi. Część wiejska obszarów gminy od 2003 roku obejmowana była programami naprawczymi, przyjmowanymi w formie Planów Odnowy Rozwoju Miejscowości, które zatwierdzane uchwałami Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim stanowiły podstawę do działań rewitalizacyjnych obszaru. Programy te były tworzone od 2003 roku, a także aktualizowane w latach późniejszych w zależności od pojawiających się potrzeb. Część działań naprawczych była realizowana w ramach Programu Odnowy Wsi wpisanego do kontraktu wojewódzkiego na rok 2003 w ramach realizacji projektu „Aktywizacja wsi Pomorskiej w drodze do Unii Europejskiej”, część w ramach środków zewnętrznych, głównie z UE z perspektywy finansowej na lata 2007–2013. Dokumenty te stanowiły podstawę do rozwoju obszaru, określały misję, cele i kierunki działań oraz wizję

rozwoju wsi. Miały na celu podniesienie standardu życia na wsi, wzmocnienie rozwoju społeczno – gospodarczego oraz zaktywizowanie i zintegrowanie lokalnej społeczności.

Analizując poszczególne programy rozwoju sołectw, plany odnowy miejscowości można jednoznacznie stwierdzić, że dla mieszkańców głównym priorytetem do zrealizowania było i jest rozszerzenie bazy różnego rodzaju infrastruktury. W ramach przeprowadzonych przez mieszkańców poszczególnych charakterystyk swoich miejscowości, sołectw, nie zostały zgłoszone potrzeby w zakresie działań dotyczących rewitalizacji społecznej.

2.3.3. Wybór obszaru rewitalizacji

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz po przeprowadzeniu stosownej procedury, wyznaczono obszar zdegradowany w mieście Nowy Dwór Gdański i zatwierdzono go Uchwałą nr 94/XIII/2019 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 27 czerwca 2019 r. Obszar ten jest tożsamy z obszarem wyznaczonym Uchwałą nr 165/XVIII/2016 Rady Miejskiej z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji i prawie w całości obejmuje teren wskazany do przekształceń w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Sposób delimitacji oraz przyjęte wskaźniki dostępne są w *Raporcie z delimitacji obszarów zdegradowanych gminy Nowy Dwór Gdański*, opracowanym w maju 2019 r. przez Referat Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim. Uchwałą nr 95/XIII/2019 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 27 czerwca 2019 r. o przystąpieniu do zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji, została rozpoczęta procedura opracowania zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański.

2.3.4. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów w proces rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański

2.3.4.1. Identyfikacja interesariuszy procesu rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański

Proces identyfikacji interesariuszy w Gminie Nowy Dwór Gdański rozpoczął się z chwilą podjęcia decyzji o wzięciu udziału w konkursie dotacji „Modelowa Rewitalizacja Miast”, organizowanym przez ówczesne Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. W warstwie koncepcyjnej na potrzeby wniosku konkursowego oraz programu rewitalizacji określono role poszczególnych komórek merytorycznych Urzędu Miejskiego, ale również radnych gminnych, sołtysów oraz przedstawicieli jednostek, które zgłaszały chęć wzięcia udziału w procesie rewitalizacji.

Reprezentanci kluczowych jednostek i środowisk dla procesu rewitalizacji weszli w skład Komitetu Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacyjny powstał na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz Uchwały Nr 218/XXV/2016 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 27 października 2016 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacyjny stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo- doradczą Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego.

Komitet liczy nie mniej niż 17 i nie więcej niż 46 członków, w tym:

1. nie więcej niż 3 mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz nie więcej niż 3 spośród właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
2. nie więcej niż 3 przedstawicieli mieszkańców gminy innych niż wymienieni w pkt 1,
3. nie więcej niż 4 przedstawicieli podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
4. nie więcej niż 4 przedstawicieli podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
5. 4 przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim,
6. 4 przedstawicieli jednostek organizacyjnych Gminy Nowy Dwór Gdański,
7. nie więcej niż 3 przedstawicieli Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim,
8. nie więcej niż 2 przedstawicieli podmiotów realizujących na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa,
9. nie więcej niż 3 przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim,
10. nie więcej niż 3 przedstawicieli Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Dworze Gdańskim,
11. nie więcej niż 2 przedstawicieli Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim,
12. nie więcej niż 2 przedstawicieli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim,
13. nie więcej niż 2 przedstawicieli Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Nowym Dworze Gdańskim,
14. nie więcej niż 2 przedstawicieli Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Nowym Dworze Gdańskim,
15. jeden przedstawiciel Zespołu Wdrożeniowego Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
16. jeden przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do zadań Komitetu należy w szczególności udział w procesie przygotowywania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji na terenie Nowego Dworu Gdańskiego, w tym:

1. zgłaszanie propozycji zadań do realizacji w ramach programu,
2. analiza i ocena zebranych propozycji zadań pod kątem zasadności ich realizacji w ramach programu,
3. wsparcie działań na rzecz zachęcania wszelkich podmiotów do możliwie szerokiego uczestnictwa w konsultacjach indywidualnych, z poszczególnymi mieszkańcami oraz przedsiębiorcami,
4. monitorowanie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz jeśli zajdzie taka konieczność, zgłaszanie propozycji modyfikacji programu.

Komitet reprezentuje interesariuszy rewitalizacji, w szczególności: mieszkańców obszaru rewitalizacji, lokalne środowiska społeczne, gospodarcze, organizacje pozarządowe, spółdzielnie/wspólnoty mieszkaniowe i inne podmioty działające na obszarze rewitalizacji.

Tak ułożony zestaw zadań i kompetencji pozwala nie tylko na sprawne informowanie interesariuszy procesu rewitalizacji Nowego Dworu Gdańskiego o przygotowaniu i wdrażaniu

procesu, ale również zapewnia stałą i bezpieczną, umocowaną prawem miejscowym platformę do wypracowywania wspólnych opinii i wskazówek co do dalszego jego przebiegu. Co istotne, zróżnicowany skład komitetu Rewitalizacji pozwala na uzyskanie spojrzenia z wielu perspektyw, a także na wypracowanie rozwiązań będących w interesie wszystkich zainteresowanych stron.

2.3.4.2. Konsultacje społeczne

Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji Nowego Dworu Gdańskiego jest działaniem priorytetowym i prowadzona jest wielotorowo. Niewielka ilość mieszkańców gminy pozwala na bezpośredni kontakt z interesariuszami nie tylko poprzez oficjalne spotkania i ciała doradcze, ale również na kontakty bezpośrednie, nieobciążone ramami proceduralnymi i urzędowym formalizmem.

Proces powstawania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański przebiegał w sposób uspołeczniony. Interesariusze procesu mieli stały wgląd nie tylko w postęp prac nad Programem, ale również mieli wpływ na jego treść.

Prace związane z przygotowaniem szczegółowej diagnozy polegały między innymi na zdiagnozowaniu opinii publicznej na temat istniejącej sytuacji w obszarze rewitalizacji.

Przeprowadzono szereg badań, w tym z udziałem społeczności:

- sfery społecznej obszaru rewitalizacji znajdującego się w stanie kryzysowym, ze względu na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji i kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, do których dobrano narzędzia takie jak: mapowanie behawioralne; mapa lokalnej aktywności; mapa otoczenia medialnego; badania metodą PAPI przez ankietatorów podczas happeningów na obszarze rewitalizacji; badania metodą IDI; ankietyzacja w internecie; indeks partycypacji; analiza aktywności III sektora; analiza otwartego konkursu ofert 2012–2016; analiza danych statystycznych, w tym dotyczących osób objętych wsparciem przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie; spacer studyjne; ścieżka wrażeń,
- sfery gospodarczej, a w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości oraz słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, do których dobrano narzędzia takie jak: analiza danych statystycznych oraz danych z Krajowego Rejestru Sądowego; analiza lokalizacji przedsiębiorstw; szczegółowa analiza struktury bezrobocia,
- sfer: przestrzenno - funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej, a w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska; niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych; degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska, do których dobrano narzędzia takie jak: analiza danych statystycznych; ankietyzacja; inwentaryzacje; analiza map oraz dokumentów

strategicznych i planistycznych, w tym map powodziowych; ścieżka wrażeń oraz spacerystudyjne.

Przeprowadzono również badanie kwestionariuszowe PAPI (*ang. Paper and Pencil Interview*) – rodzaj wywiadu, w trakcie którego ankieter wykorzystuje papierowy kwestionariusz wywiadu, czytając respondentowi pytania i zakreślając jego odpowiedzi. Dane pozyskane w czasie wywiadu były kodowane, a następnie wprowadzone do systemu badawczego. Badanie przeprowadzono zarówno wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i pozostałych mieszkańców na ulicach obszaru rewitalizacji i w mieszkaniach. Badanie skierowane było również do przedstawicieli instytucji mających siedzibę na obszarze rewitalizacji. W badaniu wzięło udział 206 osób (53,39% kobiet, 46,61% - mężczyzn).

Przeprowadzono Wywiady Indywidualne Pogłębione (*ang. Individual In-Depth Interview*) - rodzaj badania jakościowego. Wywiad prowadzony jest indywidualnie i osobiście, przez moderatora w oparciu o kwestionariusz. Badanie to pozwala pogłębić wybrane zagadnienia i problemy. Wywiad kierowany był do lokalnych liderów/ek opinii, ekspertów/ek z danych dziedzin: animatorów kultury, aktywistów, przedsiębiorców, radnych, pracowników pomocy społecznej, przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Badanie jakościowe z użyciem techniki indywidualnych wywiadów pogłębionych przeprowadzono na grupie 10 respondentów z Nowego Dworu Gdańskiego, na obszarze rewitalizacji. Do badania zostali zaproszeni przedstawiciele lokalnych aktywistów, Rady Miejskiej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, instytucji kultury, edukacji, zarządców nieruchomości, przedsiębiorców, osób związanych ściśle z obszarem znajdującym się w zakolu rzeki Tugi na wschód od ulicy Obrońców Westerplatte.

Prace związane z przygotowaniem dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański realizowane były przy aktywnym udziale społeczności lokalnej. Miasto posiada podstawę prawną, do przeprowadzenia konsultacji – przyjętą Uchwałą nr 100/X/2015 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 22 października 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Konsultacji Społecznych Gminy Nowy Dwór Gdański. W oparciu o tę uchwałę były przeprowadzane konsultacje.

Formami konsultacji przeprowadzonymi w programie na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji było:

- zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- zbieranie opinii i propozycji w postaci ankiet w formie papierowej i elektronicznej;
- spotkanie z mieszkańcami Nowego Dworu Gdańskiego.

Konsultacje społeczne dotyczące prac nad projektem oraz uchwałą Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023 (oraz jej późniejszym zmianom) oraz projektem uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański prowadzone były w dniach 19.02.2016-21.03.2016, 14.10-14.11.2016 r., 10.01-09.02.2017 r., 15.09.-9.10.2017 r. oraz 04.06-27.06.2019 r. Zbierane były uwagi w postaci papierowej i elektronicznej. W wyniku konsultacji w dniach 10.01-09.02.2017 wpłynęło 6 ankiet oraz 8 formularzy uwag w wersji papierowej. W wyniku konsultacji w terminie 15.09-09.10.2017 wpłynęły dwie uwagi, które zostały w całości uwzględnione. W toku przeprowadzonych konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru

zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański w dniach 19.02-21.03.2016r. oraz 04.06.-27.06.2019, nie wpłynęły żadne uwagi. Dodatkowo przy każdych konsultacjach przeprowadzone było w trakcie ich trwania w Urzędzie Miejskim w Nowym Dworze Gdańskim spotkania konsultacyjne dla mieszkańców. W ramach konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji odbyły się również spacer studyjny przed Urzędem Miejskim w Nowym Dworze Gdańskim oraz ankietyzacja podczas happeningów, które odbyły się w dniach 19 i 20 października 2016 r.

W procesie partycypacji społecznej wykorzystane zostały środki komunikacji bezpośredniej i pośredniej: spotkania mieszkańców z urzędnikami, spotkania burmistrza z mieszkańcami w trakcie przyjęć interesantów, poczta elektroniczna, rozmowy telefoniczne, ulotki oraz strona internetowa. Na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim www.miastonowydwor.pl znajduje się zakładka dotycząca rewitalizacji centrum miasta.

W dniu 28 stycznia 2017 r. oraz 31 stycznia 2017 r. odbyły się spacer studyjny po obszarze zdegradowanym przeznaczonym do rewitalizacji. W spacerach uczestniczyło kilkanaście osób. Jednocześnie, w ramach swobodnej wymiany zdań, uznano wagę realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla rozwoju Miasta Nowy Dwór Gdański w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej.

Dnia 28 lutego 2017 r. w budynku Żuławskiego Parku Historycznego, który znajduje się na obszarze rewitalizacji, odbyła się również konferencja podsumowująca projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański. Oprócz dyskusji nad przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, wygłoszono prelekcje na temat wartości oraz dziedzictwa kulturowego. Podczas konferencji prezentowano również koncepcje na zagospodarowanie nabrzeża rzeki Tugi oraz informowano mieszkańców o dalszych możliwościach czynnego udziału w procesie rewitalizacji. <http://www.zulawymierzeja24.pl/aktualnosci/13483,nowy-dwor-gd-gminny-program-rewitalizacji-podsumow>

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański był również opiniowany przez stosowne organy, zgodnie z ustawą oraz przez Komitet Rewitalizacji, który stanowi łącznik we współpracy pomiędzy organami gminy, a społecznością lokalną. Komitet Rewitalizacji został wybrany Uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim nr 218/XXV/2016 z dnia 27 października 2016 r.

2.3.5. Zbieranie danych

Do diagnozy stanu istniejącego zostały pozyskane dane dostępne publicznie oraz dane z instytucji zajmujących się problemami społecznymi, takimi jak Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy i inne, w zakresie niezbędnym dla oceny stanu istniejącego na obszarze rewitalizacji. Dla potrzeb zbadania opinii publicznej z obszaru rewitalizacji zostały pozyskane informacje i dane w sposób bezpośredni poprzez:

Badanie kwestionariuszowe PAPI – (ang. Paper and Pencil Interview) – rodzaj wywiadu, w trakcie którego ankietę wykorzystuje papierowy kwestionariusz wywiadu, czytając respondentowi pytania i zakreślając jego odpowiedzi. Dane pozyskane w czasie wywiadu były kodowane, a następnie wprowadzone do systemu badawczego. Badanie przeprowadzono zarówno wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i pozostałych mieszkańców na ulicach

obszaru rewitalizowanego i w mieszkaniach. Badanie kierowane było również do przedstawicieli instytucji mających siedzibę na obszarze rewitalizacji. W badaniu wzięło udział 206 mieszkańców Nowego Dworu Gdańskiego. Kwestionariusz składał się z 20 pytań badawczych podzielonych na trzy bloki:

- Problemy społeczne występujące na obszarze rewitalizowanym,
- Potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizowanego,
- Udział w życiu społecznym.

Wywiady Indywidualne Pogłębione – (ang. Individual In-Depth Interview) to rodzaj badania jakościowego. Wywiad prowadzony jest indywidualnie i osobiście, przez moderatora w oparciu o kwestionariusz. Badanie to pozwala pogłębić wybrane zagadnienia i problemy. Wywiad kierowany był do lokalnych liderów/ek opinii, ekspertów/ek z danych dziedzin: animatorów kultury, aktywistów, przedsiębiorców, radnych, pracowników pomocy społecznej, przedstawicieli organizacji pozarządowych. Wywiady przeprowadzono wśród 10 respondentów z Nowego Dworu Gdańskiego. Kwestionariusz składał się z 10 pytań podzielonych na trzy bloki:

- Charakterystyka obszaru rewitalizowanego,
- Potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizowanego,
- Integracja społeczna i zawodowa.

2.3.6. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z procedurą Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dotyczącej dokumentu strategicznego jakim jest Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański oraz Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 z późn. zm.) wystąpiono o określenie konieczności i zakresu sporządzenia Prognozy skutków ustaleń programu na środowisko.

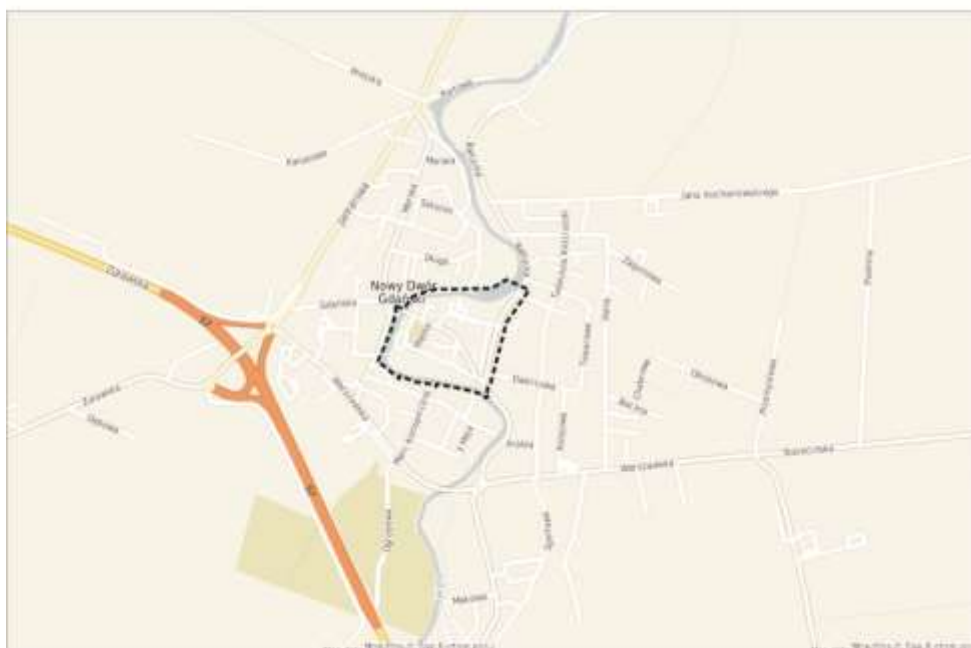
Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010 nr 213 poz. 1397), żadne z przedsięwzięć zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański nie klasyfikuje się jako mogące zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny stwierdzili, że nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w trybie art. 46 ustawy z dnia 3 października 2017 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081), w związku z powyższym odstąpiono od jej przeprowadzenia.

3. Ogólna charakterystyka obszaru rewitalizacji

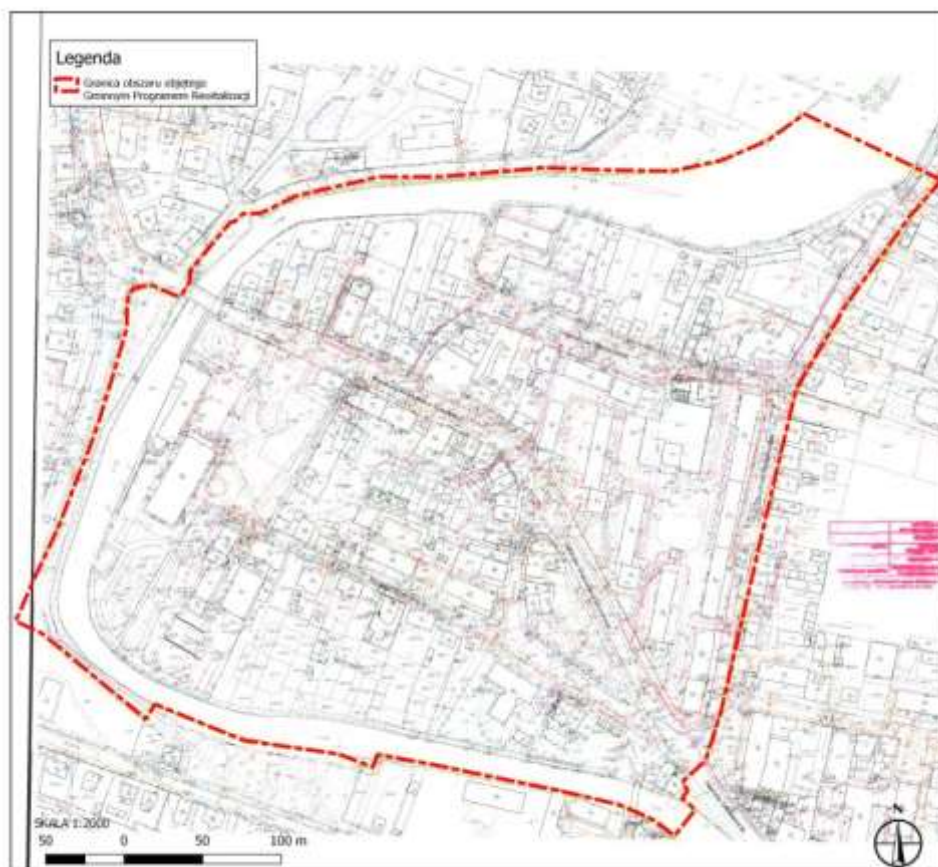
Przedmiotem opracowania jest obszar, który wskazany został do rewitalizacji Uchwałą Nr 94/XIII/2019 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański. Obszar ten pokrywa się z obszarem, dla którego zatwierdzono Gminny Program

Rewitalizacji uchwałą nr 260/XXX/2017 Rady Miejskiej z dnia 16 marca 2017 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Nowy Dwór Gdański i następnie zmieniono uchwałą nr 311/XL/2017 Rady Miejskiej z dnia 30 października 2017 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Nowy Dwór Gdański. Wyodrębniony obszar znajduje się w historycznym centrum miasta Nowy Dwór Gdański i wyznaczony jest przez zakole rzeki Tugi od północy, zachodu i południa, oraz ulicę Obrońców Westerplatte od wschodu. Dokładny przebieg granic obszaru rewitalizacji określa załącznik graficzny.

Obszar rewitalizacji obejmuje swoją powierzchnią 160 tys. m², co stanowi 0,08 % powierzchni gminy i 3,16 % ogólnej powierzchni miasta. Zamieszkiwany jest przez 1382 osoby, co stanowi 7,9 % ogółu ludności gminy i 14,3 % ogółu liczby mieszkańców miasta.

Rysunek 3 Lokalizacja obszaru rewitalizacji w skali miasta Nowy Dwór Gdański

Rysunek 4 Zasięg obszaru Rewitalizacji

4. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera społeczna

4.1. Problemy i negatywne zjawiska społeczne

4.1.1. Demografia

Według danych statystycznych GUS liczba mieszkańców sukcesywnie spada zarówno w obszarze miejskim jak i wiejskim. Liczba osób zamieszkujących miasta Nowy Dwór Gdański, w przeciągu ostatnich 9 lat zmalała o około 300 osób (2,6%). Na obszarze wiejskim liczba mieszkańców zmalała o około 230 osób (2,8%).

Tabela 2 Liczba ludności w latach 2010-2018 w Gminie Nowy Dwór Gdański¹

Obszar/lata	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Obszar gminy (miasto i wieś)	18 313	18 252	18 252	18169	18084	18079*	17951	17883	17780
Miasto, w tym obszar	10 249	10 187	10 143	10 111	10 042	10 011	10 003	9 954	9 953

¹ występują różnice w danych GUS i danych USC w Nowym Dworze Gdańskim

rewitalizacji									
---------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji w roku 2015 wynosiła 1330 mieszkańców. Podobnie jak w całym obszarze gminy, na obszarze rewitalizacji następuje spadek ilości osób zamieszkujących ten teren.

Aktualnie obszar rewitalizacji zamieszkiwany jest przez 1250 osób (stan na 2018 r.).

4.1.2. Migracje

Zgodnie z tendencjami dostrzeganymi na terenie całego kraju, następuje odpływ ludności z małych miast i wsi do aglomeracji i dużych miast. Podobne tendencje mają miejsce w gminie Nowy Dwór Gdański, zarówno w mieście, w tym na obszarze rewitalizacji, jak i na terenach wiejskich. Niedostateczne możliwości kształcenia zawodowego i wyższego w małych miastach generują potrzebę wyjazdu do większych miast. Osoby młode i wykształcone, po ukończeniu nauk w większych ośrodkach miejskich, nie wracają do Nowego Dworu Gdańskiego. Jest to spowodowane niską atrakcyjnością małego miasta w stosunku do większych ośrodków jak Gdańsk czy Elbląg oraz brakiem specjalizacji i innowacyjności w gospodarce gminy, czy też brakiem perspektyw rozwojowych. Znacząca liczba osób migruje za granicę. W rezultacie na obszarze rewitalizacji można zaobserwować odpływ ludności, starzenie się społeczeństwa oraz przypadki rozbitych rodzin, rozdzielonych w wyniku wyjazdów za pracę.

Tabela 3 Migracje w latach 2010-2018 w Gminie Nowy Dwór Gdański

Obszar/lata	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
gmina	-68	-72	-65	-66	-104	-	-107	-104	-51
miasto, w tym obszar rewitalizacji	-59	-53	-47	-52	-66	-	-34	-25	-18

4.1.3. Starzenie się społeczeństwa, niepełnosprawność

Istotnym zjawiskiem społecznym obszaru rewitalizacji jest starzenie się społeczeństwa, o którym świadczy wysoki procent osób w wieku poprodukcyjnym kształtującym się na poziomie 25,86 % w roku 2015. Na 100 mieszkańców obszaru rewitalizacji przypada ponad 25 osób w wieku poprodukcyjnym. Proces starzenia się społeczeństwa zauważalny jest od wielu lat. Z analizy danych statystycznych wynika, że w mieście Nowy Dwór Gdański w latach 2010 – 2015 ilość osób w wieku przedprodukcyjnym zmalała o około 13%, natomiast do roku 2018 o około 14%. Ilość osób w wieku produkcyjnym zmniejszyła się w latach 2010 – 2015 o około 5%, natomiast do roku 2018 o około 9% (w stosunku do roku 2010). Ilość osób w wieku poprodukcyjnym natomiast wzrosła w latach 2010 – 2015 o około 20%, natomiast do roku 2018 o około 30%. Podobnie kształtuje się tendencja na obszarze rewitalizacji. Zjawisko to ma wpływ na znaczącą i ciągle jeszcze bagatelizowaną zmianę struktury wieku społeczności lokalnej i związaną z tym zmianą potrzeb mieszkańców: osób starszych, niepełnosprawnych, wymagających opieki i wsparcia, innego trybu życia i potrzeb. Zjawisko starzenia się społeczeństwa wiąże się z obniżaniem się jakości życia osób niesamodzielnych, jak również generuje problemy związane z zagrożeniem

wykluczeniem osób starszych, niesamodzielnych, chorych i z demencją. Przestrzeń publiczna jest niedostosowana do potrzeb i wymagań w/w osób. Osoby starsze, z racji niepełnosprawności przestają korzystać z obiektów użyteczności publicznej, które nie są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pozostają w domach, przestają angażować się w aktywne życie. W konsekwencji osamotnienia i wyłączenia z życia społecznego osoby starsze często tracą siły i zdrowie stając się uzależnione od pomocy społecznej, rodziny i innych osób.

W 30 rodzinach korzystających z pomocy społecznej, o których mowa w kolejnych rozdziałach, na utrzymaniu jest przynajmniej jedna osoba w wieku ponad 61 lat. Przynajmniej 3 rodziny są takie, w których wszyscy członkowie osiągnęli wiek 60 lat. 15 osób żyje samotnie. 19 osób spośród wyżej wymienionych to osoby niepełnosprawne (przy ogólnej liczbie osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej - 36). Rodzaj niepełnosprawności (problemy w poruszaniu się, choroby psychiczne, niedowidzenie, choroby somatyczne, demencja) i związana z tym niesamodzielność tych osób wymaga wyposażenia ich w odpowiednie usługi medyczne, opiekuńcze, rehabilitacyjne, jak również różnorodne formy aktywnego spędzania czasu oraz zaangażowania w życie społeczne. Jednocześnie niezbędne jest wyposażenie pozostałych członków rodzin, opiekunów i wolontariuszy w odpowiednie umiejętności pozwalające na wsparcie osób starszych oraz niepełnosprawnych. Niezbędne jest wyposażenie obszaru rewitalizacji w przestrzenie dostosowane do osób starszych i niepełnosprawnych

4.1.4. Pomoc społeczna

Na obszarze rewitalizacji jest wysoki odsetek osób korzystających ze wsparcia oraz zasiłków pomocy społecznej (około 25 % mieszkańców obszaru rewitalizacji). Pomocą społeczną w 2015 roku objęto około 130 rodzin (352 osoby). W roku 2018 pomoc nadal jest udzielana 93 rodzinom (271 osób), w tym 50 rodzinom ubogim (Patrz pkt 4.1.5.).

Konieczność wsparcia rodzin wynika z bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz niedostatecznych kompetencji w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Rodzice często nie posiadają dostatecznych kompetencji do kształtowania klimatu sprzyjającego harmonijnemu życiu rodzinnemu. Brakuje im umiejętności rozładowywania napięć powstałych poza domem oraz w domu, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa.

Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, wynika z niewystarczających umiejętności zapewnienia podstawowych potrzeb materialnych, duchowych oraz psychicznych. Następstwem niskich kompetencji rodziców są trudności dzieci w nauce, nieumiejętne wykorzystanie czasu wolnego, rozluźnienie więzi rodzinnych, brak samoakceptacji w następstwie powyższych brak motywacji do samorozwoju, problemy zdrowotne, izolacja, zanik ambicji, trudności wychowawcze.

Wsparcie w/w rodzin polega w dużej mierze na zasiłkach wsparciu finansowym w postaci zasiłków stałych, celowych, pielęgnacyjnych, chorobowych i świadczeń zdrowotnych. Ze wsparcia finansowego korzysta około 70% rodzin objętych pomocą. Pozostałe udzielane formy wsparcia to porady psychologa i terapie, w tym terapie uzależnień (5%), pomoc w formie pracy socjalnej, udzielenie schronienia, dożywianie dzieci w szkole, asystowanie rodzinie, osobom niepełnosprawnym, teleopieka. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej i zasiłków

przekracza wartość referencyjną dla województwa pomorskiego i wskazuje na stopień zubożenia mieszkańców.

Wśród osób korzystających z pomocy społecznej jest duży udział osób długotrwale bezrobotnych. Wśród nich znaczący udział to kobiety, w szczególności samotnie wychowujące dzieci (29 osób). Z pomocy korzystają osoby starsze i niepełnosprawne – 65 osób w 2015 roku, 36 osób w 2018 r. Według informacji MGOPS liczba osób korzystających z pomocy ulega zmianie, nie ma to jednak charakteru trwałej poprawy sytuacji. Więcej informacji na temat osób bezrobotnych (patrz pkt . 4.1.6.)

Kolejne rozdziały opisują sytuację w/w rodzin korzystających z pomocy społecznej.

4.1.5. Ubóstwo

Obszar rewitalizacji zamieszkuje kilkadziesiąt ubogich rodzin. Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim w roku 2015 korzystały ze wsparcia finansowego 63 rodziny ubogie, w roku 2016 około 70 rodzin ubogich. W roku 2018 z pomocy tej korzystało nadal około 50 ubogich rodzin. Ubóstwo rodzin wiąże się głównie z trudnościami wynikającymi ze stanu zdrowia lub też z niemożności podjęcia pracy z uwagi na konieczność opieki nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi bądź dziećmi. Według stanu na rok 2015 wśród 17 rodzin ubogich jest przynajmniej jedna osoba niepełnosprawna. 16 rodzin ubogich na terenie rewitalizacji posiada trójkę dzieci lub więcej. W 11 rodzinach występuje problem choroby alkoholowej. Według danych z MGOPSu większość z tych rodzin wymaga wsparcia psychologa, terapii, bądź udzielenia pomocy finansowej. Często w rodzinach ubogich występuje kilka problemów jednocześnie. Według stanu na rok 2018 nadal objętych wsparciem MGOPSu jest 9 ubogich rodzin z osobą niepełnosprawną, 11 ubogich rodzin wielodzietnych. Problem choroby alkoholowej nadal dotyczy 8 ubogich rodzin. Dla ponad połowy rodzin korzystających ze wsparcia MGOPSu (stan na 2015 r.) sytuacja kryzysowa ma charakter trwały.

4.1.6. Bezrobocie

Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym w roku 2015 wynosił na obszarze rewitalizacji 11,2 %. Wartość ta przekracza wartość referencyjną dla województwa pomorskiego i wskazuje stopień zubożenia mieszkańców.

Według danych MGOPS w obszarze rewitalizacji mieszka kilkadziesiąt rodzin, w których przynajmniej jedna z dorosłych osób jest bezrobotna. W roku 2015 bezrobotnych było 86 osób. W roku 2017 z pomocy MGOPS korzystały 83 osoby bezrobotne – 32 mężczyzn i 51 kobiet. Jednym z głównych powodów większego bezrobocia wśród kobiet była i nadal jest nieobecność na rynku pracy związana z macierzyństwem. Wśród w/w rodzin jest 25 matek samotnie wychowujących dzieci, które ze względu na brak wsparcia i konieczność opieki nad dziećmi nie mogą podjąć pracy zarobkowej. 41 rodzin dotkniętych bezrobociem posiada dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym, natomiast 10 rodzin posiada 3 lub więcej dzieci.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje szereg działań i projektów skierowanych do osób ubogich, bezrobotnych jak również do zagrożonych wykluczeniem społecznym. Między innymi prowadził w dwóch turach: w latach 2008–2014 i 2017 – 2018 projekt pt. "Aktywność społeczno – zawodowa mieszkańców źródłem rozwoju Gminy Nowy

Dwór Gdański". Miał on na celu podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych mieszkańców, pomoc w zdobywaniu nowych umiejętności oraz wsparcie finansowe dla uczestników w postaci zasiłków. Obecnie prowadzony jest projekt pt. "AFLATOUN – znaczna zmiana, dla mieszkańców Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański" skierowany był do osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Miał on na celu aktywną integrację pracy socjalnej, udzielanie poradnictwa psychologicznego oraz aktywizację zawodową mieszkańców.

Powiatowy Urząd Pracy prowadzi liczne programy dotyczące aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych z terenu powiatu nowodworskiego. Posiada zarówno ofertę wsparcia finansowego na realizację staży, refundację stanowisk pracy dla pracodawców czy podjęcie działalności gospodarczej, ale także szkolenia w celu podniesienia kompetencji czy uzyskania zawodu. W swym programie zawierają również warsztaty motywacyjno – aktywizacyjne prowadzone z psychologiem, mające na celu zaktywizowanie osób długotrwale bezrobotnych. Dotychczas 14 osób bezrobotnych z przedmiotowych rodzin skorzystało z oferty przygotowanej przez Powiatowy Urząd Pracy. Oznacza to, że zaledwie 16 % osób bezrobotnych podejmuje działania mające na celu uzyskanie pracy i poprawę sytuacji społeczno – ekonomicznej w rodzinie. Przyczyną tego mogą być problemy wynikające z braku chęci podjęcia pracy, strachu przed nowymi wyzwaniami czy zmianą sytuacji. Osoby te mogą potrzebować pomocy psychologa lub osoby, która wskaże im sposób na zmianę sytuacji, przedstawi nowe możliwości i zachęci do podjęcia działań mających na celu podjęcie pracy. Przyczyną może być również nieumiejętność korzystania ze środków pomocowych i wsparcia innych.

Zdaniem mieszkańców obszaru rewitalizacji przyczyn bezrobocia można się dopatrywać w niskich kwalifikacjach mieszkańców, niedostosowanych do potrzeb rynku. Zauważa się często spotykaną postawę roszczeniową osób bezrobotnych przy jednoczesnej nieumiejętności samodzielnej zmiany stanu, współpracy oraz zaangażowania w poprawę własnego losu. Postawa taka świadczyć może o stanie depresyjnym osób trwale bezrobotnych. Część mieszkańców wskazuje na potrzebę całościowej pracy z całą rodziną, łącznie z pomocą psychologiczną, aby w ten sposób wspierać osoby bezrobotne i umacniać je w przekonaniu o możliwości samodzielnej zmiany trudnych warunków życiowych.

W roku 2018 liczba rodzin z osobami bezrobotnymi zmalała do 40 rodzin, w których nadal bezrobotnych jest 19 mężczyzn i 41 kobiet. Zjawisko bezrobocia, a raczej niemożność podjęcia pracy, z uwagi na szereg jednocześnie występujących problemów związanych ze zdrowiem, niepełnosprawnością, problemami alkoholowymi czy też dysfunkcyjną rodziną, przyczynia się nie tylko do zmniejszenia dochodów rodziny i jej jakości życia, ale także do apatii społecznej i wzrostu zagrożenia wykluczeniem społecznym.

4.1.7. Warunki mieszkaniowe

Warunki mieszkaniowe na obszarze rewitalizacji kształtują się niezbyt korzystnie. Dominuje duży udział budynków w złym stanie technicznym. Z niskim standardem życia na obszarze rewitalizacji związane jest między innymi największe w mieście, w liczbie 40 obiektów, zagęszczenie budynków sprzed 1970 r., które w dużej mierze nie są zmodernizowane i są kosztowne w utrzymaniu. Na stan techniczny budynków wpływ mają wielokrotne podtopienia i zawilgocenia budynków w wyniku powodzi. Zagadnienia techniczne i środowiskowe, w tym stan dróg,

zanieczyszczenia powietrza mające wpływ na warunki zamieszkania określone są w kolejnych rozdziałach. Jako szczególnie istotne dla warunków życia należy wskazać brak dogodnej przestrzeni prywatnej i półprywatnej w sąsiedztwie zabudowy kamienicowej i spółdzielczej. Często są to obszary niezagospodarowane, bez oddzielenia od przestrzeni publicznej, uczęszczanej przez mieszkańców całego miasta i innych odwiedzających. Brakuje przydomowych miejsc do zabawy dzieci i rekreacji codziennej dorosłych.

Na warunki życia wpływ ma sytuacja finansowa mieszkańców niepozwalająca na remonty mieszkań ani poprawę stanu technicznego całych budynków. Sytuację finansową mieszkańców na obszarze rewitalizacji, charakteryzują wysokie średnie zaległości czynszowe na osobę. Kwota zaległości czynszowych w budynkach komunalnych na obszarze rewitalizacji sięga ponad 5400 zł na osobę (stan na 2015 r.).

4.1.8. Zagrożenie wykluczeniem społecznym

Wszystkie wyżej wymienione problematyczne zagadnienia społeczne mają swój udział w budowaniu zagrożenia wykluczeniem społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji. W obszarze rewitalizacji mamy do czynienia z zagrożeniem wykluczenia społecznego wynikającym z ubóstwa, długotrwałego bezrobocia i niepełnosprawności. Do wykluczenia społecznego przyczyniają się również choroba alkoholowa i sytuacje przemocowe w rodzinie. W związku z występowaniem wszystkich tych czynników często jednocześnie, należy uznać, że wszystkie rodziny z obszaru rewitalizacji, które korzystają z pomocy społecznej są zagrożone wykluczeniem społecznym. Uwzględniając, że na obszarze rewitalizacji dotychczas było prowadzonych wiele programów aktywizujących, w szczególności w zakresie zmniejszania bezrobocia, a aktywność i udział mieszkańców w tych programach nie przyniosła istotnych zmian, należy zakładać, że problemy z aktywnym uczestnictwem w życiu społecznym są wynikiem złożonych procesów społecznych. Programy pomocowe instytucji są bardzo ważne dla wsparcia rodzin, niemniej jednak brakuje na obszarze rewitalizacji działań, które kompleksowo powiążą dostępną z różnych źródeł pomoc i wskażą sposoby korzystnego dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym drogi rozwoju.

Według danych MGOPS na rok 2015 w 13 rodzinach objętych pomocą MGOPS jest przynajmniej 1 osoba niepełnosprawna, natomiast w 8 rodzinach jest przynajmniej jedna osoba nieprzystosowana społecznie. W 10 rodzinach jest przynajmniej jedna osoba z uzależnieniem. Z przedmiotowej analizy wynika, że wśród rodzin objętych pomocą wiele jest rodzin ubogich ze względu na okoliczności nie pozwalające na podjęcie pracy zarobkowej. Wynika to z uzależnień, konieczności opieki nad osobami niepełnosprawnymi oraz opieki nad dziećmi, jak również z niezaradności życiowej. 47 rodzin zostało zakwalifikowanych jako dotknięte ubóstwem, natomiast 40 z nich korzysta z pomocy finansowej w postaci świadczeń rodzinnych, zasiłków pielęgnacyjnych itp.

Na terenie rewitalizacji nie mamy zagrożenia wykluczeniem społecznym grupy społecznej czy kulturowej. Nie mamy do czynienia z wykluczeniem związanym z narodowością czy wyznaniem. Przyczyną zagrożenia jest głównie długotrwały proces nieradzenia sobie finansowo z rzeczywistością wolnorynkową. Na wykluczenie społeczne związane z ubóstwem i niezaradnością narażonych jest przynajmniej kilkaset osób (352 osoby w 2015 roku, 271 osób w 2018),

korzystających długotrwale z pomocy społecznej. Stale objętych ochroną jest kilkadziesiąt rodzin. W roku 2015 liczba rodzin wymagających pomocy sięgała 130, w roku 2018 wynosiła 93.

4.1.9. Kultura

Najważniejszym ośrodkiem kultury w regionie jest Żuławski Ośrodek Kultury, który zlokalizowany jest na obszarze rewitalizacji. Budynek jest wpisany do rejestru zabytków Województwa Pomorskiego. Obiekt ten nie jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, przez co znacząco ogranicza możliwość korzystania z programu kulturalnego i edukacyjnego. Obecnie zagospodarowany jest tylko w części ze względu na m.in. trudności z finansowaniem remontów, modernizacji oraz kosztownego utrzymania, szczególnie w okresie zimowym. Jego potencjał nie jest obecnie w pełni wykorzystany.

4.1.10. Bezpieczeństwo mieszkańców

Niski poziom bezpieczeństwa, uwidaczniający się w ilości przestępstw na obszarze rewitalizacji jest zauważalnym problemem. Oprócz drobnych kradzieży i aktów wandalizmu ma tu miejsce podwyższony współczynnik przestępstw przeciw rodzinie. Część przestępstw, szczególnie tych przeciwko rodzinie i opiece, ze względu na szereg czynników może być nieujawniona. W roku 2015 liczba zarejestrowanych przestępstw, w tym przeciwko rodzinie wynosiła 46. W rodzinach korzystających z pomocy społecznej zarejestrowanych było około 6 sytuacji kwalifikujących się do „Niebieskiej Karty”. W roku 2018 takich przypadków zarejestrowano 4.

4.1.11. Dostęp do usług publicznych

Dostęp do infrastruktury społecznej jest zapewniony poprzez placówki oświaty, kultury i służby zdrowia. W promieniu 1 km od centrum obszaru znajdują się: przedszkole, szkoła podstawowa i liceum ogólnokształcące. Ośrodek publicznej służby zdrowia oraz szpital znajdują się w promieniu 500 m od centrum obszaru, natomiast gabinet stomatologiczny znajduje się w granicach obszaru rewitalizacji. Specjalistyczne gabinety lekarskie położone są w innych częściach miasta. Potrzeby w zakresie zajęć pozalekcyjnych rozwijających pasję i zainteresowania zarówno dzieci jak i dorosłych zapewnia wspomniany w poprzednich punktach Żuławski Ośrodek Kultury, położony na obszarze rewitalizacji. Stan techniczny budynku utrudnia realizację w nim pełnej oferty kulturalnej, w szczególności w okresie grzewczym. Nie jest on również dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Na obszarze rewitalizacji znajdują się obiekty użyteczności publicznej, takie jak Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe oraz Żuławski Park Historyczny.

Na obszarze objętym rewitalizacją znajdują się różnego rodzaju obiekty handlowo – usługowe zapewniające dostęp do usług dla społeczności lokalnej. Są to m.in. sklep spożywczy, piekarnia, apteka, restauracja. Ponadto mieszkańcy mają dostęp do takich usług jak sklep z chemią gospodarczą, odzieżowy, motoryzacyjny, z artykułami metalowymi, meblowy, wędkarski.

Dworzec autobusowy znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji. Na obszarze miasta nie funkcjonuje komunikacja miejska. Wyłącznie w okresie wakacji letnich oraz świąt funkcjonuje Żuławska Kolej Dojazdowa, której przystanek znajduje się w odległości 1 km od obszaru rewitalizacji.

4.1.12. Aktywność społeczna i obywatelska

Aktywność społeczna na obszarze rewitalizacji jest niedostateczna i w sposób zdecydowany stanowi o jakości życia na obszarze rewitalizacji. W opinii mieszkańców obszaru rewitalizacji (66,5 % respondentów), lokalna społeczność generalnie nie uczestniczy w życiu sąsiedzkim i wspólnoty, z powodu:

- braku czasu (33,6 %),
- braku współpracy ze strony sąsiadów (13,1 %)
- braku zainteresowania życiem wspólnoty (9,5 %),
- ponad 43 % badanych nie potrafiło wskazać powodu.

Tylko jedna trzecia respondentów bierze czynny udział w życiu wspólnotowym uczęszczając na zebrania (55,1 %), udzielając pomocy sąsiadom (26,1 %), pomagając w drobnych remontach (18,8 %).

Z brakiem uczestnictwa w życiu wspólnoty nierozzerwalnie wiąże się niedostatek informacji na temat zdarzeń, akcji, ofert oraz podmiotów wpływających na życie wspólnoty. Znajomość organizacji pozarządowych działających na terenie miasta oraz przykładowe działania prowadzone na rzecz mieszkańców oraz miasta potwierdziło 43,2 % respondentów. Do najczęściej wymienianych organizacji należały Fundacja „Kreatywna Edukacja” oraz Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu Gdańskiego – „Klub Nowodworski”. Niewielki odsetek mieszkańców potrafi wskazać przykładowe działania organizacji społecznych działających w mieście.

W zakresie aktywności obywatelskiej, ponad 60 % respondentów, deklaruje aktywny udział w wyborach samorządowych. 39,8 % respondentów świadomie rezygnuje z udziału w wyborach, przy czym najczęściej pojawiającą się odpowiedzią uzasadniającą taką postawę wskazywano brak zainteresowania (ponad 60 %) bądź brak czasu (poniżej 40 %).

W zakresie udziału w spotkaniach obywatelskich oraz konsultacjach społecznych, jako wskaźnikach aktywności w życiu publicznym, 17,5 % respondentów deklaruje udział w spotkaniach oraz konsultacjach, najczęściej w spotkaniach dotyczących spraw obywatelskich, spotkaniach z radnymi bądź spotkaniach dotyczących podziału środków miejskich.

Ponad 82,5 % respondentów nie uczestniczy w spotkaniach obywatelskich lub konsultacjach społecznych, przy czym najczęściej pojawiającym się uzasadnieniem był brak zainteresowania sprawami obywatelskimi (37,1 %), brak czasu (32,4 %), bądź brak wiedzy odnośnie takich spotkań (28,2 %). Niewielki odsetek respondentów podnosił kwestie konfliktu z władzami samorządowymi (2,3 %).

Niewielki odsetek osób uczestniczących w życiu społecznym ma wpływ na poziom rozwoju obszaru rewitalizacji. Bez zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców, utrwalone opinie w zakresie braku: integracji, aktywności i odpowiedzialności społecznej oraz zaufania społecznego jak również w zakresie niemożności zmiany poziomu życia i rozwiązania problemów, nie mogą ulec zmianie.

4.1.13. Współpraca i poziom zaufania społecznego

W ramach współpracy gminy z podmiotami społeczno – gospodarczymi oraz poprzez wykorzystanie dofinansowania z funduszy zewnętrznych udało się zrealizować działania

wprowadzające zmiany przestrzenne na wybranym obszarze rewitalizacji, mające na celu ożywienie Nowego Dworu Gdańskiego. Jednym z takich projektów było wykonanie robót budowlanych, remontowych i konserwatorskich oraz stworzenie wspólnej oferty turystycznej w ramach partnerstwa gminy Nowy Dwór Gdański z podmiotami wspólnoty wyznaniowej, kontrahentem prywatnym oraz z innymi gminami. Dzięki wspólnym staraniom udało się pozyskać środki stanowiące 60 % kosztów projektu. Poddany renowacji zostanie m.in. XX wieczny most w Nowym Dworze Gdańskim, znajdujący się w obszarze rewitalizacji.

Wspólnym działaniem Gminy Nowy Dwór Gdański z gminami sąsiednimi i miastem Malbork w zakresie projektu Pomorskie Szlaki Kajakowe jest realizacja miejsc kajakowych przy ulicy Wejhera oraz pomostu kajakowo – żeglarskiego przy Żuławskim Ośrodku Kultury. Pomimo szeregu podjętych działań wymagających współpracy i pomimo szeregu sukcesów we współpracy podmiotów oraz samorządu lokalnego w opinii publicznej, współpracy nie zauważa się. Większość zapytanych mieszkańców rewitalizacji, nie ma świadomości lub nie słyszała o żadnych programach skierowanych w stronę osób prowadzących działalność gospodarczą czy o możliwości podejmowania wspólnych przedsięwzięć. Wskazywano na otwartość urzędu i przyjazną atmosferę wobec przedsiębiorców, niemniej jednak mieszkańcom brakuje zachęt do tworzenia miejsc pracy.

4.1.14. Integracja społeczna i zawodowa

Na obszarze rewitalizacji można zaobserwować potrzebę integracji społecznej. Wymagają jej osoby niesamodzielne i niepełnosprawne, które niekiedy z przyczyn technicznych, w tym z powodu barier architektonicznych, nie mają możliwości zaangażowania się społecznie. Są one wykluczone również z korzystania z przestrzeni publicznych ze względu na niedostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wymagają jej również rodziny, które z uwagi na trudną sytuację domową często nie uczestniczą w życiu społecznym.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji ocenili działalność instytucji pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej jako niedostateczną. Oprócz oferty Żuławskiego Ośrodka Kultury (stacjonarnej i plenerowej) oraz programów aktywizacyjnych dla osób niepełnosprawnych, żaden z respondentów nie był w stanie wskazać innego, konkretnego i pełnego programu lub oferty (wskazywano ogólnie na ich istnienie – realizowane między innymi przy współpracy organizacji pozarządowych i urzędu miasta), która mogłaby zaangażować i zaktywizować mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wśród działań instytucjonalnych znane są zasiłki stałe i celowe. Zwraca się uwagę na brak współpracy pomiędzy poszczególnymi instytucjami oraz na kursy i programy nieodpowiadające potrzebom lokalnej społeczności.

4.2. Analiza potencjału i aktywności

4.2.1. Instytucje i organizacje non – profit działające w obszarze rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji działa wiele instytucji i organizacji pozarządowych. Działania wielu z nich są niemal niedostrzegalne w skali gminy, mają jednak wartość dla poszczególnych osób, przede wszystkim tych zagrożonych wykluczeniem społecznym bądź dotkniętych innymi problemami społecznymi. Podmioty, które przez swoją działalność na rzecz rozwiązywania

problemów na obszarze rewitalizacji są rozpoznawane przez mieszkańców obszaru rewitalizacji to:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- Fundacja „Kreatywna Edukacja”,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Stowarzyszenie „Sprawni inaczej”,
- Stowarzyszenie dla osób niepełnosprawnych „Pomocna dłoń”,
- Klub Nowodworski,
- Stowarzyszenie „Kocham Żuławy”,
- Stowarzyszenie Żuławska Lokalna Grupa Działania,
- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka Rybacka Brać Mierzei.

4.2.2. Żuławski Ośrodek Kultury

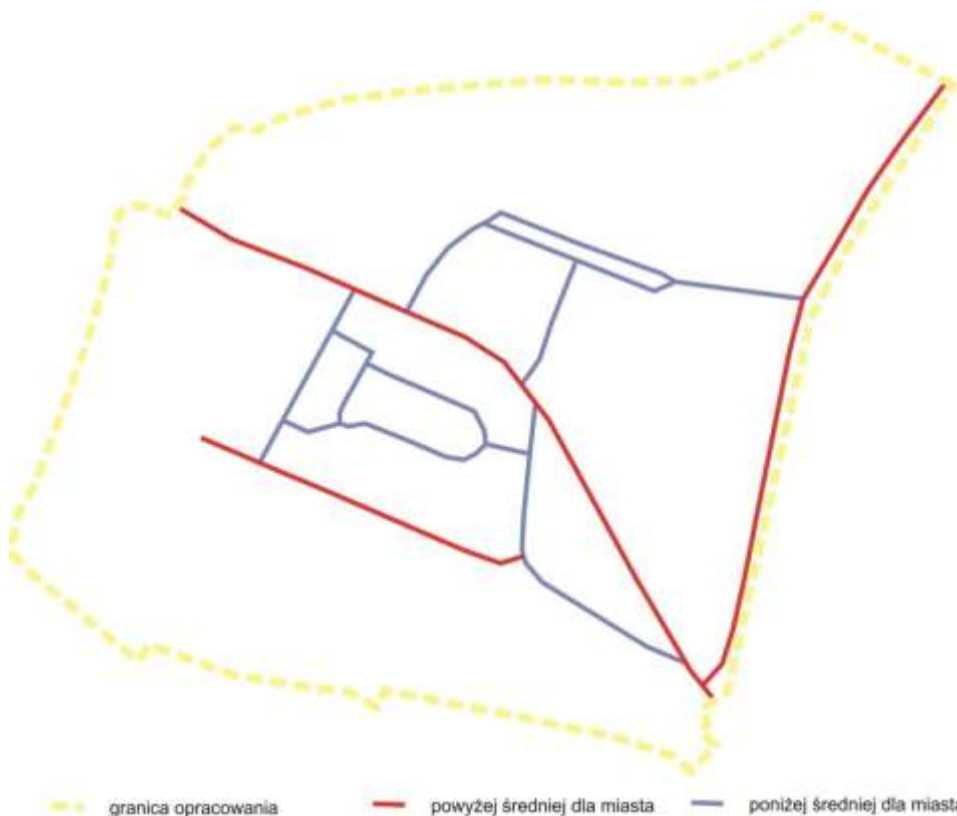
Misją Żuławskiego Ośrodka Kultury jest pobudzanie i kształtowanie aktywności społeczno – kulturalnej na Żuławach, poprzez kreowanie, inspirowanie i wspieranie działań twórczych oraz integrowanie różnych środowisk, w sposób otwarty i dostępny dla wszystkich grup społecznych. W Żuławskim Ośrodku Kultury mieszczą się, m.in.: zajęcia szkoły muzycznej, baletu, pracownia robotyki osiągająca międzynarodowe sukcesy, klub gracza, pracownia rękodzieła, studio wokalne, mała akademie sztuki, zajęcia rytmiczno – ruchowe i relaksacyjne, zespół muzyczny, pracownia rzeźby, chór męski, akademie multimedialna, teatr bez kurtyny, teatr dla dzieci i młodzieży, spotkania muzyków, zajęcia z malarstwa, kino, zajęcia projektowo – techniczne oraz wiele innych. Żuławski Ośrodek Kultury posiada już tradycję animacji kulturowej i stanowi ważny ośrodek dla kształtowania tożsamości, wspierania twórczych idei oraz kształtowania zaangażowania społecznego.

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera gospodarcza

5.1. Problemy i negatywne zjawiska gospodarcze

5.1.1. Poziom aktywności zawodowej

Na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego na 2015 rok zestawiono informacje dotyczące aktywności zawodowej osób zamieszkujących obszar rewitalizacji. Wśród 1330 mieszkańców obszaru rewitalizacji 35% z nich, jest w wieku nieprodukcyjnym. Natomiast w wieku produkcyjnym jest 896 mieszkańców. Spośród ludności obszaru w wieku produkcyjnym 76 osób jest zarejestrowanych jako bezrobotne.

Rysunek 5 Liczba bezrobotnych według ulic na obszarze rewitalizacji. Przyjęta średnia wynosi 9,5 osób/ulicę²

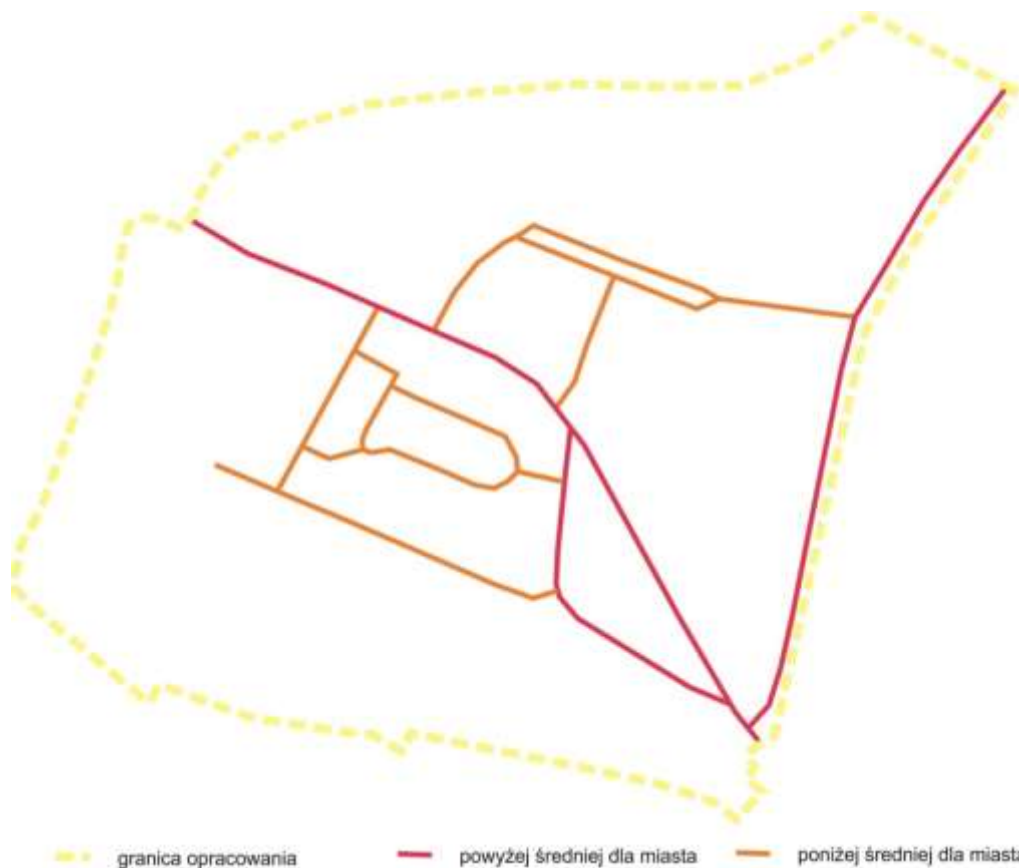
Na obszarze rewitalizacji występuje niski poziom aktywności zawodowej i duże bezrobocie, które wpływają ogólnie na złą sytuację gospodarczą mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dużym problemem obszaru jest także niedostatek miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. Analizując uwarunkowania ekonomiczne można stwierdzić, iż sytuacja rynku pracy klasyfikuje się jako negatywna i nierokująca.

5.1.2. Poziom przedsiębiorczości

Według informacji z Głównego Urzędu Statystycznego na obszarze rewitalizacji zanotowano 223 podmioty gospodarki narodowej w Rejestrze REGON³, w tym 15 z nich zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym.

² Dane z Powiatowego Urzędu Pracy aktualne na dzień 7.10.2016 r.

³ Dane z Bazy Internetowej Regon aktualne na dzień 11.10.2016 r.

Rysunek 6 Liczba podmiotów w rejestrze REGON według ulic na obszarze rewitalizacji. Przyjęta średnia wynosi 27,88 podmiotów /ulicę

Wskaźnik przedsiębiorczości, wyrażony poprzez liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 10 000 tys. ludności w wieku produkcyjnym, wynosi 2489 i jest wyższy niż dla województwa pomorskiego, jednak można uznać go za relatywnie niski, biorąc pod uwagę fakt, że jest to zestawienie dla punktu centralnego miasta, które ze względu na funkcjonalność śródmieścia jako ośrodka usługowego powinno być wyższe. 87 osób z obszaru rewitalizacji prowadzi działalność gospodarczą, a wskaźnik przedsiębiorczości indywidualnej, mierzony jako liczba osób fizycznych prowadzących działalność na 100 osób w wieku produkcyjnym, wynosi 9,7 i również klasyfikuje się na niskim poziomie. Mała przedsiębiorczość stanowi duży potencjał na rynku ze względu na fakt, iż tego typu firmy są bardziej elastyczne i lepiej oddziałują na sygnały rynkowe i pomoc zewnętrzną. Ponadto na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć nieznacznie ujemne saldo podmiotów zarejestrowanych w porównaniu do likwidowanych, które wynosi – 8. Udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wynosi prawie 51 %.

Rysunek 7 Liczba podmiotów wyrejestrowanych z REGON według ulic na obszarze rewitalizacji. Przyjęta średnia wynosi 28,88 podmiotów/ulicę

Rozwój sytuacji gospodarczej na obszarze rewitalizacji kształtuje się raczej negatywnie. Mieszkańcy nie wykazują inicjatywy ekonomicznej, są mało aktywni i nie korzystają z środków pomocowych na otwieranie i rozwój działalności gospodarczych.

5.1.3. Przestrzeń aktywności zawodowej

Na obszarze rewitalizacji oprócz obiektów usługowych: komercyjnych (handel i gastronomia) oraz administracyjnych, praktycznie nie występują inne miejsca pracy.

Na obszarze rewitalizacji znajduje się szereg obiektów pełniących funkcje usługowe. Większość obiektów to budynki sprzed lat 80-tych, substandardowe. Na obszarze rewitalizacji nie występują pustostany. Praktycznie 100 % lokali użytkowych jest wykorzystywana. Dla rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji nie ma wystarczającej liczby obiektów i powierzchni dostępnych do zaaranżowania na cele gospodarcze.

5.2. Potencjał gospodarczy obszaru rewitalizacji

5.2.1. Lokalizacja

Obszar rewitalizacji stanowi ściśle centrum powiatowego Miasta Nowy Dwór Gdański, położonego na Żuławach, w regionie zainteresowania turystycznego. Potencjał obszaru rewitalizacji wzmacnia dodatkowo lokalizacja nad rzeką Tugą wykorzystywaną do celów żeglugi wodnej. Na obszarze rewitalizacji mieszczą się ośrodki kultury ŻOK i Żuławski Park Historyczny

oraz szereg usług stanowiących o wartości obszaru rewitalizacji. Charakter miejsca pozwala na przekształcenia obszaru rewitalizacji w sposób mogący znacząco wpłynąć na jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym na poprawę warunków gospodarczych.

5.2.2. Przestrzeń aktywności zawodowej

Gmina Nowy Dwór Gdański dysponuje w obszarze rewitalizacji znaczącą ilością działek. W dużej mierze są to działki drogowe, ale w zasobie znajdują się również nieruchomości pozwalające na zagospodarowanie terenów pod funkcje mieszkaniowe i usługowe. Posiadanie nieruchomości na obszarze rewitalizacji pozwala na zagospodarowanie ich w sposób dostosowany do potrzeb oraz pozwala na kierunkowy rozwój terenu, niekoniecznie podporządkowujący się czasowym trendom rozwojowym. Pozwala na realizację lokali i powierzchni udostępnianych na preferencyjnych zasadach na przykład osobom rozpoczynającym działalność.

6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera przestrzenno – funkcjonalna

6.1. Problemy i negatywne zjawiska przestrzenno – funkcjonalne

6.1.1. Znaczenie obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji w systemie miasta i gminy pełni rolę ośrodka centralnego, który sprawuje szereg istotnych funkcji o randze wykraczającej poza granice gminy, m.in.: administracyjne, usługowe i kulturowe. Na obszarze rewitalizacji znajduje się siedziba władz samorządowych: gminnych i powiatowych. Jednocześnie obszar rewitalizacji stanowi obszar zamieszkania wielu ludzi. Jako ośrodek gminny i powiatowy, obszar rewitalizacji jest niedostatecznie wyposażony w przestrzeń publiczną, natomiast jako ośrodek zamieszkania nie dysponuje dostatecznym podziałem przestrzeni publicznych i prywatnych, jak również nie posiada wystarczającej przestrzeni rekreacji codziennej.

6.1.2. Funkcje w obszarze rewitalizacji

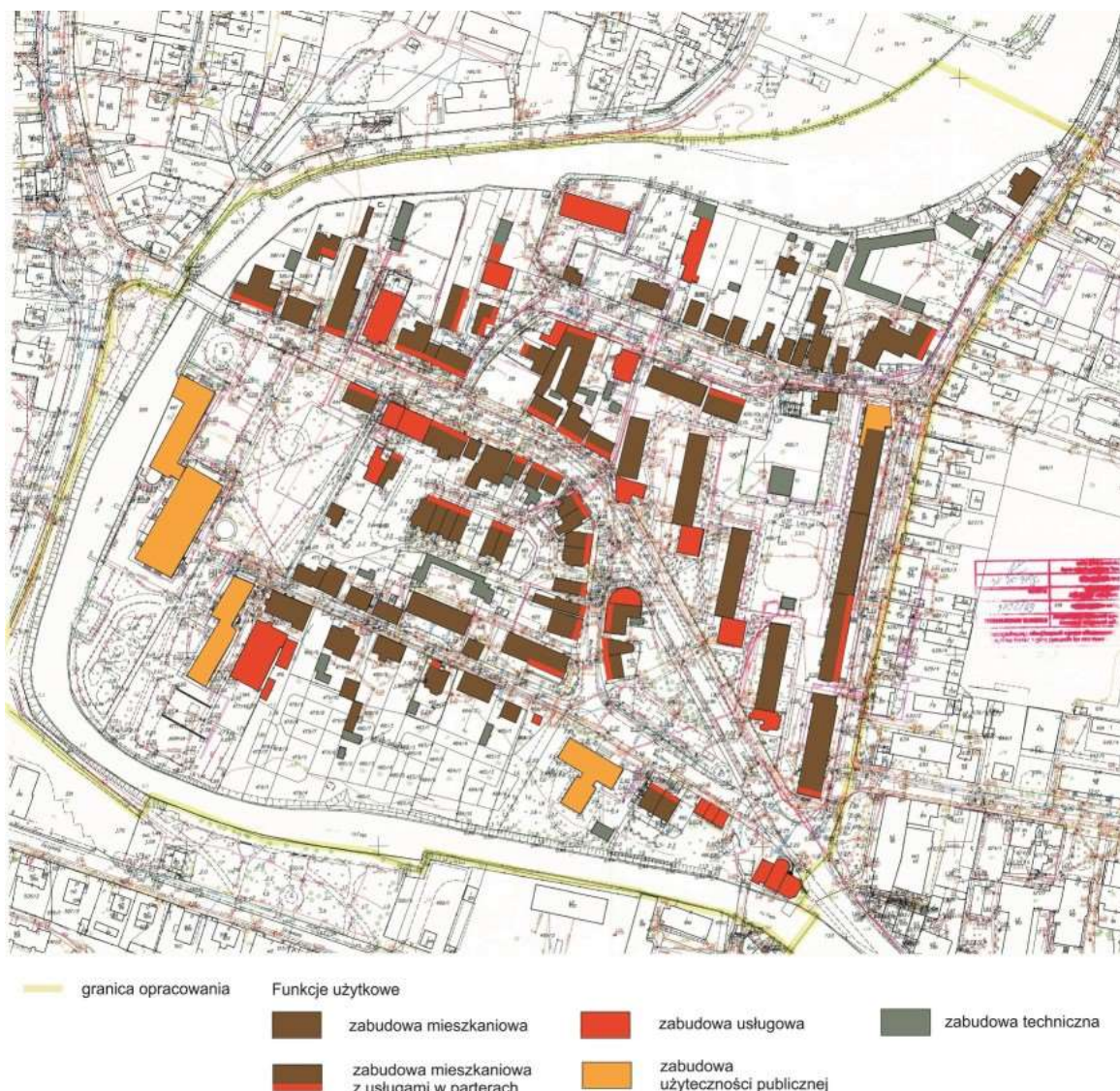
Na obszarze rewitalizacji przeważają funkcje mieszkaniowe wielorodzinne, mieszkaniowe z usługami w parterach. Występuje również zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Znaczącą część obszaru rewitalizacji zajmują siedziby instytucji publicznych i organizacji: Urząd Miejski, Żuławski Ośrodek Kultury, Urząd Starostwa Powiatowego, Żuławski Park Historyczny, Cech Rzemiosł Różnych.

Na obszarze znajdują się również pojedyncze, samodzielne budynki usługowe komercyjne. Budynki usługowe oraz mieszkaniowo – usługowe skumulowane są w centralnej części obszaru, podczas gdy zabudowa techniczna zlokalizowana jest bliżej nabrzeży. W sąsiedztwie rzeki Tugi znajdują się również tereny zielone, w dużej mierze niezagospodarowane.

Obszar rewitalizacji, jako obszar centralny miasta, stanowi typową koncentrację usług komercyjnych i użyteczności publicznej. Jednakże lokalizacja w obszarze rewitalizacji zespołu blokowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej powoduje rozproszenie funkcji usługowych i

przemieszczenie przestrzeni publicznych z prywatnymi. Osiedle zajmuje znaczną powierzchnię obszaru rewitalizacji, przez co obszar centralny nie wykorzystuje swojego potencjału komercyjnego.

W obszarze rewitalizacji brakuje funkcji centrowych. Mieszkańcy zwracają uwagę na brak bazy hotelowej, jak również brak miejsc rozrywki. Wskazali na potrzebę utworzenia miejsc do wspólnej aktywności, miejsc umożliwiających spędzanie wolnego czasu. Brakuje usług edukacji, służących codziennej rekreacji lub zwykłych miejsc spotkań sąsiedzkich. Na obszarze rewitalizacji nie ma również możliwości zamieszkania. Brakuje tu zarówno mieszkań na wynajem jak i przeznaczonych do sprzedaży.

Rysunek 8 Funkcje zabudowy na obszarze rewitalizacji

6.1.3. Przestrzenie publiczne

Układ przestrzeni publicznych jest nieczytelny i mimo, iż na obszarze występuje duża liczba placów i przestrzeni otwartych, to są one w dużej części niezagospodarowane, a ich potencjał

jest niewykorzystany. Przestrzeń publiczna została w ostatnich latach częściowo zhumanizowana. Skwery i tereny zielone nie są dostosowane do rzeczywistego przemieszczania się pieszych, dlatego też nie są dostatecznie wykorzystywane. Tereny nadrzeczne w dużej mierze nie są wykorzystane jako zorganizowane przestrzenie publiczne.

Wnętrza urbanistyczne pomiędzy budynkami zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej są niezagospodarowane i często brak jest czytelnego podziału na strefy ogólnodostępne i prywatne. Układ przestrzeni otwartych jest dezorientujący.

Dotkliwymi problemami przestrzennymi jest niedostosowanie przestrzeni publicznych, w tym ulic do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz niedostateczny stan techniczny części połączeń komunikacyjnych zarówno drogowych jak i pieszych, opisany w kolejnych punktach oraz w diagnozie sfery technicznej.

6.1.4. Charakter zabudowy

Na obszarze rewitalizacji znajdują się różnorodne formy zabudowy, które na tym niewielkim obszarze wprowadzają chaos przestrzenny. Historyczna zabudowa pierzejowa jest częściowo przeredzona przez wyburzenia. Między historyczną zabudową oraz w bezpośrednim jej sąsiedztwie występują spółdzielcze bloki mieszkaniowe, budynki z lat 90 – tych oraz współczesna zabudowa na przykład przy ulicy Miłosza. Wysokość zabudowy nie przekracza na obszarze rewitalizacji pięciu kondygnacji nadziemnych.

Na obszarze rewitalizacji występuje duża ilość obiektów zabytkowych, część z nich wyróżnia się szczególnym detalem architektonicznym (budynki przy ulicy Kopernika, Sikorskiego, Plac Wolności). Obiekty te nadają obszarowi wyjątkowy wyraz architektoniczny, jednak ich stan techniczny jest bardzo zły.

Na obszarze rewitalizacji większość zabudowy powstała przed latami 80 – tymi. Większość budynków jest w niedostatecznym stanie technicznym. W rejonie ulicy Miłosza występuje jedna z nielicznych na tym obszarze współczesnych inwestycji – szeregowa zabudowa mieszkaniowa z usługami w parterach. Do tego zespołu zabudowy w centrum Miasta nie prowadzi żadna urządzona droga.

6.1.5. Komunikacja

Układ komunikacyjny na obszarze rewitalizacji ma charakter lokalny. Drogi przebiegające przez centrum nie są drogami przelotowymi. Niemniej jednak ze względu na siedzibę władz powiatu i gminy na obszarze rewitalizacji, obciążenie dróg jest dość wysokie lub średnie. Szczególny charakter ulicy usługowej można przypisać ulicy Sikorskiego, która przecina obszar rewitalizacji. Mimo średniego natężenia ruchu, obciążenie komunikacyjne jest odczuwalne przez pieszych, między innymi ze względu na nieuporządkowany system parkowania, czy niedogodnie zlokalizowane przejścia dla pieszych. Mieszkańcy zwracają uwagę na dużą ilość zaparkowanych samochodów, które utrudniają poruszanie się pieszych.

Dodatkowo na obszarze niewystarczająco rozwinięty jest system tras rowerowych. Brakuje miejsc postojowych dla rowerów. Na niedostateczną ilość ścieżek rowerowych zwracają uwagę mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Do innych potrzeb mieszkańców należy mała architektura, w tym kosze na śmieci.

Obszar rewitalizacji z trzech stron wydzielony jest zakolem rzeki Tugi. Połączony jest z drugim brzegiem mostem drogowym (w ciągu ulicy Sikorskiego) oraz kładką dla pieszych (od ulicy Wejhera). Brakuje natomiast dogodnego przejścia na drugą stronę rzeki w kierunku dworca PKS. Ograniczona ilość połączeń znacząco wpływa na nikłe wykorzystanie potencjału wody.

6.1.6. Tereny rekreacyjne

Na obszarze rewitalizacji występują ogólnodostępne przestrzenie umożliwiające wypoczynek i rekreację mieszkańców. Można je podzielić na trzy główne grupy:

- przestrzenie publiczne zlokalizowane przy najważniejszych obiektach w mieście;
- przestrzenie przy rzece Tudze;
- przestrzenie towarzyszące zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej.

Rysunek 9 Widok na przestrzeń publiczną za budynkiem Żuławskiego Parku Historycznego od strony rzeki

W pierwszej grupie zawierają się przestrzenie zagospodarowane w sposób umożliwiający aktywne spędzenie czasu. W sąsiedztwie Żuławskiego Ośrodka Kultury zorganizowano wielofunkcyjną przestrzeń służącą rekreacji, do której przynależą: park rowerowy, siłownia na powietrzu, plac zabaw, scena zewnętrzna. W tym miejscu odbywają się również imprezy plenerowe. Przed budynkiem Starostwa znajduje się plac zabaw, fontanna oraz ławki, co może stanowić miejsce spotkań dla rodzin z dziećmi. Kolejną pozycją jest zielony skwer zlokalizowany w sąsiedztwie Urzędu Miejskiego. Jest to teren zieleni z wytyczonymi ścieżkami, miejscami do siedzenia oraz fontanną. W jego granicach znajduje się Centrum Informacji Turystycznej.

Druga grupa to przestrzenie zlokalizowane przy nabrzeżach rzeki Tugi. W południowej części obszaru rewitalizacji nabrzeża te stanowią w większości niewykorzystaną przestrzeń, wymagającą zagospodarowania. Jedynie w miejscach przejść na drugą stronę rzeki można zauważyć próby atrakcyjnego jej zorganizowania. Ogromny potencjał, który kryje się za rzeką w centrum miasta jest obecnie całkowicie niewykorzystany. Porośnięty zielenią ruderalną

stanowi miejsce dzikich składowisk śmieci oraz przestrzeń narażoną na dalszą dewastację i akty wandalizmu. Przyczynia się to do dalszej degradacji elementów z nim sąsiadujących, w tym przestrzeni publicznej, co wpływa negatywnie na ogólny poziom zadowolenia z przestrzeni. Brak uporządkowanego systemu przestrzeni publicznych nie sprzyja integracji mieszkańców.

W północnej części obszaru przestrzeń przy rzece nie są wykorzystywane do rekreacji, ponieważ zabudowa wraz z ogrodzeniami zlokalizowanymi bezpośrednio przy wodzie niekiedy uniemożliwia dostęp do nabrzeża.

Trzecią grupę stanowią tereny zieleni wśród zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, pełniące funkcję terenów półpublicznych. Są to jednak mało atrakcyjnie zagospodarowane tereny, które składają się głównie z trawników z pojedynczymi miejscami do siedzenia. Jest to przestrzeń wykorzystywana głównie przez mieszkańców okolicznych budynków jako przestrzeń komunikacyjna.

Rysunek 10 Widok na park przed Urzędem Miejskim w Nowym Dworze Gdańskim

Rysunek 11 Widok na nadbrzeże rzeki Tugi w południowej części obszaru rewitalizacji

Na obszarze objętym rewitalizacją występują przestrzenie ogólnodostępne, na których możliwa jest codzienna rekreacja, jednak nie jest ona skierowana do wszystkich grup mieszkających tu osób. Brakuje przestrzeni dla osób starszych, aktywnej młodzieży i dorosłych. Brak jest oferty terenów zielonych, w szczególności wykorzystujących potencjał wody rzeki Tugi.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji zwracają uwagę na problemy z oświetleniem, zniszczone lampy na terenach rekreacyjnych oraz zaniedbane, nieurządzone podwórka. Do szczególnych bolączek należy ulica Miłosza, której potencjał nie jest wykorzystany z uwagi na bardzo zły stan techniczny drogi oraz niezagospodarowane tereny zieleni. Mieszkańcy wskazują na potrzebę zadbania o tereny nadrzeczne, w szczególności o bezpieczeństwo (oświetlenie i zabezpieczenie brzegu rzeki) oraz o zorganizowanie terenów dla młodzieży i terenów do spędzania aktywnie czasu wolnego.

6.1.7. Struktura własności

Właścicielem większości nieruchomości w obszarze rewitalizacji jest Gmina Nowy Dwór Gdański lub Gmina Nowy Dwór Gdański w zbiegu z użytkownikami wieczystymi. Do Gminy należą głównie ulice, tereny urzędów i placówek szczebla gminnego oraz duży, niezagospodarowany obszar położony bezpośrednio nad rzeką Tugą, w południowej części obszaru rewitalizacji. Wody rzeki Tuga należą do Skarbu Państwa. Pozostałe, rozproszone w obszarze rewitalizacji tereny są we władaniu osób fizycznych, prawnych, spółdzielni oraz Powiatu, Skarbu Państwa i innych.

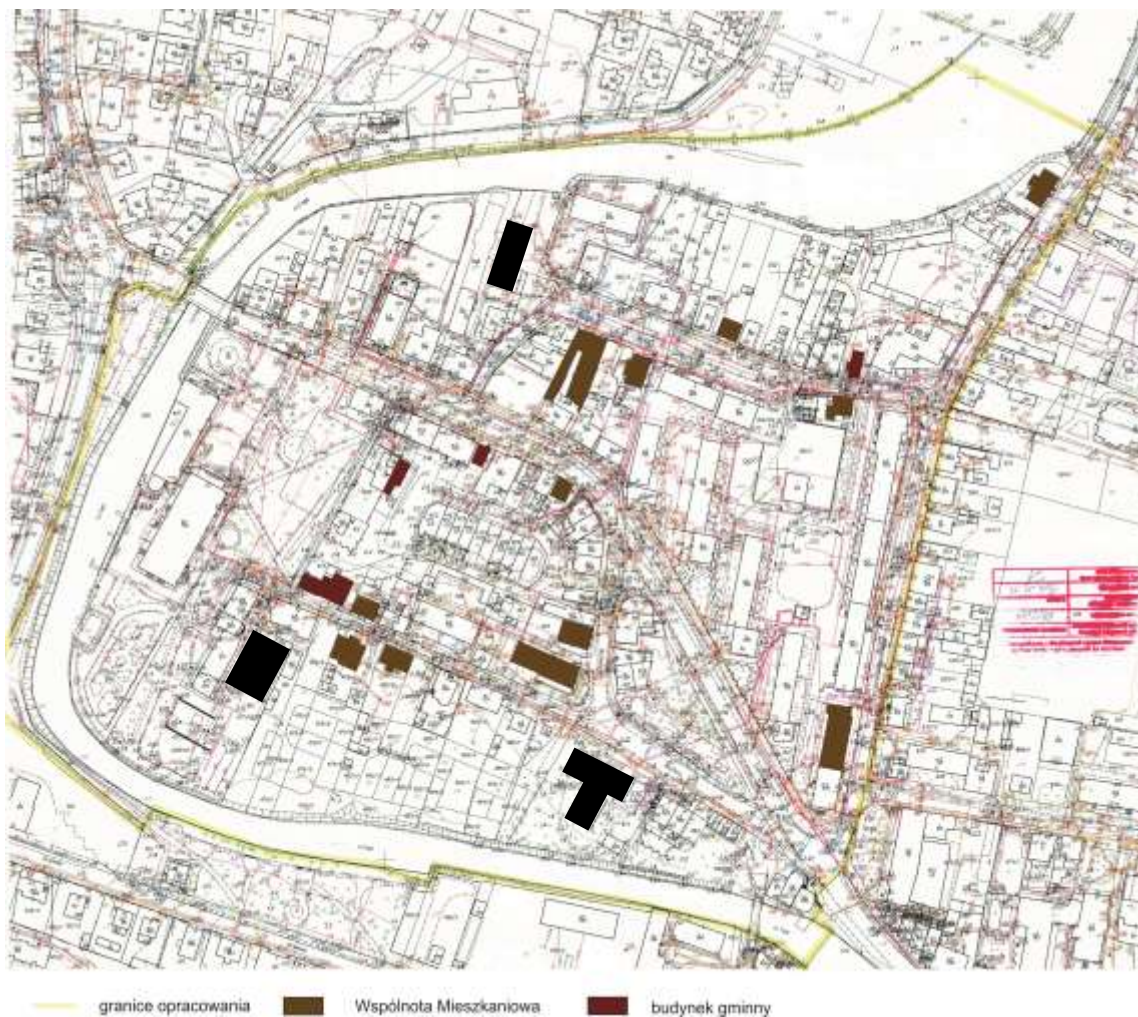
Legenda

- granice opracowania
- Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- osoby fizyczne
- powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- województwa, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi
- inne (jednoosobowe spółki jednostek samorządu terytorialnego i inne osoby prawne, których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego; spółdzielnie; kościoły i związki wyznaniowe; wspólnoty gruntowe; spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne)

Rysunek 12 Struktura własności obszaru objętego Gminnym Programem Rewitalizacji⁴

Część zabudowy na obszarze rewitalizacji stanowią budynki należące do wspólnot mieszkaniowych. Wspólnoty nie zawsze są właścicielami bądź wieczystymi użytkownikami nieruchomości wokół swoich budynków. Gmina Nowy Dwór Gdański podjęła działania, by urealnić wykup bądź dzierżawę tych terenów na potrzeby właściwego funkcjonowania wspólnot mieszkaniowych. Akcja nie cieszy się jednak dużym zainteresowaniem. Tereny wokół budynków wymagają zagospodarowania i dostosowania do potrzeb mieszkaniowych.

⁴ Dane z GeoportalEwid 2007 aktualne na 19.08.2016 r.

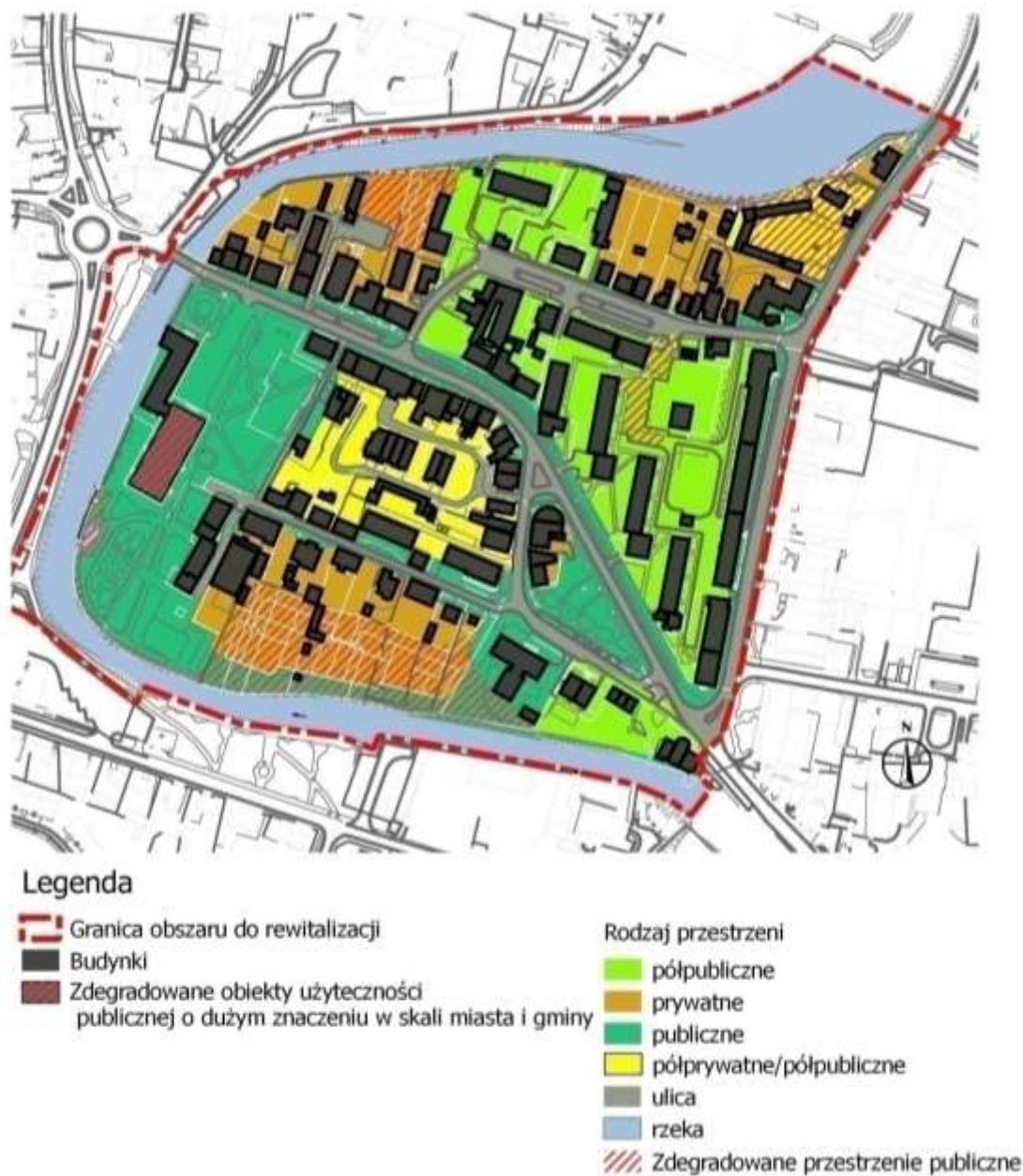
Rysunek 13 Obiekty należące do wspólnot mieszkaniowych oraz budynki należące do Gminy Nowy Dwór Gdański⁵

Obszar rewitalizacji jest zróżnicowany pod względem struktury własności, co przyczynia się do jego niejednorodnego użytkowania i wzmacniania kontrastów na granicy między właścicielami. Na bazie tego podziału własności, kształtuje się często niespójny fragment miasta. Wysoki stopień zubożenia społeczności, koncentracje mieszkań komunalnych i spółdzielczych oraz brak odpowiedzialności za grunt gminny sprawiają, że mieszkańcy nie wykazują dostatecznej inicjatywy w dbaniu o otoczenie budynków. Przekłada się to na degradację przestrzeni wspólnych oraz półpublicznych. Buduje to wizerunek miasta nieuporządkowanego.

6.1.8. Amorfizm przestrzeni

Pomimo wielu wyróżniających się pozytywnie elementów obszaru rewitalizacji (np. zabytki, rzeka Tuga), brak kompleksowego zagospodarowania terenu oraz szereg słabości przestrzennych przekłada się na percepcyjnie odbieraną jej niską jakość. W związku z tym obszar rewitalizacji charakteryzuje się niskim poziomem ładu przestrzennego.

⁵ Dane z Urzędu Miejskiego aktualne na 2019 r.

Rysunek 14 Podział przestrzeni ze względu na ich rodzaj ze wskazaniem obiektów i obszarów zdegradowanych

Zdegradowane przestrzenie publiczne, bądź takie, które percepcyjnie odbierane są jako publiczne, występują głównie wzdłuż nabrzeży rzeki Tugi oraz wzdłuż głównych ulic. Ze względu na brak logicznego układu przestrzeni publicznych, inne przestrzenie półprywatne i półpubliczne pełnią ich funkcje. Należą do nich w szczególności niezagospodarowane tereny wspólnot mieszkaniowych, rejon ulicy Miłosza oraz tereny spółdzielni.

Legenda

	Granica obszaru do rewitalizacji	Rodzaj przestrzeni
	Budynki	
		półpubliczne
		prywatne
		publiczne
		półprywatne/półpubliczne
		ulica
		rzeka
		Przestrzenie amorficzne wymagające nadania tożsamości i charakteru

Rysunek 15 Podział przestrzeni ze względu na ich rodzaj ze wskazaniem przestrzeni amorficznych

6.2. Potencjał przestrzenno – funkcjonalny obszaru rewitalizacji

6.2.1. Obiekty zabytkowe

Obszar rewitalizacji stanowi historyczne centrum miasta Nowy Dwór Gdański, lecz jego układ urbanistyczny jest przekształcony. Wartościowymi elementami w przedmiotowej przestrzeni są dodatkowo: starodrzew, otwarcia widokowe na rzekę, detale architektoniczne, drewniane i ceglane elewacje, bryły budynków, kształty dachów, wystrój i materiał elewacji, stolarka okienna i drzwiowa, w tym jej podziały. Bezpośrednie otoczenie obiektów historycznych jest również ważne i podlega ochronie ze względu na kontekst miejsca.

Na obszarze rewitalizacji istnieje grupa wartościowych mieszkalnych obiektów zabytkowych, zwodzony most drogowy oraz większe budynki takie jak: Budynek Żuławskiego Parku

Historycznego, budynek Starostwa Powiatowego i budynek Żuławskiego Ośrodka Kultury. Obiekty mieszkaniowe cechuje wolnostojący charakter zabudowy i drewniana konstrukcja. Należą częściowo do prywatnych właścicieli i są w stanie wymagającym renowacji, natomiast budynki użyteczności publicznej i przemysłowej zostały zagospodarowane pod nowe funkcje, niemniej jednak stan techniczny tych budynków wymaga poprawy. Budynek Żuławskiego Ośrodka Kultury wymaga przeprowadzenia gruntownego remontu. Jego obecne użytkowanie nie wykorzystuje w pełni przestrzeni użytkowej obiektu.

Rysunek 16 Obiekty podlegające ochronie na obszarze rewitalizacji

Budynki objęte ochroną konserwatorską na obszarze to przede wszystkim domy mieszkalne: kamieniczki oraz domy tworzące zabudowę pierzejową ulic w centrum miasta. Oprócz nich bardzo charakterystyczne są budynki drewniane, w szczególności te, które posiadają zdobione szczyty i inne wysokiej jakości detale architektoniczne. Obiekty te posiadają bezsprzecznie wartości zabytkowe. Wszystkie obiekty zabytkowe mają istotne znaczenie dla obszaru rewitalizacji i dla lokalnej społeczności. Niewątpliwie jednak na danym obszarze największe znaczenie ma budynek Żuławskiego Ośrodka Kultury ze względu na publiczny charakter obiektu, ofertę kulturalną i położenie w obszarze rewitalizacji.

Roboty budowlane przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru podlegają bezwzględnemu nadzorowi konserwatorskiemu i wymagają, w zależności od formy ochrony stosownych pozwoleń konserwatorskich dotyczących między innymi: prac konserwatorskich, robót budowlanych przy zabytku, pozwoleń na prowadzenie prac archeologicznych.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków spośród obiektów użyteczności publicznej:

- Dawna sala widowiskowa i restauracja - budynek Żuławskiego Ośrodka Kultury (wpis do rejestru zabytków WKZ nr 1687). Powstał w 1935 r. jako część dużego kompleksu budynków domu niemieckiej wspólnoty narodowej. Po odbudowie ze zniszczeń wojennych został przeznaczony na pierwszy w Polsce Dom Kultury. Budynek dwukondygnacyjny, kryty wysokim czterospadowym dachem, przekryty dachówką holenderką. W bocznych połaciach dachu – pojedyncze wystawki, w kalenicy – wywietrzniki. Elewacje budynku ze skromnym detalem w postaci opasek okiennych i gzymsu koronującego z fryzem podokapowym. Elewacja pn. – fasada szczytowa, drzwi wejściowe potrójne, zwieńczone pełnymi łukami. W partii piętra w tych osiach występują wysokie drzwi balkonowe flankowane oknami, przed którymi znajduje się szeroki balkon z metaloplastyczną balustradą. Do elewacji szczytowej dostawiony jest wysoki podest z lustrzanymi schodami. W elewacjach wzdłużnych rytmicznie rozmieszczone są otwory okienne – w parterze kwadratowe, na piętrze prostokątne oraz dwoje drzwi bocznych. Budynek na planie 3 traktowym z poprzecznym układem traktów. Od frontu hol ze schodami do piwnicy i na piętro. W trakcie środkowym znajduje się sala widowiskowa z obejściami. W trakcie tylnym scena z urządzeniami scenicznymi i 2 klatki schodowe boczne. Zachowane wyposażenie wewnątrz budynku w postaci klatek schodowych, posadzek, stolarki okiennej i drzwiowej. W sali widowiskowej zachowany strop kasetonowy, metalowe żyrandole i kinkiety oraz urządzenia sceniczne.
- Dawny budynek hotelowy, obecnie budynek Starostwa Powiatowego (wpis do rejestru zabytków WKZ nr 1686), powstał w 1936 r. jako część dużego kompleksu budynków domu niemieckiej wspólnoty narodowej. Po odbudowie ze zniszczeń wojennych został przeznaczony na pierwszy w Polsce Dom Kultury. Budynek wzniesiony jest w stylu modernizmu z odniesieniami do klasycyzmu. Budynek jest dwukondygnacyjny, podpiwniczony, złożony z 2 skrzydeł (plan na rzucie litery L), murowany z cegły ceramicznej, z dachami wielopołaciowymi, krytymi dachówką karpiówką. W połaciach dachowych zlokalizowane są wtórne ciągi lukarn nakryte wspólnymi daszkami pulpitowymi. Od strony pn. znajduje się taras trapezowy, od pd. taras półkolisty. Elewacje budynku ceglane pozbawione detalu, z wyjątkiem fryzu podokapowego ze skośnie układanej cegły i portalu wejściowego w szczycie pn. Główne drzwi wejściowe w głębokiej niszy, zamkniętej łukiem pełnym o ościeżach ze sztucznego kamienia. Układ wnętrza w obu skrzydłach 2 traktowy. Od wschodu dobudowany jest parterowy łącznik z bramą przejazdową, murowany z cegły, kryty dachem dwuspadowym z dachówką holenderką, przejazd bramny sklepiony łukiem koszowym, podkreślony układem cegieł, w zwornikach klince ze sztucznego kamienia, płaskorzeźbione z wizerunkami łodzi żaglowej i ryby.
- Budynek Żuławskiego Parku Historycznego (wpis do rejestru zabytków WKZ nr 1499). Budynek magazynowy powstał w 1902 roku, eklektyczny o cechach neogotyku. Murowany z cegły licowej, wzniesiony szczytem do ulicy, wolnostojący, na rzucie wydłużonego prostokąta. Bryła złożona z trzech części: południowej – dwukondygnacyjnej ze ścianką kolankową, nakrytej spłaszczonym dwuspadowym dachem krytym papą, przylegającą od północy poprzeczną trójkondygnacyjną z analogicznym dachem oraz parterowym, najdalej na północ wysuniętym aneksem z płaskim dachem. Elewacja południowa, szczytowa, z wysoką kondygnacją parteru

dostępną od szczytu drzwiami, obok których okna zamknięte łukiem odcinkowym podkreślonym ceglany gzymsem; zamknięta trójkątnym szczytem ze schodkową sterczyną z datą 1902 w szczycie, gzyms koronujący ceglany, schodkowy, podziały horyzontalne za pomocą ceglanych gzymsów. Elewacja wschodnia z analogicznymi podziałami, wzdłużna, trójczęściowa; część południowa 2 i 1/2 kondygnacyjna, w górnej partii wydzielone za pomocą lizen płyciny zamknięte podokapowym gzymsem schodkowym, otwory okienne jak w elewacji południowej, część środkowa trójkondygnacyjna zwieńczona szczytem trójkątnym podkreślonym schodkowym gzymsem i zwieńczonym sterczynami; część północna parterowa podzielona na trzy segmenty za pomocą lizen, gzyms koronujący ceglany, schodkowy. Elewacja zachodnia (frontowa) analogiczna do wschodniej, szczyt części środkowej zwieńczony półkolistym profilowym gzymsem z kłincem, pod którym okulus, poniżej płycina wydzielona lizenami zwieńczona łukiem kotarowym, narożniki pilastrowane ze sterczynami wyprowadzonymi ponad połąć dachu. Silnie zaakcentowane podziały wertykalne za pomocą lizen. Elewacja północna przysłonięta współczesną dobudówką. Wnętrze przekształcone przez powojenne adaptacje. Budynek magazynowy stanowi przykład zabudowy przemysłowej z początku XX wieku.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków spośród obiektów zabudowy mieszkaniowej:

- dom ul. Plac Wolności 10 (wpis do rejestru WKZ nr 1320),
- dom ul. Sikorskiego 5 (wpis do rejestru WKZ nr 734), zbudowany pod koniec XVIII w., usytuowany kalenicowo do drogi. Wolnostojący, zbudowany na planie prostokąta w konstrukcji drewnianej, odeskowany na podmurówce z kamienia polnego. Budynek parterowy z mieszkalnym poddaszem, częściowo podpiwniczony. Dach wysoki dwuspadowy z dwoma lukarnami od wsch. i zach., kryty dachówką holenderką. Szczyty odeskowane pionowo z listwami na styku desek. Pod okapem szczytu pn. fragment gzymsu ząbkowego. Elewacje boczne wieńczy drewniany profilowany gzyms okapowy wsparty na konsolach utworzonych z ostatków belek stropowych. Na narożach budynku drewniane bonie. We wnętrzu budynku drewniane, belkowe stropy i zachowana drewniana klatka schodowa ze słupkami wolutowymi. Drzwi płycinowe z naświetlem na kutyh zawiasach.
- dom ul. Sikorskiego 9 (wpis do rejestru WKZ nr 1608), zbudowany w końcu XIX w. Budynek wolnostojący zbudowany na planie wydłużonego prostokąta o konstrukcji ryglowej wypełnionej cegłą licową, na kamiennej otynkowanej podmurówce. Budynek jest częściowo podpiwniczony. Budynek parterowy z mieszkalnym poddaszem, więźba dachowa krokwiowo-płatwiowa. Dach dwuspadowy stromy, kryty dachówką holenderką. Okap wysunięty, pod nim drewniany gzyms uskokowy. Elewacja frontowa 4 osiowa asymetryczna, szczyt odeskowany pionowo, ściana parteru współcześnie szalowana deskami w układzie pionowym. Drzwi frontowe w 2 osi od wschodu. Szczyty oszalowane deskami i olistwowane. W każdym szczycie po 1 oknie doświetlającym poddasze. Stolarka okienna krosnowa, dwuskrzydłowa, 2 i 4 polowa. Drzwi jednoskrzydłowe płycinowe. Wnętrze budynku znacznie przebudowane o zachowanym ogólnie układzie dwutraktowym z drewnianymi schodami z balustradą z tralek w trakcie pn.

- dom ul. Sikorskiego 14 (wpis do rejestru WKZ nr 1585), zbudowany ok. poł. XIX w., usytuowany kalenicowo do drogi w ciągu XIX-wiecznej zabudowy szczytowej ulicy. Wolnostojący zbudowany na planie prostokąta w konstrukcji zrębowej na podmurówce oszalowanej deskami. Naroża domu oszalowane drewnianymi listwami naśladowującymi boniowanie. Budynek parterowy z mieszkalnym poddaszem, więźba dachowa krokwiowo – płatwiowa ze stolcami. Dach dwuspadowy z wystawką w części frontowej, kryty dachówką holenderką. Okap dość znacznie wysunięty, pod nim ozdobnie zaciosane końcówki krokwi. Elewacja frontowa 6 osiowa asymetryczna z drzwiami wejściowymi na 3 osi od wschodu. Wszystkie okna elewacji frontowej wymienione na okna witrynowe. Elewacja tylna 4 osiowa, drzwi wejściowe na 2 osi od zach. Elewacja wschodnia 1 osiowa, elewacja zachodnia 2 osiowa. Szczyty oszalowane deskami i olistwowane, 3 osiowe. Okna prostokątne, obwiedzione drewnianymi opaskami, zwieńczone profilowanymi naczółkami. Okna dwuskrzydłowe 4 i 6 połowe. Wnętrze budynku znacznie przebudowane o zachowanym ogólnie układzie dwutraktowym z drewnianymi schodami jednobiegowymi i stropami belkowymi.
- dom ul. Wejhera 2 (wpis do rejestru WKZ nr 1322).

Obiekty infrastrukturalne wpisane do rejestru zabytków:

- Most drogowy zwodzony na rzece Tudze w ciągu ul. Sikorskiego (wpis do rejestru WKZ nr 1534). Most zwodzony o konstrukcji betonowo–stalowej wybudowany w 1936 r. Obiekt powstał na miejscu poprzedniego o podobnej konstrukcji. Do lat 70–tych XX wieku rzeka była żeglowna o czym świadczą między innymi spichlerz, pomosty cumownicze oraz przystań żeglarska. Aby mogły przepłynąć jednostki pływające most był podnoszony po czym opuszczany. Mechanizm podnosił i opuszczał most w ciągu 3 minut. Obecnie most jest używany jedynie dla transportu samochodowego oraz ruchu pieszego.

6.2.2. Struktura własności

Przynależność dużej części nieruchomości położonych w obszarze rewitalizacji do Gminy Nowy Dwór Gdański pozwala zagospodarować nieruchomości na cele publiczne. Nie występuje potrzeba wykupu bądź wywłaszczenia nieruchomości niezbędnych dla potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz innych interesariuszy.

6.2.3. Komunikacja

Obszar rewitalizacji stanowi centralną część miasta i posiada w związku z tym dogodną lokalizację stosunku do pozostałych obszarów miasta. Jednocześnie, obszar rewitalizacji koncentruje na swoim terenie, bądź znajduje się w pobliżu większości ważnych dla obiektów i obszarów. Miasto Nowy Dwór jest miastem kompaktowym, dostępnym pieszo, co stanowi jego atut.

7. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera środowiskowa

7.1. Problemy i negatywne zjawiska środowiskowe

7.1.1. Wielkość niskich emisji

Dane zgromadzone w punktach pomiarowych najbliższych obszarowi rewitalizacji (Elbląg, Tczew) wykazują bardzo dobrą jakość powietrza:

- 0–50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ dla SO_2
- 0–2 mg/m^3 dla CO
- 0–40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ dla NO_2

Niemniej jednak w obszarze rewitalizacji czystość powietrza nie stanowi atutu obszaru rewitalizacji. Na obszarze rewitalizacji znajduje się wiele emiterów. Spośród nich najbardziej odczuwalne są piece opalane węglem i drewnem oraz ruch samochodowy. Do stanu powietrza przyczynia się również spalanie śmieci oraz emisja spalin z ciepłowni, która wymaga modernizacji. Szczególnie wyczuwalne pogorszenie jakości powietrza można zanotować w sezonie grzewczym.

Rysunek 17 Poziom czystości powietrza dla zanieczyszczeń SO_2 , CO oraz NO_2 w najbliższych Nowemu Dworowi Gdańskiemu punktach pomiarowych⁶

7.1.2. Zagrożenia powodziowe

Przez obszar rewitalizacji przepływa rzeka Tuga, od której wyznaczony jest obszar szczególnego zagrożenia powodziowego – średnie zagrożenie wodą stuletnią (1%). W obszarze rewitalizacji występuje również obszar na którym zagrożenie powodzią jest niskie (0,2%). Granice powyższych obszarów zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego zostały oznaczone na załączniku

⁶ Dane z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska aktualne na 22.08.2016 r.

graficznym przedstawiającym podstawowe kierunki zmian funkcjonalno – przestrzennych obszaru rewitalizacji.

Rysunek 18 Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie – wynosi raz na 100 lat⁷

W wyniku powodzi spowodowanej zniszczeniem lub uszkodzeniem wału przeciwpowodziowego narażony na zalanie zostanie prawie cały obszar rewitalizacji. Obecnie trwają prace nad zabezpieczeniem Nowego Dworu Gdańskiego przed zjawiskiem powodzi. Niemniej jednak na negatywne konsekwencje w wyniku powodzi jest ciągle narażone środowisko naturalne, dziedzictwo kulturowe, jak i ludność oraz mienie.

Zagospodarowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (woda 1%) regulowane jest przepisami ustawy Prawo wodne (Dz. U. 2018poz. 2268 z późn. zm.).

7.2. Potencjał środowiskowy obszaru rewitalizacji

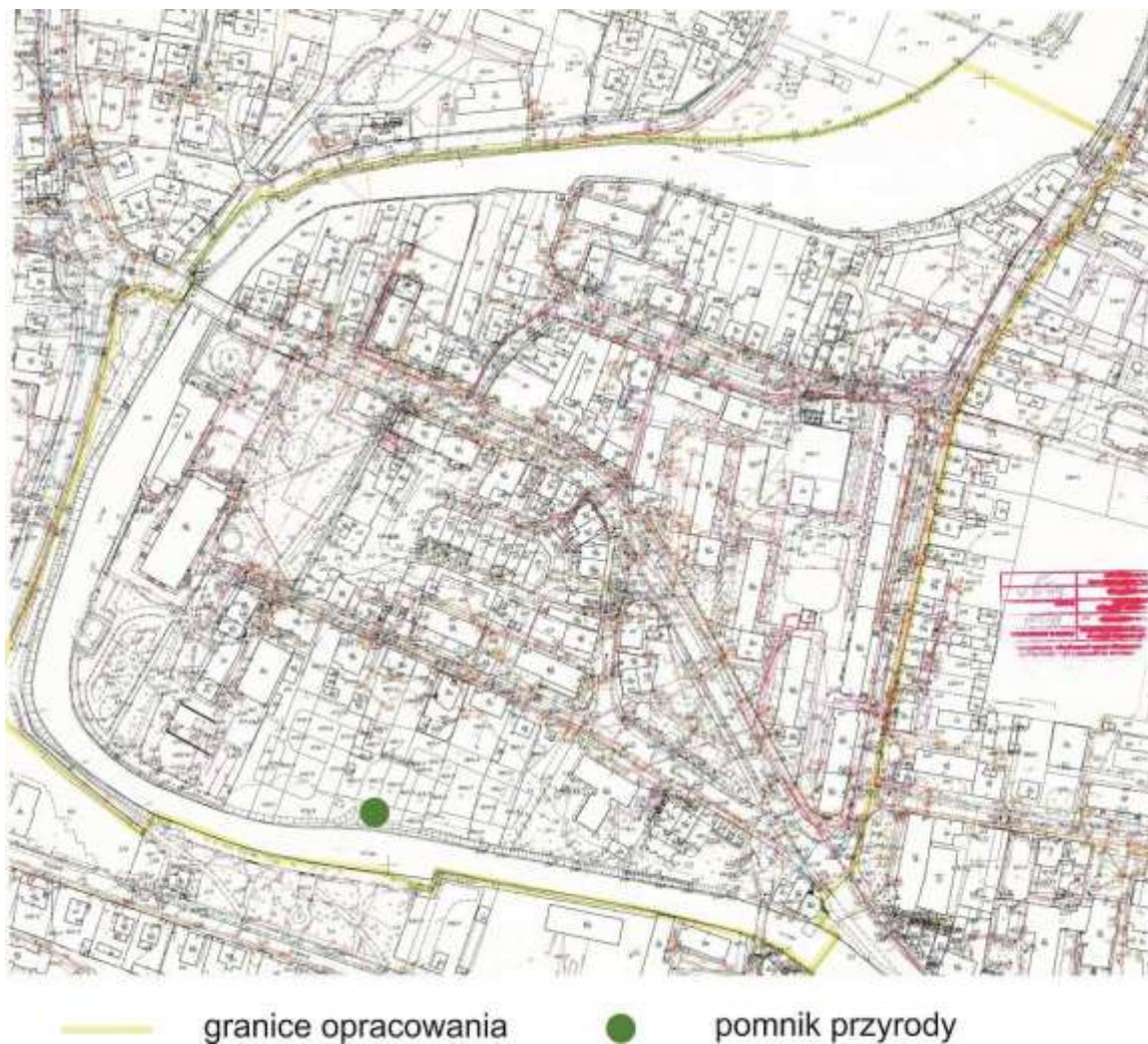
⁷ Dane z Informatycznego Systemu Ostry Kraj (ISOK) aktualne na 2.09.2019 r.

7.2.1. Rzeka Tuga

Przepływająca przez obszar rewitalizacji rzeka Tuga stanowi wartościowy element środowiska przyrodniczego. Jej znaczenie przyrodnicze, krajobrazowe, turystyczne oraz rekreacyjne stanowi o ogromnej wartości dla lokalnej społeczności.

7.2.2. Pomnik przyrody

W obrębie niezagospodarowanych terenów przy Tudzie przy południowej granicy obszaru rewitalizacji znajduje się pomnik przyrody.

Rysunek 19 Lokalizacja pomnika przyrody w obrębie obszaru rewitalizacji

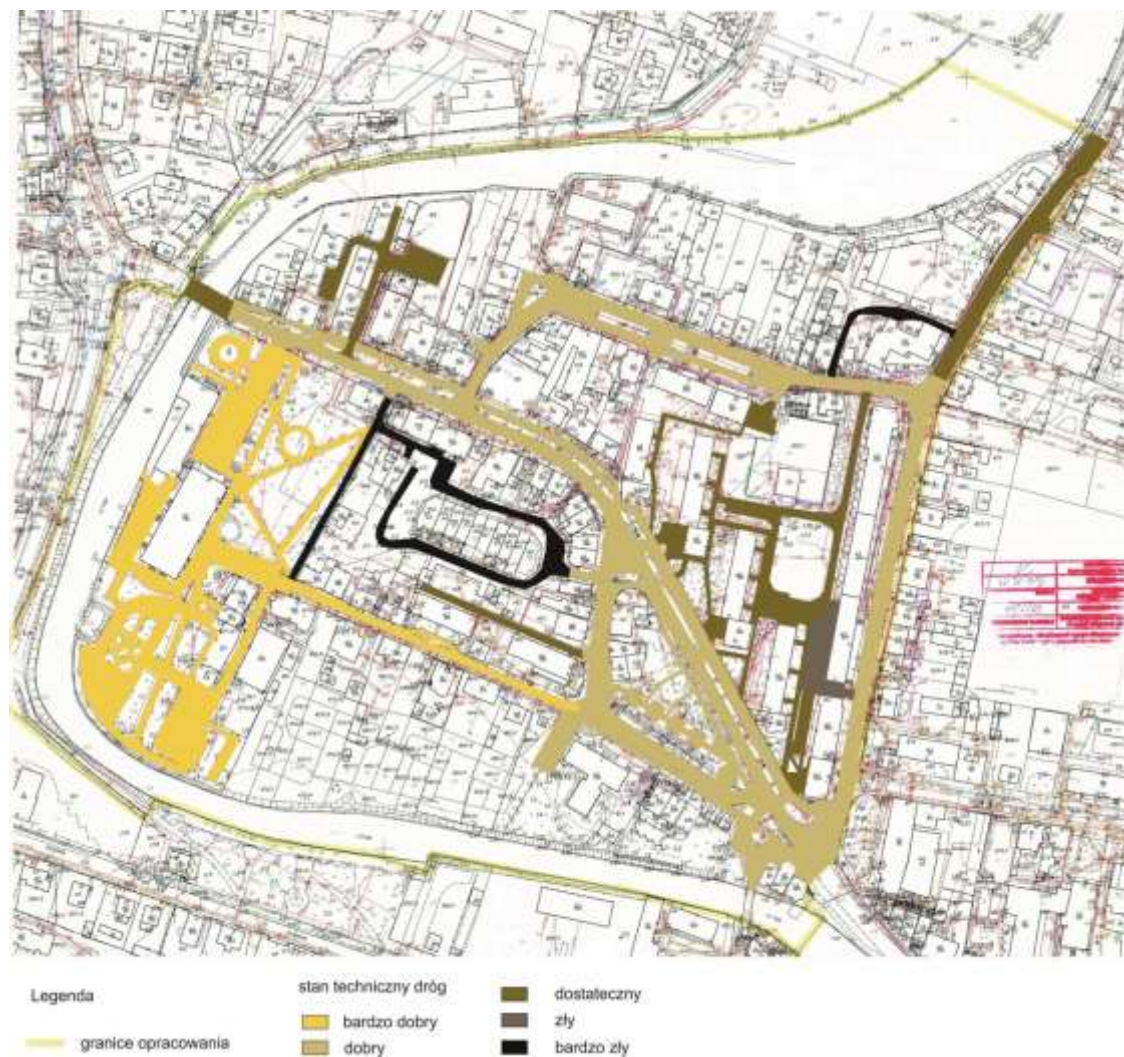
8. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – sfera techniczna

8.1. Problemy techniczne

8.1.1. Stan infrastruktury drogowej i technicznej

Stan techniczny dróg i jezdni na obszarze rewitalizacji jest w większości zadowalający. Duża część nawierzchni została wyremontowana. Natomiast ulice Miłosza, Wąska i Przechodnia oraz inne drogi wewnętrzne wymagają modernizacji, zagospodarowania bądź budowy. W niedostatecznym stanie jest część ulicy Obrońców Westerplatte, a w szczególności ciągi piesze przy niej.

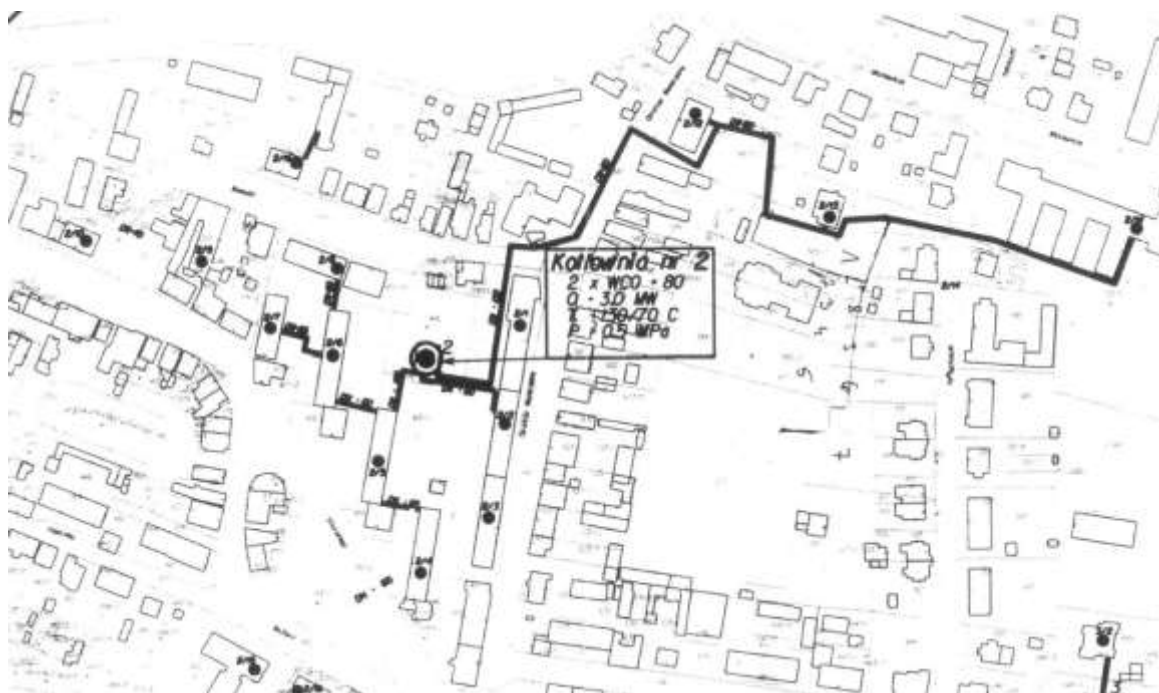
Duża część mieszkańców jako środek lokomocji wykorzystuje rower i mimo średnio intensywnego ruchu jazda samochodem po ulicach jest możliwa, to widocznym problemem jest brak udogodnień dla rowerzystów. Na obszarze rewitalizacji brakuje stojaków rowerowych, jak również zorganizowanych miejsc odpoczynku z ławką. Na załączonej poniżej mapie przedstawiono w pięciostopniowej skali stan techniczny infrastruktury drogowej.

Rysunek 20 Stan techniczny infrastruktury drogowej i ciągów pieszych na obszarze rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji znajduje się ciepłownia mieszcząca się przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Nowym Dworze Gdańskim (Plac Wolności 5a). Ciepłownia do opalania wykorzystuje węgiel, co przyczynia się do nadmiernego poziomu niskich emisji w otoczeniu. Jej stan techniczny można ocenić jako wymagający modernizacji ze względu na emisję spalin. Fragmenty istniejącej sieci ciepłowniczej są nieczynne. Zaleca się rozprzestrzenienie zakresu świadczenia usług ciepłowni na budynki w obszarze rewitalizacji, które generują duże wskaźniki niskiej emisji.

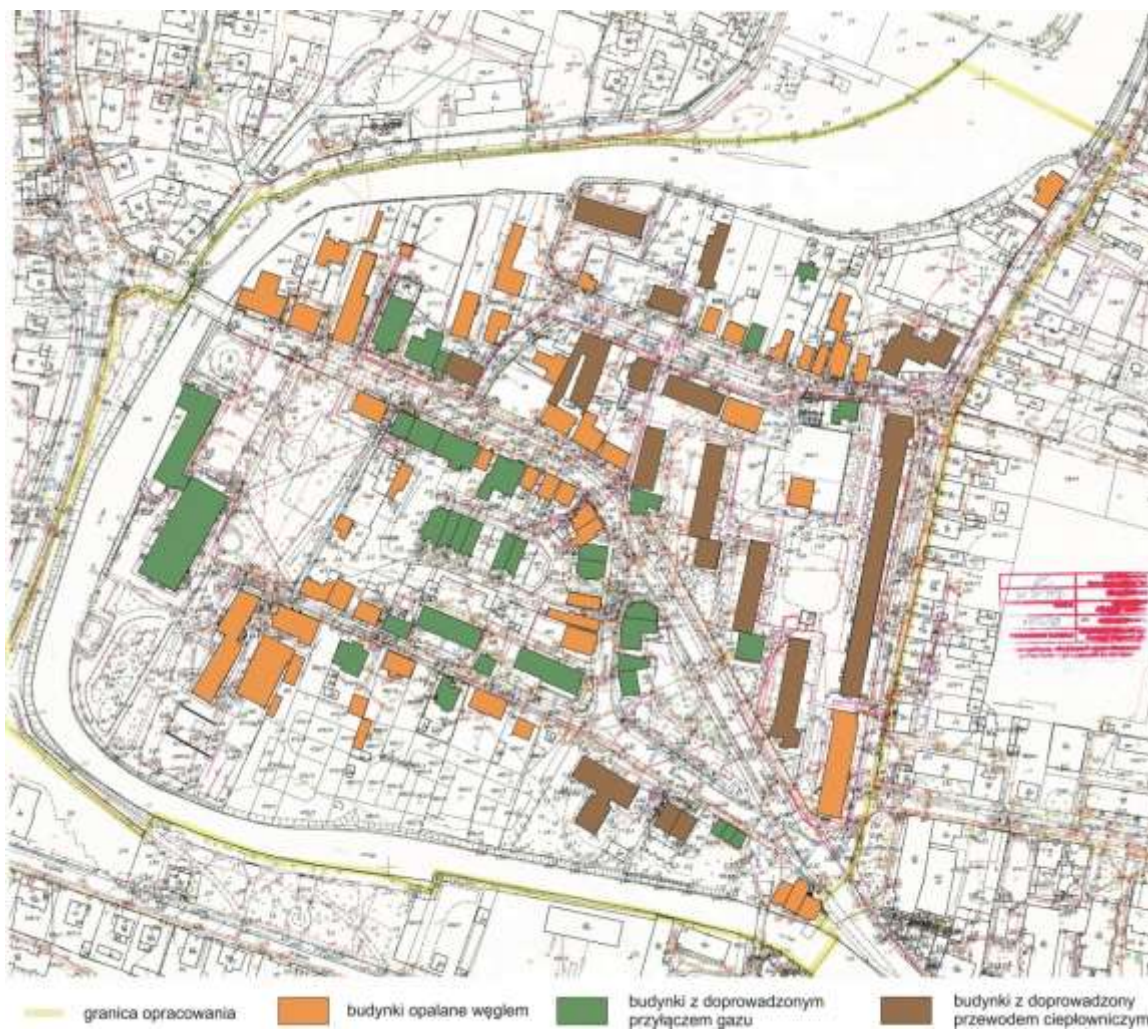
Pozostałe systemy infrastruktury technicznej są w większości w zadowalającym stanie. Należy je jednak rozbudować, zmodernizować oraz zbudować w przypadku pojawienia się nowych inwestycji na obszarze. Stan infrastruktury należy stale monitorować, by dostosowywać ją do nowych potrzeb użytkowników.

Rysunek 21 Lokalizacja budynku ciepłowni przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Nowym Dworze Gdańskim

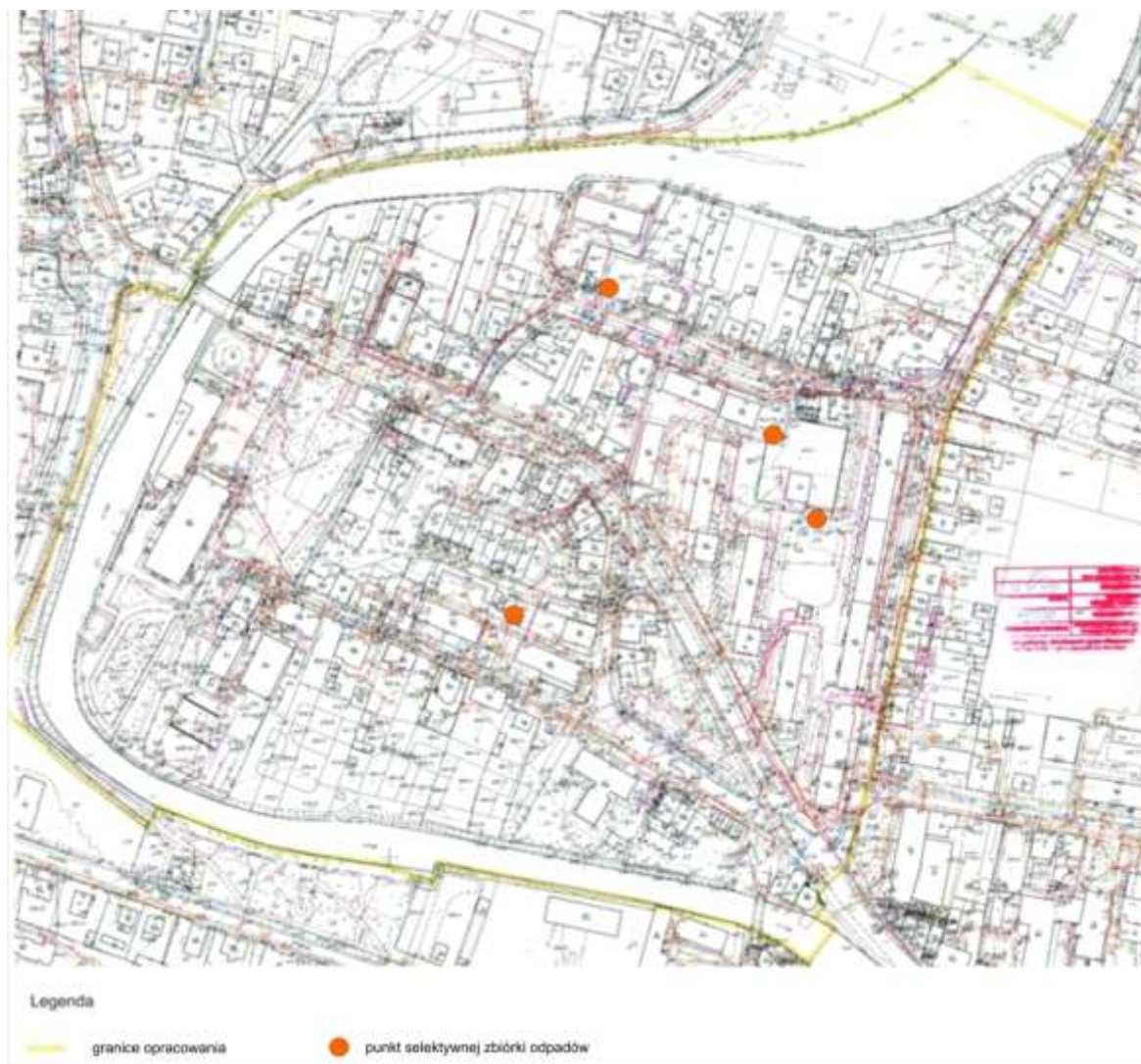

Rysunek 22 Widok na ciepłownię od strony południowej

Rysunek 23 Podział budynków ze względu na sposób ogrzewania

Na obszarze rewitalizacji widoczny jest brak odpowiedniej ilości zbiorników do segregowania odpadów. Istniejące miejsca gromadzenia odpadów w sposób selektywny znajdują się głównie w północno-wschodnim fragmencie obszaru rewitalizacji. Zauważalnym problemem są nielegalne składowiska odpadów. Można zaobserwować zjawisko porzucania śmieci, w tym wielkogabarytowych, na niemalże całym odcinku nabrzeży rzeki Tugi na obszarze rewitalizacji.

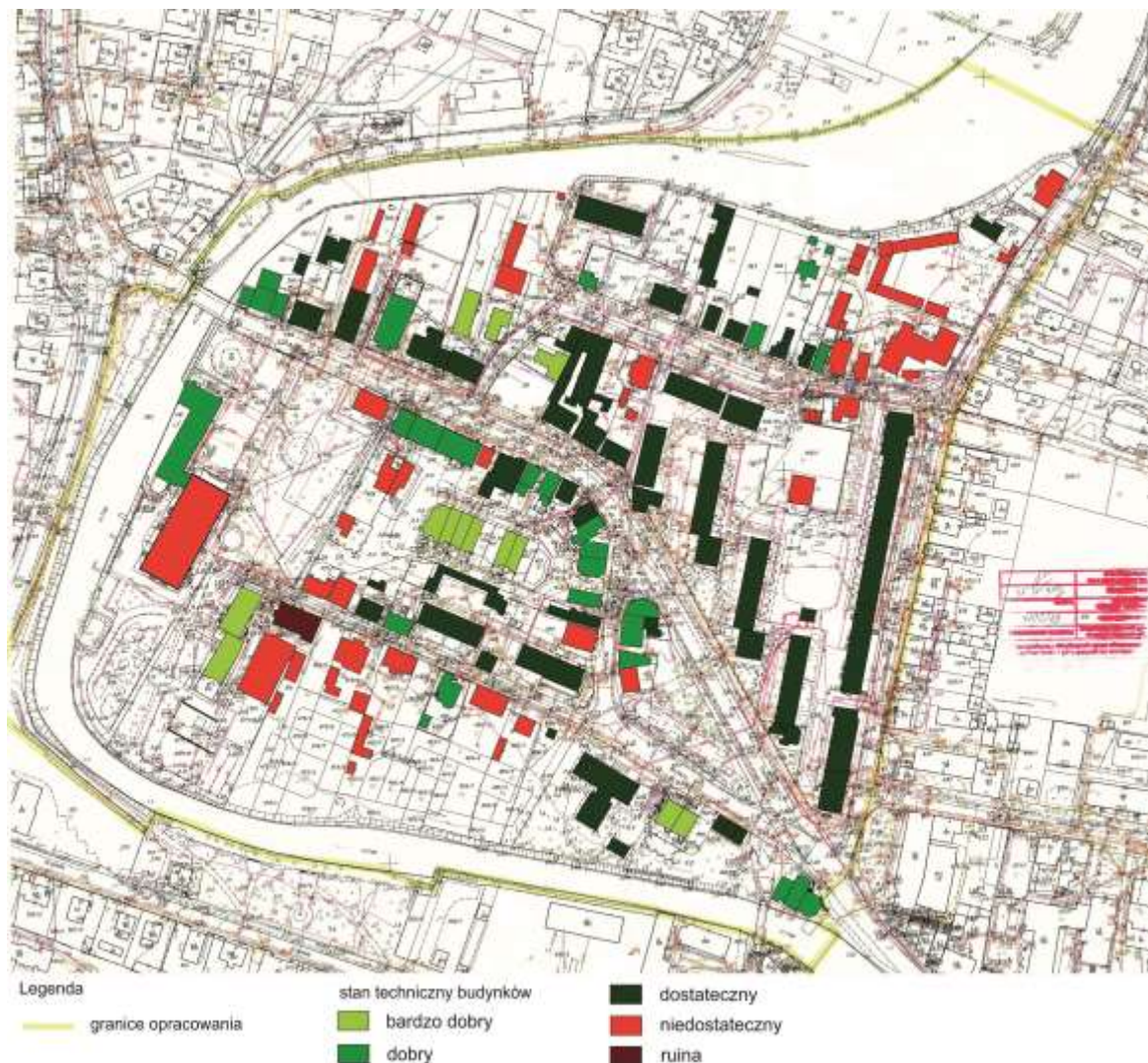
Rysunek 24 Miejsca selektywnej zbiórki odpadów na obszarze rewitalizacji

8.1.2. Stan techniczny budynków

Obszar rewitalizacji cechuje eklektyczność i umiarkowana skala zabudowy. Obok budynków wyremontowanych i odnowionych znajdują się obiekty w złym stanie technicznym, które wymagają termomodernizacji i kompleksowych remontów. Charakterystyczne dla obszaru rewitalizacji jest przetasowanie różnych form zabudowy i brak spójności architektonicznej, zaburzające ład przestrzenny. Około 50 % obiektów jest w akceptowalnym stanie technicznym, jednak brakuje im ostatecznego wykończenia. Ze względu na fakt, iż duża część nieruchomości stanowi mieszkania komunalne, a ich właściciele posiadają zaległości czynszowe,

przeprowadzenie remontów i modernizacji jest często ogromnym wyzwaniem finansowym. Problematicznym jest często utrzymanie w dostatecznym stanie części wspólnych, w tym: dachów, elewacji, fundamentów i klatek schodowych.

W niedostatecznym stanie technicznym znajduje się duży ośrodek użyteczności publicznej – Żuławski Ośrodek Kultury. Jako obiekty użyteczności publicznej o istotnym znaczeniu dla mieszkańców obszaru rewitalizacji wymaga pilnego remontu, modernizacji oraz dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Rysunek 25 Stan techniczny budynków na obszarze rewitalizacji

8.2. Potencjał techniczny obszaru rewitalizacji

8.2.1. Stan infrastruktury drogowej i technicznej

Sz szczególnie pozytywnie na tle dróg obszaru rewitalizacji wyróżnia się ulica Kopernika, której nawierzchnię stanowi kostka brukowa, a wysokość chodnika została prawie zrównana z jezdnią, co nadaje jej szczególnego, dostosowanego do ruchu pieszego, charakteru. Ponadto na ulicy Kopernika można zauważyć zmniejszony ruch, co dodatkowo podnosi jakość przestrzeni. W pobliżu Starostwa Powiatowego oraz Żuławskiego Ośrodka Kultury, a także przy ulicy gen.

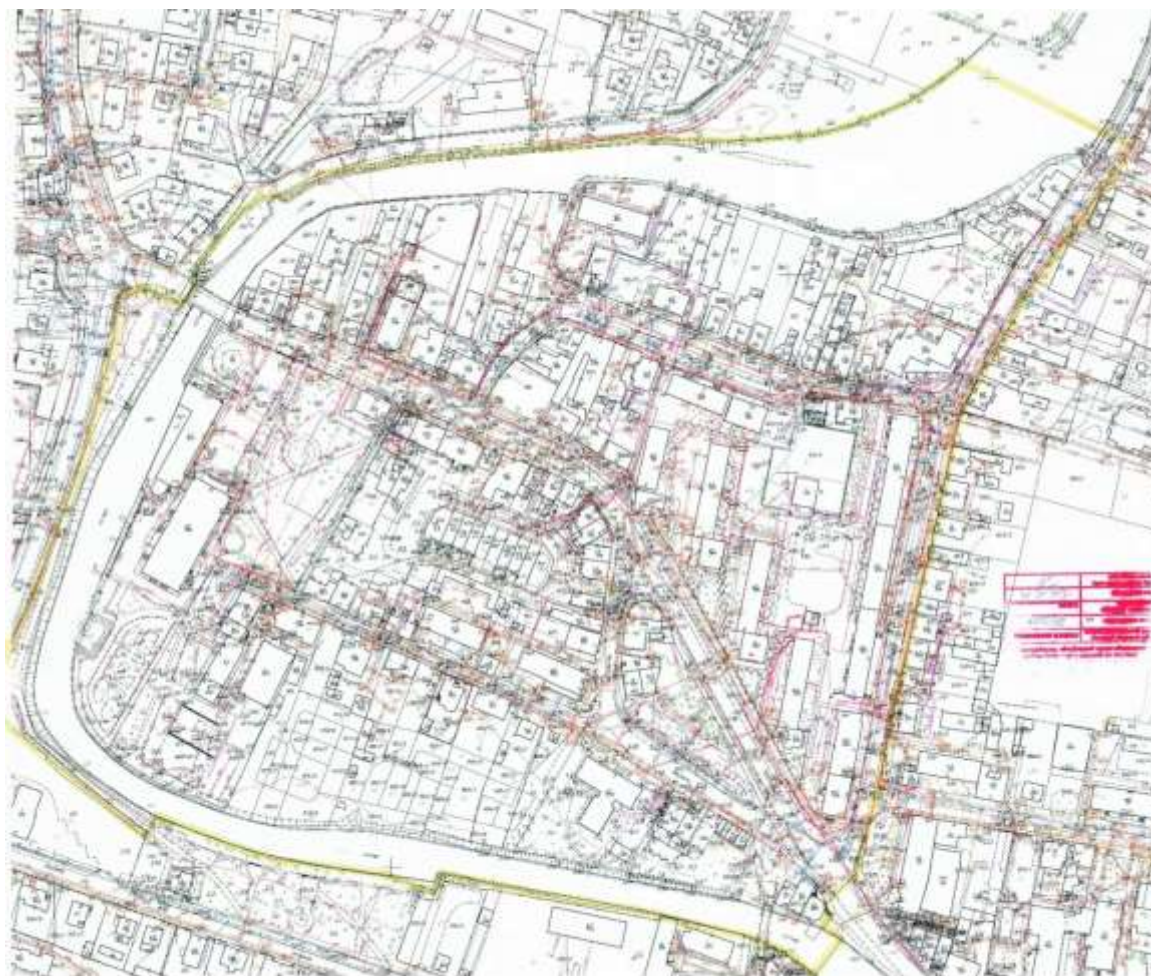
Władysława Sikorskiego powstały ścieżki spacerowe. Przy ulicy Sikorskiego znajduje się także droga rowerowa. Stanowi ona załączek zorganizowanego systemu dróg rowerowych.

8.2.2. Wyposażenie budynków w media

Na obszarze rewitalizacji znajdują się sieci:

- wodociągowa
- kanalizacji sanitarnej
- kanalizacji deszczowej
- gazowa
- ciepłownicza
- telekomunikacyjna
- elektroenergetyczna
- telewizji kablowej
- internetowa

Budynki znajdujące się w obrębie opracowania, ze względu na swoje położenie w centrum miasta Nowy Dwór Gdański, są wyposażone we wszystkie podstawowe media bądź posiadają możliwość przyłączenia się do sieci.

Legenda

— granice opracowania

Rysunek 26 Wyposażenie w media obszaru rewitalizacji

9. Podsumowanie

9.1. Analiza SWOT

Tabela 4 Analiza SWOT

SFERA SPOŁECZNA		
	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
WEWNĘTRZNE	- Dobrze działające stowarzyszenia i organizacje pozarządowe - Duże zainteresowanie wolontariatem wśród młodzieży - Lokalizacja znaczących instytucji kulturowych na obszarze, w tym Żuławskiego Ośrodka Kultury - Koncentracja instytucji publicznych	- Niskie dochody mieszkańców - Zubożenie znaczącej części mieszkańców - Starzejąca się społeczność - Niskie poczucie tożsamości lokalnej i zaangażowania społecznego - Niedostateczne umiejętności współpracy organizacji pozarządowych - Ograniczony dostęp do poradnictwa psychologicznego oraz prawnego - Niewykorzystany potencjał Żuławskiego Ośrodka Kultury - Niski poziom bezpieczeństwa - Długotrwałe bezrobocie - Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej
	SZANSE	ZAGROŻENIA
ZEWNĘTRZNE	- Zmiany postaw społecznych, wzrost aktywności społecznej - Wzrost aktywności edukacyjnej, kulturalnej - Integracja rodzin oraz społeczna - Malejący poziom bezrobocia	- Postępujące ubożenie społeczeństwa a wraz z nim rozwój zjawisk patologicznych - Niewystarczająca liczba miejsc pracy na rynku - Niedostateczny dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej - Niewystarczająca ilość miejsc rozrywki, rekreacji - Niewystarczający poziom edukacji w mieście
SFERA GOSPODRACZA		
	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
WEWNĘTRZNE	- Lokalizacja obszaru w centralnej części miasta powiatowego - Koncentracja usług na obszarze rewitalizacji - Lokalizacja Cechu Rzemiosł Różnych na obszarze rewitalizacji - Potencjał turystyczny	- Niski poziom przedsiębiorczości - Niedostateczna ilość usług opiekuńczych
	SZANSE	ZAGROŻENIA

ZEWNĘTRZNE	- Współpraca samorządowa w ramach Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot - Położenie w regionie atrakcyjnym turystycznie - Zwiększone zainteresowanie ofertą turystyczną kraju - Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości - Przygotowanie oferty inwestycyjnej dla inwestorów i budowy miejsc pracy, zwiększenie możliwości gospodarczych na obszarze rewitalizacji	- Sezonowość turystyki - Migracje (odpływ) części społeczeństwa, - Brak współpracy między decydentami i użytkownikami obszaru rewitalizacji - Brak wsparcia lokalnych inicjatyw - Brak kapitału - Likwidacja podmiotów gospodarczych - Niedoinformowanie w zakresie możliwości wsparcia działalności gospodarczej - Niezaradność proceduralna - Niskie wykształcenie lub niedostosowane do potrzeb rynku
	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA, ŚRODOWISKOWA, TECHNICZNA	
WEWNĘTRZNE	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
	- Centralne położenie względem miasta i gminy oraz powiatu - Lokalizacja instytucji o charakterze ponadlokalnym w obszarze rewitalizacji - Korzystne połączenia komunikacyjne z regionem - Sąsiedztwo rzeki Tugi - Dobry stan techniczny większości dróg - Duża ilość terenów gminnych - Koncentracja atrakcyjnych obiektów zabytkowych	- Zły stan techniczny części budynków, a w szczególności ich części wspólnych - Brak spójności przestrzennej - Bariery architektoniczne w przestrzeniach publicznych - Niezagospodarowane obszary przy rzece Tuzie - Wymagająca modernizacji ciepłownia - Zdegradowane tereny i obiekty - Nieczytelnie granice przestrzeni prywatnych i publicznych - Zagrożenie powodziowe - Niewystarczająca ilość pojemników selektywnej zbiórki odpadów
ZEWNĘTRZNE	SZANSE	ZAGROŻENIA
	- Położenie w regionie atrakcyjnym turystycznie - Zwiększone zainteresowanie ofertą turystyczną kraju - Rozwijająca się infrastruktura wodna	- Sąsiedztwo innych obszarów problemowych - Niewystarczająco rozwinięta sieć ścieżek rowerowych i pieszych w Nowym Dworze Gdańskim

9.2. Hierarchizacja problemów i zjawisk kryzysowych i sposób wykorzystania potencjału obszaru rewitalizacji w rozwiązywaniu problemów

9.2.1. Sfera społeczna

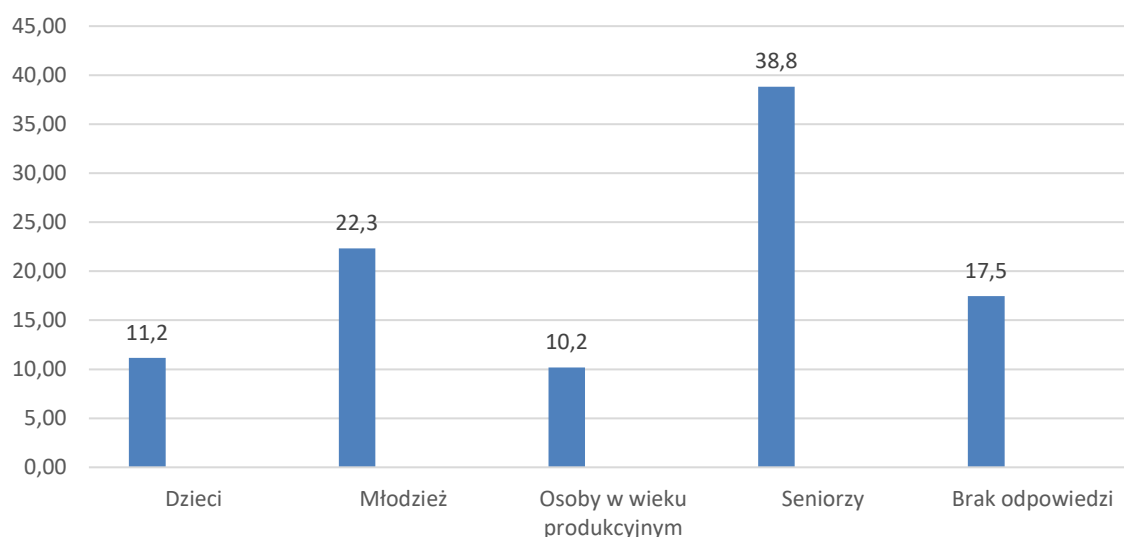
Poniżej zestawiono społeczne problemy i zjawiska kryzysowe w kolejności ważności oraz sposób wykorzystania potencjału obszaru rewitalizacji do poprawy jego sytuacji. W kolejnych punktach opisane zostały działania z innych sfer, które w sposób nierozzerwalny wiążą się z problemami społecznymi.

9.2.1.1. Przeciwdziałanie zagrożeniu wykluczeniem społecznym

Z uwagi na występujące na obszarze rewitalizacji zjawiska kryzysowe stanowiące o wysokim ryzyku wykluczenia społecznego takie jak: ubóstwo i bezrobocie, podeszły wiek,

niepełnosprawność, samotność, niskie wykształcenie, uzależnienie od alkoholu, niezbędne są działania które mają na celu przeciwdziałanie poszczególnym czynnikom. Pomimo podjętych dotychczas działań, w tym Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Powiatowego Urzędu Pracy, zdiagnozowanych problemów nie udało się wyeliminować. Zakładając, że stopień i złożoność problematyki społecznej obszaru rewitalizacji wymaga dłuższego okresu rozwiązania sytuacji kryzysowej, należy dalej prowadzić działania o charakterze pomocowym. Jednakże z uwagi na podziały odpowiedzialności instytucji i specjalistyczne zakresy działań skutkujące fragmentaryzacją działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem wskazane jest podjęcie działań mających na celu rozwiązanie problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sposób kompleksowy.

Aby kompleksowo rozwiązywać problemy lokalnej społeczności wskazane jest objęcie pomocą całych rodzin (ponad 100 rodzin wymaga wsparcia), z powodu występowania często kilku czynników kryzysowych w rodzinie. Ubóstwo w rodzinach obszaru rewitalizacji jest wynikiem występowania bezrobocia wynikającego z niemożności podjęcia pracy na przykład w wyniku niepełnosprawności czy wielodzietności. Nieumiejętność radzenia sobie z problemami gospodarstw domowych spowodowana jest zarówno niepełnym składem rodziny, jak również samotnością w wieku emerytalnym. W takich przypadkach zaoferowanie pomocy w postaci świadczeń lub programów na aktywizację gospodarczą jest niewystarczające. Należy podjąć się rozwiązania problemów rodzin w sposób kompleksowy, poprzez wskazanie rodzinom różnych strategii radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, możliwości integracji z innymi osobami i pomocy sąsiedzkiej. W takich sytuacjach potrzebna jest pomoc dotycząca sposobów organizacji życia i radzenia sobie, często niezbędna jest pomoc psychologiczna, wsparcie edukacyjne i pomoc w nawiązaniu kontaktów sąsiedzkich, kontaktów z rodzinami o podobnych problemach, w szczególności w zakresie organizacji życia w przypadku występowania chorób takich jak na przykład Alzheimer, demencja i inne. Również sami mieszkańcy obszaru rewitalizacji wskazali seniorów jako grupę wymagającą wsparcia (38,8 %).

Rysunek 27 Grupy wymagające wsparcia z uwzględnieniem wieku według respondentów

Z analizy aktywności społecznej wynika, że niedostateczna jest znajomość oferty pomocy dostępnej dla obszaru rewitalizacji, jak również zasad starania się o dofinansowania czy

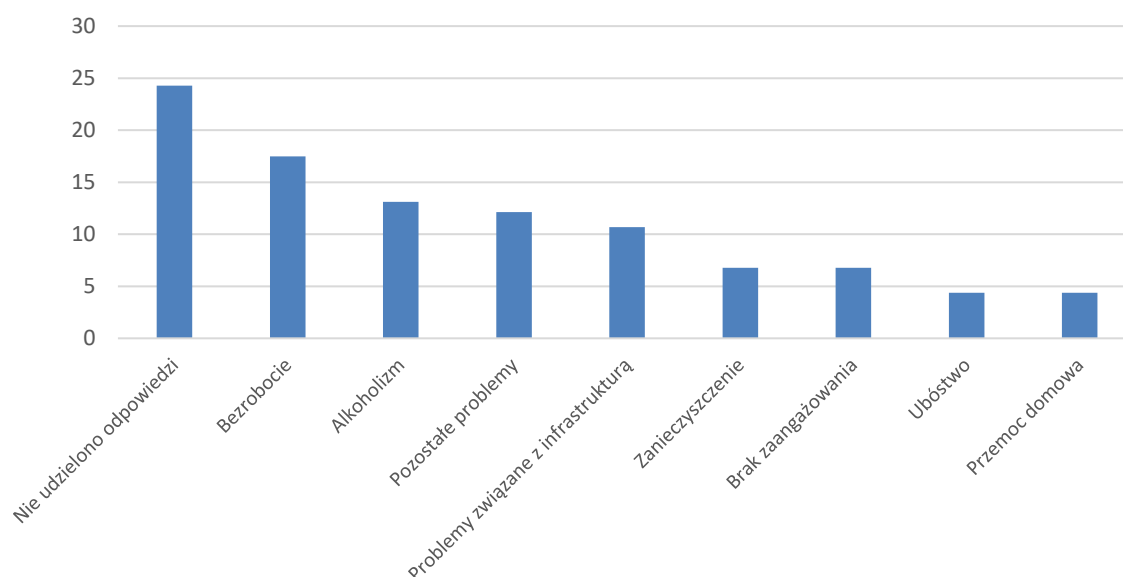
wsparcie. Stąd koniecznym wydaje się przekazanie lokalnej społeczności, w szczególności rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, wsparcia (informacja i edukacja) pozwalającego na godne, samodzielne wychodzenie z trudnych sytuacji.

Obecność na omawianym terenie Żuławskiego Ośrodka Kultury stanowi o potencjale obszaru rewitalizacji. Dotychczasowe działania instytucji kulturalnych umożliwiły mieszkańcom aktywny udział w życiu kulturalnym w tym ośrodku. ŻOK może stać się doskonałym miejscem świadczenia usług społecznych, pobudzając życie społeczne, wspomagając budowanie relacji między członkami rodzin wymagającymi wsparcia i inicjując aktywizację obywateli. Może stanowić doskonałe miejsce dla integracji mieszkańców, niedostatecznej w dzisiejszych warunkach. W oparciu o reputację miejsca i już zbudowane relacje z mieszkańcami, może skutecznie oddziaływać na środowisko lokalne i zachęcić do skorzystania z oferowanej w ramach rewitalizacji pomocy.

Miejsce to dla potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych wymaga podjęcia prac budowlanych i wprowadzenia stosownych udogodnień.

W opinii mieszkańców obszaru rewitalizacji zauważalne problemy mieszkańców obszaru rewitalizacji to: brak miejsc pracy, bezrobocie związane z charakterystyką regionu (17,5 %) oraz alkoholizm (13,1 %).

Kolejnymi ze wskazywanych problemów były: ogólny brak zaangażowania mieszkańców obszaru w życie społeczne, kulturalne i zawodowe (6,79 %). Rzadziej wymienianymi problemami były ubóstwo oraz przemoc domowa (po 4,4 %). Z opinii publicznej można wywnioskować, że część problemów społecznych, w szczególności tych ostatnich, jest często ukrywana i traktowana jako wstydliva. Rozwiązywanie tego typu problemów winno następować z zachowaniem dyskrecji i w pełnym szacunku dla osób, którym pomoc jest udzielana.

Rysunek 28 Problemy społeczne zaobserwowane przez respondentów

9.2.1.2. Aktywizacja społeczna

Ważnym elementem w przeciwdziałaniu postępującej degradacji społecznej oraz w postępowaniach mających na celu poprawę sytuacji społecznej, jest współdziałanie z organizacjami pozarządowymi, w tym z fundacjami i stowarzyszeniami. Badania pokazują, że społeczność lokalna nie jest aktywna i nie angażuje się w podejmowanie decyzji dotyczących ich najbliższego otoczenia. Obojętność może wynikać z poczucia małej skuteczności włączania się w podobne działania. Może też być spowodowana brakiem perspektywy zmian. Organizacje pozarządowe i grupy aktywistów mają szansę ożywić społecznie mieszkańców. Poprzez prowadzenie działań związanych z edukacją, kulturą i rozrywką i włączanie w nie różne grupy społeczne i wiekowe z obszaru rewitalizacji można wzmacniać więzi i zaufanie społeczne. Istnieje szansa na zaangażowanie w działania seniorów oraz niepełnosprawnych, którzy obecnie są marginesem życia społecznego ze względu chociażby na bariery architektoniczne w przestrzeniach publicznych. Aktywizacja różnych grup społecznych może przyczynić się do zbudowania kapitału społecznego i zawiązywania relacji społecznych, które będą miały swoje odzwierciedlenie we wspólnych działaniach na rzecz społeczności lokalnej.

9.2.1.3. Edukacja

Do najistotniejszych potrzeb w zakresie edukacji należy zaliczyć możliwość dokończenia się i zwiększania swoich kwalifikacji. Pracodawcy poszukują osób posiadających ukierunkowane umiejętności, dlatego też niezbędna dla lokalnej społeczności jest sposobność rozwoju i zdobywania nowych kompetencji, które pomogą im znaleźć lub stworzyć satysfakcjonujące miejsce zatrudnienia.

W zakresie edukacji niezbędne są działania na rzecz dzieci i młodzieży, w szczególności dodatkowe zajęcia dla uczniów nefaworyzowanych społecznie i zagrożonych wykluczeniem, by ich szanse na prowadzenie wysokiej jakości życia wzrastały. Powinny to być działania włączające dzieci z rodzin wykluczonych, zagrożonych ubóstwem, tak aby czuły się na równi z innymi i uświadamiały się w przekonaniu, że mają duże szanse na osiągnięcie sukcesu jeżeli podejmą odpowiednie kroki w doskonaleniu się.

9.2.1.4. Przeciwdziałanie odpływowi ludności

W bliskości obszaru rewitalizacji brakuje dużych zakładów przemysłowych, a część z istniejących jest w fazie likwidacji. Fakt ten oraz szczególne położenie gminy i jej bliskość do dużych ośrodków miejskich sprawiają, że duża część społeczności poszukuje pracy poza granicami gminy, a tym samym saldo migracji rośnie. Wśród mieszkańców można zaobserwować niski poziom wykształcenia i kwalifikacji. Może być to związane z niedostatecznym dostępem do placówek oświaty lub brakiem aspiracji wśród mieszkańców. Osoby posiadające wyższe wykształcenie odebrane poza granicami gminy, zazwyczaj po ukończeniu nauki pozostają w większych miastach, gdzie mają szansę znaleźć pracę jako specjaliści. Chęć do zamieszkania w obszarze rewitalizacji, bądź do pozostania mieszkańcem obszaru rewitalizacji można określić jako pochodną zmian w przedmiotowym obszarze, w szczególności w sferze gospodarczej i przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Przekształcenia obszaru rewitalizacji przez podniesienie atrakcyjności obszaru rewitalizacji mogą przyczynić się do zachowania

odpowiedniej ilości mieszkańców dla prawidłowego funkcjonowania środowiska obszaru rewitalizacji.

9.2.1.5. Bezpieczeństwo

Brak bezpieczeństwa jest jednym z problemów zaistniałych na obszarze rewitalizacji. Stosunkowo wysoki odsetek przestępstw na obszarze, to przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece. Wskazane jest, by prowadzić działania mające na celu pomoc i wsparcie rodziny: m.in. poprzez zwiększenie kompetencji rodzicielskich, prowadzenie kampanii informacyjnych, edukacyjnych oraz kursów samoobrony. Osoby dotknięte daną problematyką mają również potrzebę zasięgnięcia opinii radcy prawnego, by odpowiednio przeciwdziałać karygodnym czynom, a w szczególności: przestępstwom przeciwko rodzinie i opiece.

9.2.2. Sfera gospodarcza

9.2.2.1. Ograniczanie bezrobocia

Bezrobocie wpływa na zubożenie rodzin, a jeśli jest długotrwałe – również na brak chęci działania oraz dalszych perspektyw do rozwoju i doksztalcania się. Znaczący odsetek bezrobotnych uzyskało wykształcenie gimnazjalne lub niższe, co bezpośrednio wpływa na mniejszą elastyczność w doborze kariery. Mała ilość dużych przedsiębiorstw w okolicy obszaru rewitalizacji nie daje nadziei na zmniejszenie bezrobocia. Jednym z rozwiązań w takim przypadku jest podniesienie poziomu przedsiębiorczości w celu zaktywizowania mieszkańców gospodarczo oraz reintegracja zawodowa. Program rewitalizacji zakłada również pomoc w postaci poradnictwa psychologicznego, zwiększającego szansę na zmianę obecnego statusu.

Na potrzeby rozwiązywania problemów bezrobocia wynikającego z niedostosowania wykształcenia do rynku pracy, niedostatecznej ilości środków na rozpoczęcie własnej działalności, czy też innych przyczyn, oferowanych jest rokrocznie przez PUP wiele programów i dofinansowań. Dla członków rodzin objętych programem rewitalizacji niezbędne jest informowanie o możliwościach oraz kierowanie do właściwych instytucji i programów, aby w ten sposób umożliwić podjęcie pracy także osobom obecnie opiekującym się bliskimi. Analiza sytuacji gospodarczej wskazuje na brak zainteresowania mieszkańców zakładaniem własnych działalności gospodarczych i możliwości pozyskania dodatkowych funduszy na własną działalność lub też na brak dostatecznych informacji bądź strach przed dalszymi krokami. Często brak aktywności jest konsekwencją niewiedzy w zakresie poruszania się przepisach prawa.

9.2.2.2. Kreowanie warunków dla rozwoju gospodarczego

Obszar rewitalizacji posiada duży potencjał jako ośrodek powiatowy i gminny oraz jako ośrodek obsługi ruchu turystycznego. Do głównych walorów gospodarczych obszaru rewitalizacji należy dogodna lokalizacja w centrum miasta, sprzyjająca prowadzeniu działalności gospodarczej, a tym samym umożliwiającą poprawę warunków ekonomicznych. Dużym potencjałem jednostki jest także zlokalizowanie na obszarze rewitalizacji znacznej ilości obiektów usługowych generujących wzrost gospodarczy oraz duża liczba obiektów zabytkowych, dających możliwość zainwestowania. Ze względu na walory kulturowe obszaru i lokalizację w malowniczym położeniu nad rzeką Tugą, do wykorzystania pozostaje także potencjał turystyczny, w

szczegółności związany z wodą (żegluga, kajakarstwo). Wskazane jest wspieranie kreatywności mieszkańców obszaru rewitalizacji, w celu wzbogacania oferty usług, w tym turystycznych na obszarze rewitalizacji. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji wskazują na potrzebę rozwoju usług gastronomicznych oraz innych opartych na lokalnych produktach, Gmina podejmuje działania mające na celu tworzenie marki turystycznej opartej na potencjale regionu Żuław, do których mogą zostać włączeni mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Przygotowanie nowych terenów pod lokalizację funkcji usługowych i mieszkaniowych oraz gastronomiczno-hotelowych może przysłużyć się zmniejszeniu bezrobocia. Istotnym dla prawidłowego rozwoju obszaru rewitalizacji jest kreowanie polityki w sposób dbający o interes osób niezamożnych i uwzględnienie ryzyka gentryfikacji obszarów rewitalizowanych.

9.2.3. Sfera przestrzenno – funkcjonalna

9.2.3.1. Podnoszenie atrakcyjności gospodarczej obszaru rewitalizacji

Mimo że obszar rewitalizacji zlokalizowany jest w centralnej części miasta i gminy oraz pełni funkcje mieszkaniowe, usługowe i administracyjne, na przestrzeni lat został zaniedbany i w jego obrębie nagromadziła się duża liczba konfliktów. Szczególnie widocznym deficytem na tym obszarze jest brak przestrzeni publicznych integrujących mieszkańców. Niedostatek życia miejskiego na obszarze rewitalizacji może wynikać również z amorficznych cech przestrzeni w obszarze rewitalizacji, na które składają się:

- brak spójności wizualnej, architektonicznej i urbanistycznej,
- przemieszanie przestrzeni publicznej z półprywatną,
- brak zagospodarowania przestrzeni wzdłuż rzeki Tugi,
- nieuporządkowany system parkowania, zagospodarowanie Placu Wolności jako parkingu,
- brak sieci przestrzeni publicznych umożliwiających aktywny, atrakcyjny wypoczynek dla młodzieży i osób aktywnych, jak również niedostatecznie zorganizowane przestrzenie umożliwiające organizację festynów, pikników czy spacerów,
- deficyt terenów zieleni urządzonej,
- zły stan techniczny budynków, konieczność termomodernizacji i remontów,
- niedostateczna ilość obiektów małej architektury,
- zaniedbane, niezagospodarowane podwórka.

Do innych problemów związanych z zagospodarowaniem terenu należą:

- niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- zły stan techniczny ulicy Miłosza, Wąskiej i Przechodniej,
- niewystarczająca ilość powiązań obszaru rewitalizacji z drugą stroną rzeki i dworcem PKS.

Degradacja gospodarcza może przyczyniać się do degradacji przestrzennej i jednocześnie być jej efektem. Do istotnych czynników przestrzennych, mających wpływ na sytuację ekonomiczną na obszarze rewitalizacji można zaliczyć sposób przygotowania miejsca pod działalność gospodarczą, w tym pod względem atrakcyjności otoczenia. Obszary mało atrakcyjne w centrum małego miasta wpływają na brak zainteresowania ze strony potencjalnych inwestorów. W szczególności obszary, które wymagają wysokich nakładów finansowych, aby wytworzyć

odpowiedni poziom atrakcyjności. Z kolei obszar rewitalizacji, będący ścisłym centrum miasta powiatowego, stanowi istotne ograniczenie dla działalności szkodliwej lub mało reprezentacyjnej mogącej funkcjonować w substandardowej przestrzeni. Występowanie na obszarze rewitalizacji obiektów wymagających gruntownych remontów tworzy patową sytuację, w szczególności kiedy gospodarka na obszarze rewitalizacji podobnie jak w całej gminie nie jest dostatecznie rozwinięta. Jednocześnie należy wskazać, że pomimo iż obszar rewitalizacji znajduje się w centrum miasta, brakuje na nim nowych terenów inwestycyjnych stwarzających możliwości dla potencjalnych inwestorów. Tereny inwestycyjne są przygotowywane i w oparciu o nie (tereny w rejonie ulicy Kopernika) będzie przygotowana oferta inwestycyjna na obszarze rewitalizacji.

Malownicze rejony nabrzeża Tugi, nie są zagospodarowane w sposób atrakcyjny i korzystny dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Brak zagospodarowania, bądź zagospodarowanie tymczasowe w postaci nieestetycznych garaży, jest niewątpliwie niewykorzystanym potencjałem miejsca, które mogłoby pełnić funkcje rekreacyjne oraz turystyczne. Dostęp tych miejsc z ogólnodostępnych przestrzeni publicznych jest utrudniony, co może być odczytywane jako bariera inwestycyjna. Zagospodarowanie terenów nad rzeką oraz dostosowanie ich do funkcji związanych z obsługą żeglarstwa i sportów wodnych może wpłynąć bezpośrednio na zwiększenie ilości klientów, a w konsekwencji na zainteresowanie inwestycjami, zwiększenie ilości miejsc pracy oraz podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Niedostatecznie zagospodarowana przestrzeń usługowa znajduje się w centrum obszaru rewitalizacji, m.in. przy ul. Miłosza, gdzie właściciele budynków mieszkalnych nie są jednocześnie właścicielami podwórz z nimi sąsiadujących. Taki podział powoduje obojętność wobec ładu przestrzennego, co potęguje zjawisko dezorganizacji na obszarze. Jednym z rozwiązań może być dalsze zachęcanie mieszkańców do wykupu bądź dzierżawy terenu wokół budynków mieszkalnych i mieszkalno – usługowych. Do przeprowadzenia tego procesu niezbędne może się okazać wydzielenie dodatkowych działek w celu uporządkowania oraz unormowania obecnego zagospodarowania, do którego warto zachęcić mieszkańców osobiście. Również warto zagospodarować podwórze między budynkami spółdzielni, by zniwelować jego amorficzność. Wszystkie te działania mają znaczenie dla rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji.

9.2.3.2. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i przestrzeni rekreacji codziennej

Obszar rewitalizacji posiada kilka przestrzeni publicznych wysokiej jakości. Natomiast w bezpośrednim sąsiedztwie wysokiej klasy obiektów występują obszary zdegradowane. W obszarze rewitalizacji brakuje ciągłości przestrzennej i jakościowej architektury i zagospodarowania terenu. Dla mieszkańców obszaru rewitalizacji brakuje przestrzeni prywatnych. Jedynymi mieszkańcami posiadającymi swoją prywatną przestrzeń są mieszkańcy zabudowań w północno zachodniej części Placu Wolności. Pozostali mieszkańcy obszaru rewitalizacji korzystają z zaniedbanego otoczenia zabudowy, terenów zdegradowanych nadrzecznych bądź z przestrzeni publicznej użytkowanej przez mieszkańców całego powiatu. Przestrzenie publiczne na obszarze rewitalizacji to głównie przestrzenie reprezentacyjne, nieuwzględniające potrzeb osób starszych, dzieci, aktywnej młodzieży. Dla tych grup mieszkańców obszar rewitalizacji nie oferuje terenów umożliwiających atrakcyjny wypoczynek i rekreację codzienną. Fakt ten może mieć wpływ na brak aktywności wśród mieszkańców i ich zaangażowania społecznego, integracji społecznej czy utożsamiania się z miejscem zamieszkania.

Bariery architektoniczne nie wpływają pozytywnie na poczucie bezpieczeństwa oraz możliwość faktycznego korzystania z przestrzeni publicznych przez osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze oraz z małymi dziećmi.

Brak ładu przestrzennego sprawia, że wśród lokalnej społeczności zanika potrzeba poprawy ogólnej estetyki miejsca. Powyższe elementy są działaniami synergicznymi i sprawiają, że stan dysharmonii przestrzennej stale się pogłębia, potęgując poczucie bałaganu oraz bezradności wobec obszaru ulegającego wieloaspektowej degradacji.

9.2.3.3. Przygotowanie obszaru dla potrzeb starzejącego się społeczeństwa

Na obszarze poza bariera architektonicznymi identyfikuje się problemu braku dostatecznej ilości obiektów małej architektury, w tym ławek, koszy na śmieci oraz lamp ulicznych. Mała liczba ławek powoduje, że mieszkańcy są w większej mierze przechodniami, a nie uczestnikami przestrzeni. Ta sytuacja również nie wpływa na zapewnienie bezpiecznego środowiska dla osób starszych i niepełnosprawnych, które mogłyby wykorzystywać takie elementy jako asekurację lub podzielić drogę na krótsze odcinki z przystankami. Z uwagi na zjawisko starzenia się społeczeństwa, należy przy każdej inwestycji na terenach publicznych uwzględniać potrzeby osób niepełnosprawnych, z problemami w poruszaniu się i osób starszych.

9.2.3.4. Ochrona dziedzictwa kulturowego

Potencjałami obszaru rewitalizacji są obiekty objęte ochroną konserwatorską, które należy otoczyć wsparciem, w celu zachowania walorów kulturowych. Uwypuklenie walorów obiektów zabytkowych będzie miało przełożenie na wiele aspektów, w tym na podniesienie walorów gospodarczych obszaru rewitalizacji, warunków zamieszkania oraz wartości obszaru rewitalizacji dla budowania kapitału społecznego.

9.2.4. Sfera techniczna

9.2.4.1. Warunki zamieszkania

Średni udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1970 r. w ogólnej ich liczbie wynosi 44,9 %. Wartość tego współczynnika zarówno w skali województwa (42,3 %), jak i miasta (13,8 %) jest mniejsza niż dla obszaru rewitalizacji. Znajduje się tutaj także duża liczba mieszkań komunalnych. Zjawisko to jest rozpatrywane jako problematyczne ze względu na nagromadzenie osób ubogich na małej powierzchni. W miejscach gdzie występuje problem ubóstwa nawarstwiają się problemy z utrzymaniem w odpowiednim stanie części wspólnych budynku – w tym elewacji, zadaszenia, fundamentów oraz klatek schodowych. Działania remontowo – modernizacyjne wspólnot mieszkaniowych, w tym termomodernizacja powinny być wspierane środkami zewnętrznymi. Odnowiona przestrzeń wspólna danego budynku wpływa nie tylko na polepszone warunki użytkowania, ale również na ogólny stan ładu przestrzennego na obszarze. Zabudowa w złym stanie technicznym oddziałuje niekorzystnie na percepcję terenu rewitalizacji. Na szczególną uwagę zasługują obiekty objęte ochroną konserwatorską, które pozostawione bez koniecznych modernizacji, mogą stracić swoje walory kulturowe. Kształtowanie przestrzeni obszaru rewitalizacji winno w sposób pozwalający na podnoszenie atrakcyjności gospodarczej obszaru. Do działań takich należy tworzenie warunków i Zachęt do

powstawania nowych miejsc pracy na przykład w związku z realizacją i funkcjonowaniem nowych terenów rekreacyjnych nad Tugą.

9.2.4.2. Infrastruktura drogowa i techniczna

Część dróg w obszarze rewitalizacji jest w złym stanie technicznym lub posiada nawierzchnie nieutwardzone. Brakuje połączeń obszaru z siecią komunikacji rowerowej. Przestrzeń obszaru rewitalizacji jest też słabo wyposażona w obiekty małej architektury i nieprzystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Ciepłownia, która obsługuje obszar rewitalizacji jest w złym stanie technicznym i wymaga modernizacji.

9.2.5. Sfera środowiskowa

Zieleń zlokalizowana na obszarze rewitalizacji, szczególnie w sąsiedztwie rzeki Tugi jest zaniedbana i niezorganizowana. Ze względu na przebieg rzeki obszar rewitalizacji prawie w całości jest zagrożony wystąpieniem powodzi.

W sezonie grzewczym, w związku z działalnością ciepłowni i ogrzewaniem pozostałych budynków piecami opalanymi drewnem i węglem, na przedmiotowym obszarze występuje wysoki poziom niskich emisji. Powoduje to pogorszenie jakości powietrza w obszarze rewitalizacji.

Stan środowiska w obszarze rewitalizacji wymaga działań poprawiających jakość, poprzez zagospodarowanie i wzbogacenie środowiska zamieszkania o tereny zieleni. Działania ze sfery technicznej w sposób bezpośredni przełożą się na poprawę środowiska w obszarze rewitalizacji.

10. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Na podstawie przeprowadzonych analiz oraz określonych w wyniku przeprowadzonych badań zagadnień problemowych na obszarze rewitalizacji wyznaczono wizję, która stanowi wyobrażenie oczekiwanego stanu jaki społeczność lokalna uzyska za kilka lat, po etapie wdrażania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji. Wizja powstała jako całokształt wyobrażeń uczestników, biorących udział w opracowywaniu dokumentu, w tym mieszkańców, urzędników, ekspertów, potencjalnych partnerów i inwestorów. W efekcie przedsięwzięć programu rewitalizacji oraz współpracy interesariuszy z lokalną społecznością powstała idea:

Obszar rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański w 2023 roku jest miejscem atrakcyjnym do zamieszkania, oferującym warunki do prowadzenia godnego życia, budowania dobrostanu obecnych mieszkańców i szans dla przyszłych pokoleń. Obszar rewitalizacji miejscem sprzyjającym rozwojowi i aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców. Społeczność lokalna zintegrowała się ze sobą i obecnie współpraca sąsiedzka opiera się na przyjaznych relacjach, często udzielana jest wewnątrz niej pomoc sąsiedzka, gdyż mieszkańcy są świadomi jakiego rodzaju pomocy mogą oczekiwać od poszczególnych osób i wzajemnie uzupełniają się w swoich umiejętnościach. Zwiększył się dostęp do usług społecznych, mieszkańcy korzystają z czasu poświęcanego przez pracowników i wdrażają uzyskane informacje w swoje działania. Aktywnie działają Poradnia dla rodziców i Placówka wsparcia dziennego, powstały grupy które

cyklicznie spotykają się łącząc wzajemną pomoc z aktywnym spędzaniem wolnego czasu. Rozwinęła się idea wolontariatu i mieszkańcy chętnie pomagają sobie w codziennych czynnościach, bez względu na wiek wspólnie organizują czas wolny. W Żuławskim Ośrodku Kultury odbywają się w liczne spotkania, konsultacje, warsztaty i szkolenia. Mieszkańcy spędzają wspólnie czas na podwórkach wewnątrzkwartałowych, które oddzielają przestrzeń prywatną od publicznej. Rodziny chętniej wychodzą na wspólne spacer, potrafią poradzić sobie w trudnej sytuacji finansowej i kryzysowej.

Osoby wykluczone oraz niepełnosprawne zostały włączone w życie lokalnej społeczności, która wspiera ich w życiu codziennym.

Przy rzece Tuzie organizowane są liczne wydarzenia o skali lokalnej jak i sąsiedzkiej, które dają możliwość społeczności lokalnej spędzenia wolnego czasu i integracji. Obszar stał się atrakcyjny turystycznie co przyczyniło się do wzrostu ilości lokali usługowych, gastronomicznych i hotelarskich a tym samym do spadku bezrobocia i poprawy sytuacji materialnej mieszkańców. Poprawiła się przedsiębiorczość, a bezrobotni zdobyli nowe umiejętności i lepsze kwalifikacje zawodowe co w konsekwencji doprowadziło do spadku bezrobocia a tym samym mniej rodzin pobiera zasiłki z pomocy społecznej.

Poprawa stanu technicznego budynków, poprawa warunków mieszkaniowych, remonty dróg oraz ulic, obiektów zabytkowych, modernizacja kotłowni znacząco poprawiło stan środowiska naturalnego.

Poprawa ładu przestrzennego i estetyki oraz bogata oferta działań stanowią impulsy do dalszej aktywności społecznej i gospodarczej, opartych na potencjale zrewitalizowanego obszaru. Powstrzymana została społeczna, ekonomiczna, techniczna, przestrzenna i środowiskowa degradacja przestrzeni publicznej co z kolei przełożyło się na atrakcyjność i konkurencyjność obszaru.

Tak sformułowana wizja stanowi podstawę do wyznaczenia celów, których realizacja pozwoli ożywić, wzbogacić i poprawić przestrzeń zamieszkania, zwiększyć szanse osiągnięcia indywidualnych i wspólnotowych celów oraz wzmocnić i wspomóc tych, którzy pomocy potrzebują i znajdują się w sytuacji kryzysowej. Najważniejszą ideą rewitalizacji obszaru jest wyprowadzenie go ze stanu stagnacji poprzez wyeliminowanie negatywnych zjawisk, które spowodowały degradację, przeprowadzenie kompleksowych działań dotyczących strefy społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, które mają na celu stworzenie przestrzeni dla godnego życia. Najważniejszym obszarem problemowym jest wymiar społeczny, którego poprawa może inicjować dalsze zmiany i motywować mieszkańców do aktywności w sferze kulturowej, społecznej i ekonomiczno – zawodowej. Realizacja zamierzonych przedsięwzięć ze sfery społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej dostarczy w efekcie wymiernych skutków w sferze społecznej. Jednocześnie realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli w znacznej mierze przekształcić obszar rewitalizacji i wykształcić znakomite warunki zamieszkania oraz zaoferować atrakcyjne centrum. Znaczna część przedsięwzięć będzie bezpośrednio skupiona na osobach zagrożonych wykluczeniem lub niefaworyzowanych, w szczególności osobach niesamodzielnym, starszych,

niepełnosprawnych i dotkniętych bezradnością oraz ubóstwem. Przedsięwzięcia społeczne zostaną skierowane do całych rodzin, aby wesprzeć osoby zdolne do rozwiązywania własnych problemów oraz zmniejszyć skutki występujących trudności, oddziałujących na całą rodzinę i w konsekwencji na społeczność lokalną obszaru rewitalizacji.

11. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Cele i wynikające z nich kierunki działań zostały sformułowane w taki sposób, aby w możliwie jak największym stopniu zmniejszyć lub całkowicie wyeliminować w przyszłości, wcześniej zdiagnozowane negatywne zjawiska występujące na obszarze rewitalizacji. Powstały w oparciu o wytyczne zawarte w nadrzędnych dokumentach strategicznych i powielają postulaty w nich wskazane. Należy prowadzić działania z zakresu rozwoju społecznego poprzez bezpośrednie działania aktywizujące, edukacyjne i wspierające, a także pośrednio lub bezpośrednio poprzez działania przestrzenne i gospodarcze. Cele rewitalizacji zostały określone w taki sposób, aby uzupełniać się i tworzyć komplementarną całość. Rozwijanie działań w zakresie społecznym wywoła efekt aktywizacji społecznej, która wpłynie na wzrost poczucia tożsamości przestrzennej i poczucia odpowiedzialności za jej estetykę. Jednocześnie niwelacja szeregu barier architektonicznych i remonty będą oddziaływały na budowanie zaangażowanej postawy obywatelskiej. Osiągnięcie celów będzie możliwe dzięki realizacji określonych w rewitalizacji przedsięwzięć obejmujących: Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny, rozwój usług opiekuńczych, remont Żuławskiego Ośrodka Kultury, zagospodarowaniu bulwaru wzdłuż rzeki Tugi, zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnotowych mieszkań, zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych, współdziałanie w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych oraz remonty obiektów zabytkowych.

Wyznacza się trzy cele:

Cel 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielných.

Cel 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Cel 3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny.

Cel 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielných

Stanowi odpowiedź na główne problemy

Ze sfery społecznej

- zagrożenie wykluczeniem społecznym
- niedostateczna aktywizacja społeczna
- niski poziom bezpieczeństwa

Ze sfery gospodarczej

- niski poziom aktywności zawodowej
- słabe warunki dla rozwoju gospodarczego

Kierunek 1. Wsparcie społeczne rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Zadania będą skupione na przeciwdziałaniu zdiagnozowanym negatywnym zjawiskom społecznym i zniwelowaniu bezradności w poprawie stanu istniejącego.

Działania należy ukierunkować na rodziny zdiagnozowane jako szczególnie potrzebujące wsparcia i indywidualizować kierowaną do nich pomoc. Jako odpowiedź na problemy społeczne związane z ubóstwem, bezradnością życiową, długotrwałym bezrobociem, chorobą alkoholową i ostatecznie częstym wyłączeniem mieszkańców obszaru rewitalizacji z życia społecznego, kulturowego i gospodarczego. Przedsięwzięcia te mają na celu zbudowanie bazy wsparcia rodzicielskiego, wsparcia systemu wychowania i rozwoju dziecka, stworzenie dzieciom i młodzieży przestrzeni do rozwoju kompetencji społecznych oraz edukacyjnych, zapewnienie pomocy prawnej, medycznej i innej specjalistycznej, wymaganej dla indywidualnie zdiagnozowanej potrzeby. W konsekwencji działania przełamią długotrwałe trwanie w sytuacji kryzysowej i będą zapobiegać zjawiskom patologicznym, stworzą miejsca i właściwe środowisko dla rozwoju, doksztalcenia i podnoszenia kompetencji wszystkich członków rodziny, zapewnią wsparcie rodzin w funkcjach wychowawczych, pomoc prawną i psychologiczną. Jednocześnie działania te mają na celu aktywizację środowiska seniorów i osób niepełnosprawnych.

Realizacja powyższych działań ma się odbywać poprzez:

- zindywidualizowane podejście do każdej potrzebującej pomocy rodziny i opracowanie dla nich indywidualnych ścieżek rozwoju,
- rozwijanie partnerstwa różnych instytucji w celu tworzenia nowych form integracji,
- działania organizacji aktywizujących i adaptacyjnych poprzez sztukę, rękodzieło i różne formy nauki i zabawy,
- ogniskowanie działań w ŻOKu – miejscu realizującym obecnie część z powyższych działań i mającym charakter ośrodka skupiającego mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Kierunki tych działań będą skierowane szczególnie do potrzebujących rodzin, ale także innych jednostek pragnących aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Kierunek 2. Wspieranie pomocowe osób samotnych i niesamodzielnych, aktywna integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych

Działania mają na celu wsparcie osób samotnych i wymagających wsparcia i opieki, poprzez rozwój istniejących form opieki, stworzenie oferty różnych form rehabilitacji oraz wsparcia opieki dziennej dla tych osób.

Działania mają na celu również aktywizację osób, poprzez zindywidualizowane rozpoznanie możliwości uczestnictwa w życiu społecznym. Realizacja tych działań pozwoli na wyrównanie szans i aktywizację mieszkańców obecnie wyłączonych z życia społecznego. Działania będą koncentrować się również na zapobieganiu wykluczeniu różnych grup społecznych i ukierunkowane będą na osoby starsze, niepełnosprawne i ich opiekunów. Działania pozwolą na organizację czasu wolnego oraz porozumienie międzypokoleniowe w ramach wolontariatu i prac społecznych.

Działania będą odbywały się również poprzez:

- wspieranie specjalistycznych jednostek opiekuńczych,
- tworzenie kompleksowych programów aktywizujących,

- wspieranie inicjatyw instytucji i organizacji społecznych takich jak wolontariat i organizacje pozarządowe.

Kierunek 3. Dostosowanie obiektów i przestrzeni dla wsparcia społecznego i pomocowego

Realizacja działań wsparcia społecznego i pomocowego oraz wszelkie działania organizujące tę pomoc będą miały miejsce w ŻOKu. Na potrzeby tych funkcji przeprowadzona zostanie modernizacja ośrodka umożliwiającego efektywny rozwój oraz poradnictwo specjalistyczne dla rodzin.

Realizacja zadań w budynku ŻOKu będzie pomagała w budowaniu zaangażowania społecznego oraz integrowała społeczność i budowała tożsamość lokalną osób z obszaru rewitalizacji. W budynku ŻOKu zostaną zaadaptowane pomieszczenia dedykowane pod działalność wolontariatu, organizacji i instytucji pozarządowych, będących partnerami procesu rewitalizacji, poradni specjalistycznej, Klubu Mieszkańca oraz miejsca warsztatów, szkoleń i poradnictwa specjalistycznego.

Działania polegać będą również na dostosowaniu przestrzeni do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych. Oparte będą na uwzględnieniu ograniczeń ruchowych i związanych z tym potrzeb w zakresie likwidowania barier architektonicznych oraz wyposażaniu przestrzeni w miejsca odpoczynku.

Kierunek 4. Zwiększanie kompetencji zawodowych i dostosowanie ich do potrzeb rynku

Działania są odpowiedzią na niewystarczającą aktywność zawodową osób bezrobotnych, w tym/lub długotrwale bezrobotnych, młodzieży, osób niepełnosprawnych, seniorów. Występuje potrzeba wsparcia kreatywności i przedsiębiorczości indywidualnej, reintegracji zawodowej, wzmocnienia kapitału ludzkiego poprzez organizację dostosowanych do rynku szkoleń i dokształceń.

Cel 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek 1. Poprawa stanu technicznego zabudowy oraz poprawa infrastruktury technicznej

Stanowi odpowiedź na główne problemy

Ze sfery społecznej

- niedostateczna aktywizacja społeczna
- niski poziom bezpieczeństwa

Ze sfery gospodarczej - kreowanie warunków dla rozwoju gospodarczego

Ze sfery przestrzenno – funkcjonalnej

- niska atrakcyjność gospodarcza obszaru rewitalizacji
- niezagospodarowanie przestrzeni publicznych i przestrzeni rekreacji codziennej
- niedostosowane obszaru dla potrzeb starzejącego się społeczeństwa

Ze sfery technicznej fery techniczna

- słabe warunki zamieszkania
- zły stan techniczny budynków
- niedostateczna infrastruktura drogowa i techniczna

Ze sfery środowiskowej

- zagrożenie powodziowe oraz pogorszenie jakości powietrza

Rozwiązuje problemy miejsc zamieszkania, takie jak zły stan techniczny klatek schodowych, dachów, elewacji oraz niską efektywność energetyczną budynków.

Likwiduje trudności komunikacyjne, w szczególności niedostateczny stan techniczny ulic niespełniający swoich funkcji (ul. Miłosza, Wąska, Przechodnia) jak również bariery architektoniczne, powodujące utrudnienia w poruszaniu się po mieście (zniszczone drogi, wysokie krawężniki, sposób organizacji przestrzeni faworyzujący ruch samochodowy – niewłaściwie usytuowane przejścia dla pieszych, zagospodarowanie przestrzeni publicznej na miejsca postojowe). Działania te powinny uwzględniać postępujący proces starzenia się społeczeństwa i być zorientowane na potrzeby seniorów i niepełnosprawnych. Dotyczy to głównie dostosowania infrastruktury do możliwości motorycznych osób starszych i zapewnienia im w ten sposób szansy uczestnictwa w życiu społecznym. Ważna jest również kwestia podwórek sąsiedzkich, których zagospodarowanie pozwoli na stworzenie przyjaznych przestrzeni półprywatnych i zapewni możliwość rekreacji codziennej zarówno dzieci, młodzieży, jak i osób dorosłych oraz starszych.

Powyższe projekty odnoszą się zarówno do obiektów budowlanych stanowiących własność prywatną czy spółdzielczą jak i obiektów publicznych – miejskich czy stanowiących własność Skarbu Państwa.

Poprawa standardów zamieszkania poprzez działania z powyższego zakresu ma znaczenie dla ogólnej jakości życia i postrzegania przestrzeni rewitalizowanej jako miejsca atrakcyjnego do zamieszkania i korzystania z niego.

Przy remontach obiektów chronionych (wpisanych do rejestru zabytków Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz innych obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków/Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków) należy kierować się poszanowaniem dla zabytków, ich wyrazu architektonicznego, bryły, kształtu dachów, wystroju elewacji, materiału elewacyjnego (cegła, drewno), stolarki okiennej i drzwiowej. Przy podnoszeniu standardów technicznych obiektów zabytkowych należy chronić je przed zniekształceniami i utratą zabytkowych walorów.

Kierunek 2. Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej

Obszar rewitalizacji jest w zdecydowanej większości terenem zainwestowanym, o wysokim udziale zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Nie posiada bogatej oferty lokali usługowych, w których mogłyby rozwijać się przedsiębiorczość. W celu umożliwienia rozwoju gospodarczego na obszarze rewitalizacji, niezbędne jest przygotowanie terenów między ulicą Kopernika a rzeką Tugą. Stworzenie oferty terenów pod inwestycje bądź realizacja obiektów z przeznaczeniem na funkcje rozwojowe poprawi obszar rewitalizacji w sferze gospodarczej (nowe miejsca pracy, przestrzeń na potrzeby inkubatora przedsiębiorczości) oraz mieszkaniowej (wskazane jest wprowadzenie funkcji mieszanych – usługowo – mieszkaniowych).

Kierunek 3. Zwiększenie atrakcyjności przestrzennej i nadanie szczególnego charakteru przestrzeniom

Rozwiązuje problemy związane z niewystarczającą ilością, sposobem funkcjonowania i niedostateczną jakością przestrzeni publicznych. Stan zagospodarowania przestrzeni publicznych, terenów rekreacyjnych, podwórek czy obszarów między blokami wymaga zdecydowanej interwencji. Zadaniem rewitalizacji jest stworzenie przestrzeni dla rozwoju funkcji

rekreacyjnej czy kulturalnej. Realizacja zadań z tego zakresu będzie miała znaczenie dla tworzenia produktu turystycznego, jak również dla postrzegania tego miejsca jako atrakcyjnego do zamieszkania oraz przebywania w nim.

Kierunek ma za zadanie zbudować ład przestrzenny i atrakcyjny krajobraz oraz integrować wspólnoty sąsiedzkie poprzez kolektywny udział w projektowaniu i zagospodarowywaniu przestrzeni publicznych. Zidentyfikowanym problemem lokalnym jest niskie poczucie tożsamości wśród mieszkańców i brak integracji. Stworzenie przestrzeni wspólnych umożliwiłoby zwiększenie poziomu współodpowiedzialności społecznej i aktywizację mieszkańców, a także wzrost poczucia bezpieczeństwa i zaufania publicznego.

Działania, mające znaczenie dla budowania poczucia tożsamości, skierowane są szczególnie do mieszkańców obiektów wspólnotowych i spółdzielczych, ale także mieszkańców całego obszaru jako zbiorowych użytkowników przestrzeni publicznych. Realizacja tego kierunku działań odbywać się będzie poprzez:

- uspołnianie, estetyzację i wzbogacanie przestrzeni publicznych, w tym wprowadzanie do przestrzeni współczesnych treści takich jak dzieła sztuki i rękodzieła mieszkańców, nadawanie nazw miejscom z wykorzystaniem lokalnych osobistości, osiągnięć itp.,
- aktywizację mieszkańców przy modernizacji przestrzeni i wspieranie w zagospodarowywaniu przestrzeni sąsiedzkich.

Cel 3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny

Stanowi odpowiedź na główne problemy

Ze sfery społecznej

- niski poziom aktywizacji społecznej
- brak współpracy mieszkańców

Ze sfery gospodarczej

- niska poziom aktywności zawodowej
- słaby rozwój gospodarczy

Ze sfery przestrzenno – funkcjonalnej

- mała atrakcyjność gospodarcza obszaru rewitalizacji
- niezagospodarowanie przestrzeni publicznych i przestrzeni rekreacji codziennej
- niedostosowanie obszaru dla potrzeb starzejącego się społeczeństwa

Ze sfery technicznej

- słabe warunki zamieszkania
- Niedostateczna infrastruktura drogowa i techniczna

Ze sfery środowiskowej

- zagrożenie powodziowe oraz pogorszenie jakości powietrza
- mała ilość terenów zielonych

Kierunek 1. Kształtowanie kompetencji społecznych

Rozwiązuje problemy związane z niedostatecznym przygotowaniem społeczności lokalnej do dynamicznych zmian społecznych i gospodarczych. Zmienne wymagania rynkowe

i gospodarcze, skomplikowane regulacje prawne i proceduralne w każdej dziedzinie życia współczesnego człowieka odbijają się na odporności jednostki i skutkują zagubieniem bądź niedostatecznym zorientowaniem w możliwościach i obowiązkach obywatelskich, a w konsekwencji skutkują niezadowoleniem, niesamodzielnnością i wycofaniem z życia społecznego. W dążeniu do sprzyjania społeczności lokalnej o wysokim potencjale i budowaniu wysokiego kapitału społecznego, niezbędne jest wsparcie i skuteczne informowanie o tym, w jaki sposób radzić sobie w sytuacjach zarówno skomplikowanych jak i prostych. Niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do szerzenia kompetentnej wiedzy na temat poruszania się w dzisiejszym skomplikowanym prawnie – proceduralnym świecie, aby zbudować społeczność lokalną samodzielną, a w konsekwencji zdolną do wzajemnego wsparcia. Istotnym jest wyposażanie ludzi w wiedzę i umiejętności pozwalające na godne życie i umiejętne radzenie sobie z problemami, w tym z problemami społecznymi, takimi jak patologie oraz z problemami cywilizacyjnymi, takimi jak opieka nad osobami chorymi, starszymi i niepełnosprawnymi. Istotnym dla tych działań jest wspieranie działań prospołecznych, które mają już miejsce, czyli rozwijanie wolontariatu. Niezbędne jest zorganizowanie warunków przestrzennych (ŻOK) i organizacyjnych dla aktywizacji powyższych działań. Równie ważne jest stworzenie przestrzennej bazy danych, która pozwoli lepiej monitorować i planować działania w kontekście obszaru rewitalizacji. Wszystkie powyższe przedsięwzięcia będą finalnie składać się na kształtowanie postaw aktywnych.

Kierunek 2. Kształtowanie przestrzeni budującej tożsamość lokalną

Rozwiązuje problemy związane ze słabą identyfikacją mieszkańców z własnym miejscem zamieszkania, jak również z odpowiedzialnością za jego stan. Duma i zadowolenie z miejsca zamieszkania wiąże się z zaangażowaniem w sprawy lokalne, co ma szczególne znaczenie dla budowania społeczności lokalnej o wysokim potencjale rozwojowym. Do działań ukierunkowanych na tworzenie przestrzeni budującej tożsamość lokalną należą działania na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, to jest podnoszenie atrakcyjności przestrzeni i wyposażanie ich w urządzenia dla aktywnego spędzania czasu zarówno na wodzie (przystanie wodne na Tudze) jak i na lądzie (np. tereny sportowo – rekreacyjne nad Tugą z torem rolkarsko – wrotkarskim, gry interaktywne, trasy spacerowe nad rzeką). Należą do nich również wszelkie działania eksponujące dziedzictwo kulturowe i utrzymujące je w dobrym stanie technicznym (remonty zabytków np. ŻOK, most zwodzony na rzece Tudze) oraz obiektów o walorach zabytkowych takich jak np. kamienice. Powyższe działania mają znaczenie dla wszystkich mieszkańców gminy, ale też dla odwiedzających i turystów. Dla tych ostatnich atrakcją będą również wysokiej jakości przestrzenie publiczne zorganizowane w system placów i ciągów spacerowych pozwalających zapoznać się z dorobkiem Nowego Dworu Gdańskiego, w tym z lokalnymi działami sztuki.

12. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poniżej przedstawione zostało zestawienie podstawowych projektów rewitalizacyjnych zgłoszonych do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych powstała w porozumieniu z interesariuszami, jednostkami partnerskimi oraz na podstawie wniosków napływających w trakcie partycypacji. Wybrane przedsięwzięcia mają na celu łagodzenie niekorzystnych zjawisk na obszarze rewitalizacji.

Prowadzone działania naprawcze muszą powodować trwałe efekty w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej oraz pobudzać mieszkańców do samodzielności w działaniach. Do przedsięwzięć mających na celu ożywienie przestrzenne można zaliczyć szeroki zakres projektów wyróżnionych poniżej. Każdy projekt w swojej charakterystyce uwzględnia nazwę przedsięwzięcia, partnerów biorących udział w procesie, zakres zadań, lokalizację działania, prognozowane rezultaty i sposób ich mierzenia oraz szacunkową wartość projektu. Każdy z projektów powiązany jest z wytypowanymi celami i kierunkami działań oraz wspólnie z innymi przedsięwzięciami realizuje założone cele. Każde przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się na efekt synergii, czyli na uzyskiwanie zwielokrotnionych korzyści dzięki umiejętnemu połączeniu części składowych całości.

Projekty będą realizowane co do zasady na obszarze rewitalizacji. W programie ujawniono przedsięwzięcie realizowane poza obszarem rewitalizacji, z uwagi na jego duży potencjał związany z powiązaniem z celami rewitalizacji oraz możliwością wzmocnienia procesu odnowy obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcie będzie prowadzone w dwóch salach w Szkole Podstawowej nr 1 w Nowym Dworze Gdańskim, które będą wykorzystywane na potrzeby prowadzenia Punktu Konsultacyjnego w zakresie poradnictwa specjalistycznego w ramach Przedsięwzięcia nr 1 Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny. Sale w Szkole Podstawowej pełnią już dziś miejsca integrującego interesariuszy programu, w celu kontynuacji tradycji miejsca zostały one ujęte w programie.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane będą zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym z przepisami dotyczącymi przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych, przepisami techniczno – budowlanymi, w tym dotyczącymi infrastruktury technicznej, przepisami dotyczącymi przeszkód lotniczych oraz ustawą Prawo wodne, w odniesieniu do obszarów szczególnie zagrożenia powodzią.

Dla wzmocnienia zasilania obszaru rewitalizacji planowana jest budowa linii elektroenergetycznej 110 kV, przebiegającej w kierunku Kątów Rybackich, poza obszarem rewitalizacji.

12.1. Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne

12.1.1. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poniżej zostały zestawione karty do wszystkich podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 5 Karty podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
1	Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny			
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański, Fundacja Kreatywna Edukacja			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie	X		
	Powiązanie		X	X

	pośrednie			
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			X
	Gospodarczy			X
	Przestrzennie – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			
Lokalizacja	Żuławski Ośrodek Kultury ul. Sikorskiego 21, 82-100 Nowy Dwór Gdański, Szkoła Podstawowa nr 1, ul. 3 Maja 5, 82-100 Nowy Dwór Gdański			
Partnerzy	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się realizację działań w partnerstwie z Fundacją "Kreatywna Edukacja". Partner został wyłoniony w drodze konkursu, zgodnie z art.33 ust.2 ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020. Partner będzie prowadził w ramach nowodworskiego Centrum Rozwoju Rodziny: Miejsce Aktywności Lokalnej, Placówkę wsparcia dziennego i Punkt konsultacyjny w zakresie wsparcia specjalistycznego a także zorganizuje działania w zakresie wsparcia osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych.			
Inne podmioty zaangażowane w realizację zadań	1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie 3. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna			
Grupa docelowa	Osoby z obszaru rewitalizacji (dzieci, młodzież, rodzice i opiekunowie prawni) – osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym			
Opis problemu	Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że znaczna liczba mieszkańców z obszaru rewitalizacji, w tym dzieci i młodzież, zagrożona jest ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Wiele rodzin doświadcza trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczych. Choć ze świadczeń pomocy społecznej korzysta stosunkowo duża liczba osób, dostępność infrastruktury społecznej jest niewielka, a rozwój usług jest niedostateczny. Głównym celem działań będzie poprawa dostępności wysokiej jakości trwałych usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem. Powodem zidentyfikowanego problemu wykluczenia społecznego jest w znacznej mierze: bezrobocie, trudności opiekuńczo – wychowawcze oraz problem uzależnień i przemocy domowej, a także niesamodzielność osób zamieszkujących obszar rewitalizacji.			
Zakres zadań	Projekt zakłada: 1. Utworzenie Miejsca Aktywności Lokalnej w ramach Nowodworskiego Centrum Rozwoju Rodziny - utworzenie 2 grup samopomocowych: Akademia Fajnego Rodzica oraz Ruch sąsiedzki, w ramach których organizowane będą m. in. warsztaty rodzicielskie i wyjazdy studyjne. 2. Utworzenie Placówki wsparcia dziennego w ramach Nowodworskiego Centrum Rozwoju Rodziny, tzw. Klubów świetlic, w ramach której prowadzone będą warsztaty wpływające na rozwój dzieci i młodzieży, warsztaty zdrowego żywienia, plenerowe, wycieczki edukacyjno-rozwojowe. 3. Utworzenie Punktu Konsultacyjnego w zakresie poradnictwa specjalistycznego: psycholog, prawnik i terapeuta 4. Wsparcie osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych 5. Utworzenie Centrum Wolontariatu			
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych Głównym prognozowanym efektem jest zwiększenie dostępu do usług społecznych w zakresie wsparcia i rozwoju społecznego poprzez zbudowanie jednego zintegrowanego systemu pomocy dla osób z obszaru rewitalizacji. Działania w projekcie przyczynią się do rozwoju i poprawy sytuacji ekonomicznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Proponowane działania ukierunkowane są na wsparcie mieszkańców w aktywizacji społecznej i zawodowej, celem zminimalizowania problemu wykluczenia społecznego i umożliwienia lepszego			

	jej funkcjonowania w przyszłości.				
Okres realizacji	II kwartał 2020-IV kwartał 2023				
Wartość	1 000 000 zł				
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Społeczny, Działanie 6.02.02 Rozwój usług społecznych -95%. środki własne gminy- 5%				
	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło danych
Wskaźnik produktu	Liczba wspartych miejsc świadczenia usług społecznych	Szt.	0	15	Dokumenty poświadczające funkcjonowanie Nowodworskiego Centrum Rozwoju Rodziny
Wskaźnik rezultatu	Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług społecznych	Osoby	0	80	Dokumenty informujące o utworzeniu miejsca świadczenia usług

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
2	Działania na rzecz wparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych			
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański, Fundacja Kreatywna Edukacja			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie	X		
	Powiązanie pośrednie			X
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			X
	Gospodarczy			X
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			
Lokalizacja	Żuławski Ośrodek Kultury, ul. Sikorskiego 21, 82-100 Nowy Dwór Gdański			
Partnerzy	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się realizację działań w partnerstwie z Fundacją "Kreatywna Edukacja". Partner został wyłoniony w drodze konkursu, zgodnie z art.33 ust.2 ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.			
Inne podmioty zaangażowane w realizację zadań	1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie			
Grupa docelowa	Osoby z niepełnosprawnościami i niesamodzielne, zamieszkujące obszar rewitalizacji; opiekunowie osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych.			
Opis problemu	Znaczna liczba osób w obszarze rewitalizacji, ze względu na różnego rodzaju dysfunkcje, jest niesamodzielną. Osoby starsze, niesamodzielne czy niepełnosprawne potrzebują pomocy w wykonywaniu podstawowych czynności. Na obszarze rewitalizacji brakuje wykwalifikowanych osób, które mogłyby je zaktywizować, zajmować się nimi oraz udzielić im potrzebnego wsparcia. Z tego względu tak ważne jest kształcenie osób, które mogą opiekować się osobami niesamodzielnymi.			
Zakres zadań	- Kształcenie w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi – zadanie przewiduje nabycie wiedzy i umiejętności poprzez warsztaty w zakresie opieki nad chorym czy niepełnosprawnym przez osoby niezwiązane zawodowo z działalnością opiekuńczą, jak również pracy z osobą niezaradną i niesamodzielną (pomoc i wsparcie w działaniach rodzinnych, wychowawczych, socjalnych itp.). Nabyte kwalifikacje mają pomóc w opiece nad osobami niesamodzielnymi, m.in. poprzez wykonanie czynności opiekuńczo-pielęgnacyjnych, a także wsparcie doradcze (socjalne, rodzinne, wychowawcze). Osoby zostaną przygotowane do pracy z osobą niesamodzielną i z osobami z niepełnosprawnościami w warunkach domowych. Kształcenie odbywać się będzie w Żuławskim Ośrodku Kultury. - Sfinansowanie usługi asystenckiej oraz usługi opiekuńczej – wsparcie skierowane do osób starszych i z niepełnosprawnościami, przeżywających trudności w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez organizację odpowiedniej usługi asystenckiej oraz usługi opiekuńczej. Objęcie opieką i wsparciem osób, które z powodów trwałości, rozległości i złożoności problemu nie będą objęte wsparciem w ramach Centrum Wolontariatu. - Centrum Wolontariatu – pomoc w formie wolontariatu opiekuńczego i pomocy sąsiedzkiej nad osobami z niepełnosprawnościami i niesamodzielnymi. Pomoc polegać będzie m.in. na zrobieniu zakupów, podaniu posiłku, wsparciu podczas spacerów oraz na towarzyszeniu i wspólnym spędzaniu wolnego czasu.			
Prognozowane	REALIZACJA CELU 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja			

efekty	osób niepełnosprawnych i niesamodzielnym. Podniesienie jakości życia osób niesamodzielnym.				
Okres realizacji	II kwartał 2020-IV kwartał 2023				
Wartość	300 000 zł				
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Społeczny, Działanie 6.02.02 Rozwój usług społecznych -95%. środki własne gminy- 5%				
	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło danych
Wskaźnik produktu	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społ. Objętych kursami, szkoleniami w Programie	Szt.	0	1	Certyfikaty i zaświadczenia informujące o ukończeniu kursów, szkoleń.
Wskaźnik rezultatu	Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług społecznych	Szt./os.	0	2 rocznie/80	Dokumenty informujące o utworzeniu miejsca świadczenia usług

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
3	Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych			
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie	X		
	Powiązanie pośrednie		X	X
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			
	Gospodarczy			
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			X
Lokalizacja	Żuławski Ośrodek Kultury, ul. Sikorskiego 21, 82-100 Nowy Dwór Gdański			
Partnerzy	–			
Grupa docelowa				
Opis problemu	Żuławski Ośrodek Kultury spełnia wiele funkcji służących lokalnej społeczności i ma być istotnym miejscem aktywności, rozwoju i pomocy mieszkańcom. Budynek ma stanowić miejsce realizacji licznych działań rewitalizacyjnych, dlatego wymaga modernizacji i odpowiedniego zagospodarowania, jak również dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych			
Zakres zadań	Przedmiotem przedsięwzięcia będzie remont i adaptacja części pomieszczeń Żuławskiego Ośrodka Kultury usytuowanego w obszarze rewitalizacji na potrzeby świadczenia usług społecznych. Zakres prac: • Renowacja i otwarcie loży na widownię wraz z mobilnymi ścinkami, dostosowanie pomieszczeń dla Centrum Wsparcia Rodziny • Remont pomieszczenia szatni przy hallu 1 i hallu 2 • Remont hallu 1 i hallu 2 • Wymiana i remont zewnętrznej oraz wewnętrznej stolarki okiennej i drzwiowej • Doprojektowanie i wymiana instalacji elektrycznej • Wymiana instalacji centralnego ogrzewania • Remont dwóch łazienek zlokalizowanych przy hallu 1 oraz jednej łazienki na I p • Remont widowni • Renowacja balustrad • Winda zewnętrzna			
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych Budynek ma stanowić miejsce realizacji licznych działań rewitalizacyjnych (m.in. zajęcia w ramach Placówki wsparcia dziennego, aktywizacja mieszkańców w ramach Klubu Mieszkańca, usługi spędzania czasu wolnego, zajęcia z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi w ramach Centrum Rozwoju Rodziny – psychologowie, doradcy, terapeuci, szkolenia dla opiekunów, Centrum Wolontariatu), dlatego wymaga modernizacji i odpowiedniego zagospodarowania, jak również dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych. Remont szatni i łazienek, wymiana instalacji c. o. wraz z wymianą stolarki, a także montaż dźwigu osobowego umożliwi pełne wykorzystanie zorganizowanej przestrzeni, dostosowanie jej do potrzeb użytkowników, w tym osób niepełnosprawnych, a także zapewnienie komfortowych warunków użytkowania. Okres trwałości zadania: co najmniej do 2025 r.			

Okres realizacji	I kwartał 2019 - II kwartał 2020				
Wartość	2 700 000 zł				
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Działanie 8.1.2. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w miastach poza obszarem metropolitalnym Trójmiasta- 65%, środki własne gminy - 35%				
	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło danych
Wskaźnik produktu	Ilość osób korzystających z usług społecznych	Osoby	0	80	Dokumenty poświadczające funkcjonowanie Centrum Rozwoju Rodziny (raz na 2 lata)
Wskaźnik rezultatu	Powierzchnia Żuławskiego Ośrodka Kultury dostosowana do świadczenia usług społecznych w ramach rewitalizacji	m ²	0	ok. 900	Protokół odbioru prac budowlanych

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
4	Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi			
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie		X	
	Powiązanie pośrednie	X		X
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			
	Gospodarczy			X
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			X
Lokalizacja	Nabrzeże rzeki Tugi			
Partnerzy	–			
Grupa docelowa	Społeczność gminy, w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji			
Opis problemu	Nabrzeże rzeki Tugi stanowi duży potencjał obszaru rewitalizacji, jednak aktualnie jest niezagospodarowane i niewykorzystane. Przedsięwzięcie jest odpowiedzią na niedostateczną ofertę przestrzeni publicznych na obszarze Nowego Dworu Gdańskiego, w tym brak miejsc aktywnego wypoczynku.			
Zakres zadań	Przedsięwzięcie obejmuje m. in. następujące prace: • uporządkowanie zieleni, • obiekty małej architektury, meble miejskie, • ścieżki piesze, rowerowe i rolkowe, • budowę kładki, • renowacja mostku. Powierzchnia obszaru: około 2 ha. Wdrożenie zadania przyczyni się do powstania atrakcyjnej przestrzeni rekreacyjnej, która będzie służyła mieszkańcom obszaru rewitalizacji, głównie w zakresie organizacji aktywnego spędzania czasu wolnego. Uporządkowanie zieleni i montaż obiektów małej architektury spowoduje, że przestrzeń nad rzeką stanie się bardziej estetyczna i bezpieczna, a tym samym bardziej przystępna dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Aranżacja terenów z wykorzystaniem informacji o dawnej Tudzie, stanowiącej ważną drogę handlową i nabrzeżu będącym dawniej miejscem działalności gospodarczej i wymiany handlowej, przysłuży się do popularyzacji wiedzy o obszarze rewitalizacji i przyczyni się do budowania tożsamości i odpowiedzialności za miejsce. Utworzenie kładki jest niezbędne celem połączenia obszaru rewitalizacji z pozostałą częścią miasta. Dzięki temu ograniczone zostaną bariery terytorialne i ułatwią mieszkańcom obszaru rewitalizacji komunikację z dworcem PKS. Powyższe działania pozwolą na większą integrację mieszkańców i minimalizowanie wykluczenia (zagospodarowanie w sposób dostępny dla osób niepełnosprawnych), czy też tworzenia niekorzystnych podziałów społecznych. Nowo powstała przestrzeń pozwoli na organizację imprez plenerowych, które w sposób naturalny przyczyniają się do integracji społecznej mieszkańców. Integralną częścią zagospodarowania tego terenu są przystanie kajakowe, które to zadanie posiada już środki na realizację. Okres trwałości zadania: co najmniej do 2025 r.			
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Poprawa estetyki przestrzeni publicznych, wykorzystanie walorów krajobrazowych			

	rzeki, poprawa ładu przestrzennego, podniesienie poziomu aktywności i komunikacji społecznej.				
Okres realizacji	I kwartał 2019- II kwartał 2020				
Wartość	3 100 000 zł				
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Działanie 8.1.2. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w miastach poza obszarem metropolitalnym Trójmiasta- 65%, środki własne gminy - 35%				
	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa do roku 2023	Źródło danych
Wskaźnik produktu	Liczba zorganizowanych imprez plenerowych dla interesariuszy	sztuka	0	9 (3 imprezy rocznie)	Zdjęcia, listy obecności
Wskaźnik rezultatu	Powierzchnia zagospodarowana wzdłuż rzeki Tugi	ha	0	ok. 2	Protokół odbioru

Numer	Nazwa przedsięwzięcia			
5	Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych			
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański Spółdzielnia Mieszkaniowa w Nowym Dworze Gdańskim ul. Plac Wolności 5a, Nowy Dwór Gdański Wspólnota Mieszkaniowa ul. Obrońców Westerplatte 3, 82-100 Nowy Dwór Gdański Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Plac Wolności 9, 82-100 Nowy Dwór Gdański Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości, ul. Sikorskiego 26, 82-100 Nowy Dwór Gdański			
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3
	Powiązanie bezpośrednie		X	
	Powiązanie pośrednie	X		
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny			X
	Gospodarczy			
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy			X
Lokalizacja	Komunalne obiekty mieszkaniowe, które są zlokalizowane przy: ul. Kopernika 12, ul. Kopernika 14, ul. Sikorskiego 13, ul. Sikorskiego 17a, ul. Wejhera 7, Plac Wolności 4 (w zakresie zagospodarowania części wspólnych), Plac Wolności 4 (w zakresie zagospodarowania podwórek sąsiedzkich), „droga wewnętrzna” od ul. Wejhera – ciąg pieszo – jezdny			
Partnerzy	1. Wspólnoty mieszkaniowe –Wspólnota Mieszkaniowa ul. Obrońców Westerplatte 3, 82-100 Nowy Dwór Gdański; Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Plac Wolności 9, 82-100 Nowy Dwór Gdański; Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości, ul. Sikorskiego 26, 82-100 Nowy Dwór Gdański - realizować będą tę część zadań z zakresu zagospodarowania części wspólnych i podwórek wspólnot, która dotyczyć będzie ich majątku. 2. Spółdzielnia mieszkaniowa -Spółdzielnia Mieszkaniowa w Nowym Dworze Gdańskim ul. Plac Wolności 5a, 82-100 Nowy Dwór Gdański – realizować będzie część zadań z zakresu zagospodarowania podwórek.			
Grupa docelowa	Społeczność gminy, w szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji			
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano problem złego stanu technicznego budynków mieszkaniowych komunalnych oraz budynków wspólnot mieszkaniowych czy spółdzielni w tym ich części wspólnych oraz brak zagospodarowanych podwórek co przekłada się na niski standard życia mieszkańców.			
Zakres zadań	Zakres przedsięwzięcia obejmuje remont wielorodzinnych budynków mieszkalnych(budynków komunalnych oraz budynków wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowej) w tym m.in.: • remonty klatek schodowych, • remonty elewacji, • remonty dachów. Ponadto na obszarze rewitalizacji szczególnie zauważalny jest brak rozdzielania przestrzeni publicznych od półprywatnych i półpublicznych. Ma to wpływ na niskie poczucie odpowiedzialności za przestrzeń. Brak wyposażenia służącego codziennej rekreacji (place zabaw, ławki, zieleń, ogródek, ogrodzenie, oświetlenie terenu) wpływa na niski standard zamieszkania na obszarze rewitalizacji. Zagospodarowanie podwórek sąsiedzkich pomogłoby stworzyć przestrzeń, z których chętnie korzystaliby mieszkańcy, a dodatkowo sam proces pomógłby zintegrować społeczność obszaru rewitalizacji. Prace obejmą m.in.: • zagospodarowanie terenu podwórek sąsiedzkich,			

	• zagospodarowanie i uporządkowanie zieleni, • wprowadzenie obiektów małej architektury,				
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców obszarów zdegradowanych. Remonty części wspólnych, w tym klatek schodowych i elewacji spowodują poprawę estetyki otoczenia, a przy tym będą miały wpływ na wzrost poczucia odpowiedzialności i dbałości o wspólną infrastrukturę. Z kolei zagospodarowanie przestrzeni wokół budynków polegające na przeprowadzeniu prac porządkowych, doprowadzeniu do ładu zieleni oraz montażu małej architektury i oświetlenia spowoduje, że poprawie ulegnie wizerunek dotychczas zaniedbanych miejsc na terenie obszaru rewitalizacji.				
Okres realizacji	II kwartał 2018– II kwartał 2020				
Wartość	900 000 zł				
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Działanie 8.1.2. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w miastach poza obszarem metropolitalnym Trójmiasta- 65%, środki własne gminy - 35%				
	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło danych
Wskaźnik produktu	Liczba osób korzystających z budynków wspólnot mieszkaniowych oraz budynków komunalnych objętych wsparciem	osoba	0	150	Dane z ewidencji ludności
Wskaźnik rezultatu	Liczba wspartych obiektów	szt.	0	12	protokół odbioru robót budowlanych

Numer	Nazwa przedsięwzięcia				
6	Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych				
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański				
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3	
	Powiązanie bezpośrednie		X		
	Powiązanie pośrednie	X			
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny				X
	Gospodarczy				
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy				X
Lokalizacja	ul. Miłosza, ul. Wąska, ul. Wejhera, ul. Przechodnia, ul. Obrońców Westerplatte Długość ciągów komunikacyjnych: <u>około</u> 800 m Powierzchnia terenów przyległych: 7000 m ²				
Partnerzy	–				
Grupa docelowa	Mieszkańcy i użytkownicy obiektów przy ulicy Miłosza, ulicy Wąskiej ulicy Wejhera ulicy Obrońców Westerplatte i ulicy Przechodniej oraz społeczność gminy				
Opis problemu	Ulice Miłosza, Wąska i Przechodnia są nieutwardzone i niedostosowane do potrzeb użytkowników ruchu zarówno samochodowego jak i pieszego. Bezpiecznych, wygodnych i atrakcyjnych ciągów pieszych nie stanowią także ciąg piesz przy ul. Obrońców Westerplatte i ul. Wejhera oraz przejście przy spółdzielni mieszkaniowej. Zidentyfikowanym problemem jest brak wydzielenia granic poszczególnych działek (przestrzeni ogólnodostępnych) i ich właściwego zagospodarowania. Budowa dróg i wymiana istniejących nawierzchni przyczynią się do poprawy dostępności komunikacyjnej wewnątrz obszaru rewitalizacji, szczególnie dla osób niepełnosprawnych i starszych.				
Zakres zadań	Prace będą obejmowały m.in.: • budowę i remont dróg, • zmianę nawierzchni, • budowę zatoczek parkingowych (14 miejsc postojowych), • oświetlenie terenu, • przebudowę instalacji podziemnych, • uporządkowanie zieleni istniejącej i zagospodarowanie zielenią nową. Aranżacja terenów zielonych z wykorzystaniem informacji o historii miasta przysłuży się do popularyzacji wiedzy o obszarze rewitalizacji i przyczyni się do budowania tożsamości i odpowiedzialności za miejsce.				
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Większa dostępność przełoży się na otwarcie poszczególnych terenów względem pozostałych części obszaru rewitalizacji. Uzupełnienie infrastruktury drogowej o zatoczki parkingowe i oświetlenie wpłynie na poprawę funkcjonalności obszaru rewitalizacji. Poprawa dostępności lokali usługowych wpłynie na podniesienie atrakcyjności lokali i trwałość działalności gospodarczej.				
Okres realizacji	III kwartał 2017 – IV kwartał 2019				
Wartość	1 300 000 zł				
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Działanie 8.1.2. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w miastach poza obszarem metropolitalnym Trójmiasta- 65%, środki własne gminy - 35%				
	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło danych
Wskaźnik	Powierzchnia	m ²	0	ok. 800	protokół

produktu	zagospodarowanych ciągów komunikacyjnych				odbioru robót budowlanych
Wskaźnik rezultatu	Liczba mieszkańców na obszarach objętych wsparciem	osoby	0	1382	Dane z ewidencji ludności

Numer	Nazwa przedsięwzięcia				
7	Pobudzanie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych				
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański				
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3	
	Powiązanie bezpośrednie			X	
	Powiązanie pośrednie		X		
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny				X
	Gospodarczy				
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy				X
Lokalizacja	Lokalizacja wyróżniona w konkursie				
Partnerzy	–				
Inne podmioty zaangażowane w realizację zadań	Organizacja pozarządowa której, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecone zostanie zadanie prowadzenia warsztatów dla mieszkańców oraz wsparcia przy realizacji prac związanych z zagospodarowaniem terenu				
Grupa docelowa	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz inni interesariusze				
Opis problemu	Przestrzenie publiczne wymagają zagospodarowania i ukształtowania oraz nadania im indywidualnego charakteru. Aktywność społeczna na obszarze rewitalizacji jest niska. Niski poziom odpowiedzialności społecznej za przestrzeń wpływa na zanieczyszczenie obszaru rewitalizacji i drobne akty wandalizmu.				
Zakres zadań	W ramach zadania przewiduje się podjęcie następujących działań: 1) Konkurs na lokalizację przestrzeni, która ma zostać zagospodarowana – mieszkańcy będą mogli zgłaszać nie tylko propozycję miejsca, ale również propozycje zagospodarowania przestrzeni, wskazując np. czy potrzebna jest nowa mała architektura, czy istnieją już elementy, które można by poddać remontowi (np. odmalowanie ławek z wykorzystaniem motywów charakterystycznych dla miasta, czy danego miejsca), czy miejsce wymaga nasadzenia nowej zieleni, czy jedynie jej uporządkowania, itd. 2) Warsztaty – mieszkańcy będą bezpośrednio zaangażowani w realizację zaplanowanych działań i przeprowadzenie prac porządkowych, tak więc przed etapem realizacji wezmą udział w warsztatach (np. z sadzenia roślin, renowacji małej architektury) oraz sposobów i możliwości wdrożenia przyjętej wspólnie koncepcji zagospodarowania przestrzeni. 3) Prace związane z zagospodarowaniem terenu, takie jak: • nasadzenia zieleni, • prace porządkowe, • montaż małej architektury. W projekcie przewiduje się również zakup narzędzi niezbędnych do przeprowadzenia prac.				
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny Podniesienie poziomu aktywizacji społecznej, poprawa estetyki przestrzeni publicznych, poprawa ładu przestrzennego.				
Okres realizacji	IV kwartał 2019 - III kwartał 2020				

Wartość	80 000 zł				
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Działanie 8.1.2. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w miastach poza obszarem metropolitalnym Trójmiasta- 65%, środki własne gminy - 35%				
	Nazwa wskaźnika	Jedn. miary	Wartość docelowa		Źródło danych
Wskaźnik produktu	Liczba zagospodarowanych podwórek	Szt.	0	1	Protokół z odbioru
Wskaźnik rezultatu	Liczba osób korzystających z zagospodarowanej przestrzeni publicznej	szt.	0	30	Protokół z przeprowadzonego konkursu

Numer	Nazwa przedsięwzięcia				
8	Remonty obiektów zabytkowych				
Podmiot realizujący	Gmina Nowy Dwór Gdański				
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3	
	Powiązanie bezpośrednie			X	
	Powiązanie pośrednie		X		
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny				X
	Gospodarczy				X
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy				X
Lokalizacja	Most drogowy zwodzony na rzece Tudze w ciągu ul. Sikorskiego w Nowym Dworze Gdańskim				
Partnerzy	–				
Grupa docelowa	Mieszkańcy gminy				
Opis problemu	Zły stan techniczny i wizualny zabytku charakterystycznego dla Żuław. Brak udrożnienia szlaków Pętli Żuławskiej na rzece Tudze poprzez nieruchomy most w Nowym Dworze Gdańskim.				
Zakres zadań	Remont mostu zwodzonego Okres trwałości zadania: co najmniej do 2025 r.				
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny Wzrost estetyki przestrzeni, poprawa atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszaru rewitalizacji, poprawa spójności przestrzennej.				
Okres realizacji	I kwartał 2018- III kwartał 2019				
Wartość	2 500 000 zł				
Źródła finansowania	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Działanie 8.1.2. Kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne w miastach poza obszarem metropolitalnym Trójmiasta- 65%, środki własne gminy - 35%				
	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło danych
Wskaźnik produktu	Liczba korzystających mieszkańców na obszarach objętych wsparciem	Osoby	0	1382	Dane z ewidencji ludności
Wskaźnik rezultatu	Liczba wyremontowanych obiektów na obszarze rewitalizacji	szt.	0	1	protokół odbioru robót budowlanych

Numer	Nazwa przedsięwzięcia				
9	Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni				
Podmiot realizujący	Spółdzielnia Mieszkaniowa ul. Plac Wolności 5a, Nowy Dwór Gdański				
Powiązanie z celami GPR		Cel nr 1	Cel nr 2	Cel nr 3	
	Powiązanie bezpośrednie		X		
	Powiązanie pośrednie	X			
Wymiar przedsięwzięcia	Społeczny				X
	Gospodarczy				
	Przestrzenno – funkcjonalny, techniczny, środowiskowy				X
Lokalizacja	Tereny Spółdzielni Mieszkaniowej w Nowym Dworze Gdańskim				
Partnerzy	–				
Grupa docelowa	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz obszarów w jego sąsiedztwie				
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano problem złego stanu technicznego budynków mieszkaniowych spółdzielni mieszkaniowej, w tym ich części wspólnych, co przekłada się na niski standard życia mieszkańców. Ze względu na wysoki poziom niskich emisji, należy również zmodernizować kotłownię znajdującą się na terenie spółdzielni w celu polepszenia stanu środowiska.				
Zakres zadań	Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in.: • remonty klatek schodowych, • remonty elewacji, • remonty dachów. Przewiduje się również modernizację kotłowni na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej (moc cieplna ok. 2 MW) w celu dostosowania jej parametrów do obowiązujących norm dotyczących m.in. spalin.				
Prognozowane efekty	REALIZACJA CELU 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz jego sąsiedztwa. Remonty części wspólnych, w tym klatek schodowych i elewacji spowodują poprawę estetyki otoczenia, a przy tym będą miały wpływ na wzrost poczucia odpowiedzialności i dbałości o wspólną infrastrukturę. Prognozuje się również znaczącą poprawę jakości powietrza na obszarze rewitalizacji oraz w jego otoczeniu.				
Okres realizacji	I kwartał 2020– IV kwartał 2023				
Wartość	4 000 000 zł				
Źródła finansowania	Środki prywatne Spółdzielni Mieszkaniowej				
	Nazwa wskaźnika	Jedn. Miary	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło danych
Wskaźnik produktu	Liczba rodzin zamieszkujących teren Spółdzielni Mieszkaniowej	osoby	0	321	Dane ze Spółdzielni Mieszkaniowej
Wskaźnik rezultatu	Liczba wspartych obiektów	szt.	0	1	Protokół odbioru

12.1.2. Charakterystyka przedsięwzięć uzupełniających

Ustawa o rewitalizacji oprócz podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obejmuje również projekty uzupełniające, tj. takie, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji.

Projekty dodatkowe uzupełniają w pewnym stopniu projekty podstawowe, tworząc wartość dodaną zaplanowanych działań. Ponieważ odnoszą się do zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych, mają one potencjał do ich ograniczenia, choć w mniejszej skali lub w dalszej perspektywie czasowej.

Poniżej przedstawiono zestawienie pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, uzupełniających projekty podstawowe procesu rewitalizacji gminy Nowy Dwór Gdański, opisane w poprzednim rozdziale. Gmina Nowy Dwór Gdański podejmuje i zamierza realizować szereg działań w celu poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji. Środki finansowe na realizację przedsięwzięć uzupełniających gmina pokryje ze środków własnych gminy oraz wystąpi do Banku Gospodarstwa Krajowego o udzielenie pożyczki rewitalizacyjnej. Do działań uzupełniających przedsięwzięcia podstawowe należą między innymi planowane oraz będące w trakcie realizacji zadania.

Tabela 6 Lista przedsięwzięć uzupełniających

Nr przedsięwzięcia uzupełniającego	Nazwa przedsięwzięcia	Opis przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Cel projektu w powiązaniu z celami GPR	Planowany Koszt
1	Bezpieczni na co dzień	Istotnym problemem obszaru rewitalizacji jest wyższy wskaźnik przestępczości i przemocy. W sferze społecznej problemem obszaru rewitalizacji jest wysoki udział najstarszych mieszkańców, a więc osób często niesamodzielnych, wymagających opieki. Na zaproszenie Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim policja oraz służby ratunkowe - straż pożarna oraz pogotowie – przeprowadzą teoretyczne i praktyczne zajęcia z udziałem dzieci i młodzieży na temat: bezpieczeństwa na drodze, bezpieczeństwa w sieci, przemocy, w tym rówieśniczej, cyberprzemocy, udzielania pierwszej pomocy oraz uzależnień. Dla seniorów zaplanowano spotkania na temat bezpieczeństwa (drogowe, oszustwa) pierwszej pomocy, bezpiecznego korzystania z palenisk. Projektem zostaną objęci uczniowie oraz seniorzy z obszaru rewitalizacji. Na jego zakończenie zostanie zorganizowany konkurs wiedzy dla uczniów. Projekt zostanie skierowany do dzieci i seniorów, ponieważ to one są najlepszym przekazywaniem wiedzy w rodzinach, a jednocześnie same nabywają niezbędnych umiejętności, a jednocześnie, podobnie jak seniorzy, stanowią grupę najbardziej narażoną.	Gmina Nowy Dwór Gdański we współpracy z policją, strażą pożarną oraz stacją pogotowia ratunkowego	Cel 1 Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych	2000 zł

2	Nowodworskie talenty – promowanie twórczości artystycznej mieszkańców	Problemem obszaru rewitalizacji jest wyższy udział osób starszych, które wymagają stałej opieki. Jednocześnie obszar charakteryzuje niski kapitał społeczny i aktywność społeczna. W ramach projektu zostanie zorganizowany cykl wystaw twórczości podopiecznych Nowodworskiego Centrum Rozwoju Rodziny. Zaplanowano 1 wystawę rocznie.	Gmina Nowy Dwór Gdański	Cel 1 Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych	2500 zł
3	Świąteczne warsztaty między pokoleniowe	Problemem obszaru rewitalizacji jest wysoki odsetek osób starszych, wymagających opieki. W ramach projektu zaplanowano spotkania uczniów z seniorami, w trakcie których uczestnicy będą wspólnie przygotowywać świąteczne potrawy, ozdoby. Okazją do spotkań będą również Dzień Babci, Dziadka, Dzień Dziecka, wspólne ubieranie „gminnej” choinki. Podczas tych spotkań młodzież będzie mogła poznać tradycyjne zabawy, seniorzy zaś świat współczesnych technologii.	Gmina Nowy Dwór Gdański	Cel 1 Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych	10000 zł
4	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w sprawie oddłużania lokali	Podjęcie stosownej uchwały w sprawie zasad sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Nowy Dwór Gdański oraz przynależnego do nieruchomości gruntu. Podjęcie stosownej uchwały przyczyni do racjonalizacji gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy w zakresie sprzedaży lokali mieszkalnych. Mieszkańcy będą bardziej dbali o swoje domostwa i przynależne podwórka, a atrakcyjność terenów objętych rewitalizacją i poza wzrośnie.	Rada Miejska w Nowym Dworze Gdańskim	Cel 1 Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych	0 zł

5	Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i z niepełnosprawnościami	Istotna rola w kontekście analizy usług społecznych odgrywa określenie szczegółowych oczekiwań osób samotnych i niepełnosprawnych którzy deklarują udział w życiu społecznym oraz rekreacji tj. towarzystwo, organizacja czasu, poruszanie się po mieście. Dla osób niepełnosprawnych i z niepełnosprawnościami zorganizowane będą kursy obsługi urządzeń technicznych, pomoc w zdobywaniu wiedzy jak załatwić sprawy w urzędzie, sporządzania pism do urzędów oraz jak spędzać czas wolny. Zajęcia będą odbywać się w wyremontowanym budynku po byłym Cechu Rzemiosł Różnych	Gmina Nowy Dwór Gdański	Cel 1 Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych	2000 zł
6	Przygotowanie terenów inwestycyjnych przy ulicy Kopernika	Działania mają na celu przygotowanie terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz pod lokalizację funkcji usługowych. Przygotowanie terenów zwiększy szanse rozwojowe obszaru rewitalizacji oraz przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy.	Gmina Nowy Dwór Gdański	Cel 2 Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	0 zł
7	Konkurs dla mieszkańców	Przygotowanie konkursu na najlepiej zagospodarowane balkony i ogródki przydomowe. Działanie ma na celu zainteresowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji podnoszeniem jakości przestrzeni.	Gmina Nowy Dwór Gdański	Cel 2 Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	30000 zł
8	Tworzenie marki turystycznej	Tworzenie marki turystycznej poprzez organizację corocznych imprez typu: rajd rowerowy i dożynki.	Gmina Nowy Dwór Gdański	Cel 3 Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny	200000 zł rocznie

9	Podjęcie działań zmierzających do poprawy sytuacji własnościowej wspólnot mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji.	Działania mają na celu własnościowe uporządkowanie terenów niezbędnych do funkcjonowania zabudowy wspólnot mieszkaniowych w rejonie ulicy Miłosza i Sikorskiego. Aktualnie budynki stoją na działkach wyznaczonych po obrysie budynków. Tereny wokół nich stanowią własność gminy. Podjęte są działania mające zachęcić wspólnoty do dzierżawy bądź wykupu tych terenów.	Gmina Nowy Dwór Gdański	Cel 2 Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	0 zł
10	Wsparcie mieszkańców w wymianie pieców	Wsparcie inwestycji mieszkańców z obszaru rewitalizacji w zakresie wymiany pieców na opał węglowy i zmniejszenia emisji z wykorzystaniem dofinansowania WFOŚiGW.	Gmina Nowy Dwór Gdański	Cel 2 Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	10000 zł rocznie
11	Rewaloryzacja i termomodernizacja budynku po byłym Cechu Rzemiosł Różnych	Przedsięwzięcie ma służyć poprawie stanu technicznego budynku, podniesieniu walorów budynku i przestrzeni obszaru rewitalizacji oraz stworzeniu przestrzeni atrakcyjnej dla organizacji, warsztatów, szkoleń, zawodowych i spotkań. Gmina ma zamiar wystąpić o pożyczkę rewitalizacyjną.	Gmina Nowy Dwór Gdański	Cel 3 Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny	Koszt budowy na moment aktualizacji GPR nie jest określony.
12	Rozbudowa i przebudowa budynku Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim	Przedsięwzięcie ma służyć poprawie stanu funkcjonalnego i technicznego budynku, podniesieniu walorów budynku i przestrzeni obszaru rewitalizacji oraz stworzeniu urzędu przyjaznego mieszkańcom w tym mieszkańcom z niepełnosprawnościami. Obecnie budynek jest częściowo dostosowany do obsługi mieszkańców z niepełnosprawnościami. Gmina ma zamiar wystąpić o pożyczkę rewitalizacyjną.	Gmina Nowy Dwór Gdański	Cel 1 Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych	Koszt budowy na moment aktualizacji GPR nie jest określony.

13	Przedsiębiorczość od podstaw	Problemem obszaru jest stosunkowo niski wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji. Projekt skierowany jest do uczniów szkół podstawowych – klasy 7 i 8 oraz szkół ponadpodstawowych. Jego celem jest promowanie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży. W ramach projektu zaplanowano spotkania z doradcą zawodowym oraz pracownikiem urzędu pracy, który opowie uczniom m.in. o lokalnym rynku pracy, zawodach deficytowych, możliwościach uzyskania dofinansowania na założenie działalności gospodarczej. Spotkania odbywać się będą w budynku po byłym Cechu Rzemiosł Różnych.	Gmina Nowy Dwór Gdański Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Gdańskim	Cel 1 Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych	2000 zł
14	Działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej	Działania mają charakter miejscowy i dotyczą zabezpieczenia obszaru rewitalizacji w sposób bezpośredni w przypadku zagrożenia powodzią. Jednocześnie podejmowane są działania na rzecz zabezpieczenia obszaru rewitalizacji poprzez działania kompleksowe dotyczące obszaru całej gminy (zabezpieczenie przeciwpowodziowe poza obszarem rewitalizacji).	Gmina Nowy Dwór Gdański, Państwowa Straż Pożarna w Nowym Dworze Gdański, Ochotnicza Straż Pożarna	Cel 2 Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	2000 zł rocznie
15	Budowa kompleksu restauracyjno-hotelowego przy ul. Kopernika w sąsiedztwie Muzeum Żuławskiego	Przedmiotowa nieruchomość zostanie sprzedana inwestorowi prywatnemu na cele usług restauracyjno-hotelowych zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Nowy Dwór Gdański. Budowa tego obiektu przyczyni się to do podniesienia atrakcyjności gospodarczej obszaru rewitalizacji.	Podmiot prywatny	Cel 3 Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny	Koszt budowy na moment aktualizacji GPR nie jest określony.

16	Remont i adaptacja lokalu przy ul. Wejhera 5 na cele Filii Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim	Przedsięwzięcie ma służyć dostosowaniu lokalu użytkowego należącego do zasobów Gminy Nowy Dwór Gdański w celu stworzenia Filii Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim. Przyczyni się to do podniesienia walorów budynku i przestrzeni obszaru rewitalizacji oraz stworzeniu urzędu przyjaznego mieszkańcom w tym mieszkańcom z niepełnosprawnościami. Gmina ma zamiar wystąpić o pożyczkę rewitalizacyjną.	Gmina Nowy Dwór Gdański	Cel 1 Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych	Koszt budowy na moment aktualizacji GPR nie jest określony.
17	Remont Budynku Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim	Przedsięwzięcie ma służyć poprawie stanu technicznego i funkcjonalnego budynku, podniesieniu walorów budynku i przestrzeni obszaru rewitalizacji oraz stworzeniu urzędu przyjaznego mieszkańcom w tym mieszkańcom z niepełnosprawnościami.	Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim	Cel. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny.	Koszt na moment aktualizacji GPR nie jest określony

Analiza lokalizacji przedsięwzięć podstawowych, jak i zasięgu oddziaływania projektów uzupełniających oraz ich spójność pod względem wpływu na zdiagnozowane problemy, grup docelowych oraz obszaru interwencji pozwala stwierdzić, że proces rewitalizacji określony w GPR zakłada kompleksową interwencję na obszarze rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański, umożliwiającą jego strukturalną zmianę.

12.2. Powiązania pomiędzy celami, kierunkami oraz przedsięwzięciami i projektami

Do Gminnego Programu Rewitalizacji włączono działania, które bezpośrednio, pośrednio lub w skutek komplementarnego współoddziaływania z innymi przedsięwzięciami skutkują strukturalnym rozwiązywaniem zdiagnozowanych problemów obszaru. Poniżej zostały wskazane przedsięwzięcia rewitalizacyjne wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji, które komplementarnie realizują cele i kierunki Gminnego Programu Rewitalizacji.

Cel 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych

Kierunek 1. Wsparcie społeczne rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

- Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny

Kierunek 2. Wspieranie pomocowe osób samotnych i niesamodzielných, aktywna integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielných

- Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny
- Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych
- Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych
- Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych
- Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni

Kierunek 3. Dostosowanie obiektów i przestrzeni dla wsparcia społecznego i pomocowego

- Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych
- Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi
- Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych
- Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych

Kierunek 4. Zwiększanie kompetencji zawodowych i dostosowanie ich do potrzeb rynku

- Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych
- Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny
- Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych

Cel 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji

Kierunek 1. Poprawa stanu technicznego zabudowy oraz poprawa infrastruktury technicznej

- Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych
- Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi
- Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych
- Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych
- Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni
- Remonty obiektów zabytkowych

Kierunek 2. Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej

- Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi
- Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych
- Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni
- Remonty obiektów zabytkowych
- Pobudzanie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych

Kierunek 3. Zwiększenie atrakcyjności przestrzennej i nadanie szczególnego charakteru przestrzeniom

- Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych
- Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni
- Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych

- Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi
- Remonty obiektów zabytkowych
- Pobudzanie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych

Cel 3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny

Kierunek 1. Kształtowanie kompetencji społecznych

- Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny
- Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych
- Pobudzanie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych

Kierunek 2. Kształtowanie przestrzeni budującej tożsamość lokalną

- Remonty obiektów zabytkowych
- Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi
- Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych
- Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych
- Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni
- Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych

12.3. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Realizowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych odbywa się od września 2017 roku do końca 2023 roku. Poniżej przedstawiono harmonogram realizacji przedsięwzięć. Szczegółowe informacje dotyczące okresu realizacji znajdują się w kartach poszczególnych przedsięwzięć.

Tabela 7 Harmonogram podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	2017				2018				2019				2020				2021				2022				2023			
		I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
1	Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny																												
2	Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych																												
3	Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych																												
4	Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi																												
5	Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych																												
6	Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych																												
7	Pobudzanie kreatywności i																												

[illegible]

13. Indykatywne ramy finansowe

13.1. Źródła finansowania

Gmina Nowy Dwór Gdański przewiduje na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych i realizację Gminnego Programu Rewitalizacji środki własne pochodzące z budżetu gminy oraz środki partnerów programu rewitalizacji, w tym wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowych. Istnieje możliwość zaciągania kredytów na prace remontowe w obiektach komunalnych.

Wszystkie projekty będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Miejską Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi Gminy Nowy Dwór Gdański w okresie do 2023 roku.

Projekty mogą być finansowane także poprzez źródła finansowania komercyjne i niekomercyjne, w tym:

1. Środki prywatne;
 - wspólnot mieszkaniowych,
 - spółdzielni mieszkaniowych,
 - organizacji pozarządowych,
 - przedsiębiorców.
2. Pożyczki i kredyty bankowe
3. Środki budżetów samorządów wojewódzkiego i powiatowego – w zakresie działań stanowiących zadania własne jednostek zajmujących się edukacją zawodową, aktywizacją zawodową i wsparciem osób zagrożonych wykluczeniem.
4. Fundusze celowe – obligacje komunalne, dotacje i pożyczki takie jak na przykład:
 - Fundusz Infrastruktury Samorządowej (FIS) – fundusz infrastrukturalny dla samorządów wspierający m.in. projekty rewitalizacyjne oraz infrastrukturę transportową.
 - Fundusz Termoodernizacji i Remontów – fundusz dla samorządów terytorialnych, wspólnot mieszkaniowych i osób prywatnych
 - Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO) – fundusz na wspieranie aktywnych form integracji społecznej, edukacji obywatelskiej i kompetencji społecznych oraz rozwoju wolontariatu
5. Fundusze UE takie jak:
 - fundusze EFRR oraz EFS dostępne na poziomie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020,
 - Program UE „Zdrowie na rzecz wzrostu gospodarczego”.

6. Środki publiczne krajowe takie jak: Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych 2014–2020 – program dla organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, jednostek samorządu terytorialnego, mający na celu aktywizację osób starszych, edukację w zakresie usług opiekuńczych.
7. Inne, np. środki Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – na realizację zadań z zakresu ochrony zabytków

13.2. Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

Łączna wartość przedsięwzięć objętych programem wynosi 17 212 500,00 zł. W zestawieniu nie ujęto przedsięwzięć uzupełniających nr 11,12 oraz 15. Kwoty zostaną uzupełnione po wycenie robót budowlanych.

Ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych.

Tabela 8 Szacunkowe wartości przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Projekty wg celów interwencji programu	Wartość przedsięwzięć	Dofinansowanie ze środków polityki spójności		Dofinansowanie ze środków publicznych w ramach programów krajowych	Wkład własny finansowany ze środków publicznych	Wkład własny finansowany ze środków prywatnych
		EFRR	EFS			
1. Cel Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych	4 032 500,00 zł	1 755 000,00 zł	1 235 000,00 zł	0,00 zł	1 042 500,00 zł	0,00 zł
Projekty podstawowe	4 000 000,00 zł	1 755 000,00 zł	1 235 000,00 zł	0,00 zł	1 010 000,00 zł	0,00 zł
Projekty uzupełniające:	32 500,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	32 500,00 zł	0,00 zł
2. Cel Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji	9 400 000,00 zł	3 445 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 955 000,00 zł	4 000 000,00 zł
Projekty podstawowe	9 300 000,00 zł	3 445 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 855 000,00 zł	4 000 000,00 zł
Projekty uzupełniające	100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł
3. Cel Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny	3 780 000,00 zł	1 677 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	2 103 000,00 zł	0,00 zł

Projekty podstawowe	2 580 000,00 zł	1 677 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	903 000,00 zł	0,00 zł
Projekty uzupełniające:	1 200 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 200 000,00 zł	0,00 zł
Razem	17 212 500,00 zł	6 877 000,00 zł	1 235 000,00 zł	0,00 zł	5 100 500,00 zł	4 000 000,00 zł

14. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

14.1. Obszary komplementarności działań i projektów rewitalizacyjnych

Projekty rewitalizacyjne, w celu osiągnięcia lepszych efektów, należy realizować synergicznie jako elementy całości. Poniżej przedstawiono metodologię zapewnienia komplementarności w poszczególnych obszarach działań.

14.1.1. Przestrzenny

Przedsięwzięcia wpisane do Gminnego Programu Rewitalizacji dotyczą określonej przestrzeni, jaką jest obszar rewitalizacji. Jest to zwarty teren odznaczający się dużym potencjałem. Poszczególne działania prowadzone na przedmiotowym terenie dają gwarancję komplementarności w przypadku realizacji na tym obszarze działań w obrębie sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Ze względu na strategiczne położenie obszaru rewitalizacji w strukturze gminy, rozwój tego obszaru oddziałuje także znacząco na pozostałą część miasta i całą gminę. Działania na obszarze rewitalizacji mają oddziaływanie synergiczne. Obszar rewitalizacji zajmuje nieduży teren i wszystkie planowane działania budują w przestrzeni zwartą strukturę założenia. Komplementarność przestrzenną programu zapewniono równomiernym rozkładem przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji, by nie dochodziło do przenoszenia problemów z obszaru rewitalizacji na tereny nie objęte programem.

14.1.2. Problemowy

Działania i projekty uzupełniające się wzajemnie mają za cel rozwiązanie tego samego problemu w danym obszarze problemowym. Komplementarność problemowa realizuje się poprzez dopełnianie się tematycznie działań w zakresie sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, a tym samym tworzy spójny program poprawiający jakość życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zaproponowane w programie przedsięwzięcia odpowiadają kierunkom określonym w dokumentach strategicznych, dzięki czemu problemy rozwiązywane są w sposób wielowątkowy i na wielu płaszczyznach. Przedsięwzięcia w ramach programu są spójne z kierunkami, celami i wizją dokumentów strategicznych i realizują holistycznie politykę gminy. Działania rewitalizacyjne zostały rozpoznane w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych i są przedsięwzięciami odpowiadającymi na potrzeby różnych interesariuszy. Komplementarność w tym obszarze

działań jest zapewniona poprzez współpracę poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za określone zadania w ramach realizacji działań Gminnego Programu Rewitalizacji. Powołane do pełnienia określonych funkcji jednostki i podmioty gwarantują całościowe i kompetentne podejście do zagadnień problemowych. Wszystkie projekty wpisują się również w cele wynikające z dokumentów strategicznych gminy, dzięki czemu rozwiązują problemy zdiagnozowane w ww. opracowaniach.

14.1.3. Międzyokresowy

Obszar rewitalizacji wyznaczony w procesie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023 pokrywa się z obszarem, na którym prowadzone były działania w poprzedniej perspektywie finansowej. Gmina Nowy Dwór Gdański uzyskała dofinansowanie projektów z:

- a. Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego w ramach Osi Priorytetowej 6. Turystyka i dziedzictwo kulturowe, Działanie 6.3. Regionalne dziedzictwo kulturowe o potencjale turystycznym na projekt pn „ Żuławski Park Historyczny- adaptacja zabytkowej mleczarni w Nowym Dworze Gdańskim”. Projekt ten był realizowany na obszarze rewitalizacji w latach 2010-2011. Celem inwestycji była adaptacja przemysłowego obiektu na funkcję Żuławskiego Parku Historycznego przy jednoczesnym zachowaniu walorów historycznych obiektu i dostosowanie jego historycznego wnętrza do eksponowania obiektów zabytkowych w jego wnętrzu. Realizacja projektu pozwoliła zachować i zabezpieczyć jeden z cenniejszych obiektów Żuław o regionalnym znaczeniu historycznym i kulturowym. Kontynuacją projektu dotyczącego ochrony zabytków będzie przedsięwzięcie *nr 3 Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych oraz przedsięwzięcie nr 8 „Remonty obiektów zabytkowych”*
- b. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego w ramach Osi Priorytetowej 8. Lokalna infrastruktura podstawowa, Działanie 8.1. Lokalny potencjał rozwojowy, Poddziałanie 8.1.2. Lokalna infrastruktura wspierająca rozwój gospodarczy. Projekt ten obejmował Rewitalizację przestrzeni miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim. Celem projektu było wzmocnienie potencjału rozwojowego Nowego Dworu Gdańskiego, poprzez kompleksową rewitalizację terenów zdegradowanych na terenie miasta i w obszarze rewitalizacji. Projekt polegał na kompleksowej rewitalizacji terenów zielonych i utworzeniu strefy bezpieczeństwa w Nowym Dworze Gdańskim. W ramach projektu wybudowane zostały: mała scena letnia, 1 pomost nad Tugą i pergole. Odnowiono 1 park, utworzono 2 parki, zagospodarowane zostały tereny zielone przy Żuławskim Parku Historycznym oraz przy Żuławskim Ośrodku Kultury. Kontynuacją projektu będzie *przedsięwzięcie Nr 6 „Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych”, przedsięwzięcie Nr 5 „Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych” , przedsięwzięcie Nr 4 „Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi oraz przedsięwzięcie Nr 7 „Pobudzenie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych”*

c. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 projekt pn „AFLATOUN-znacząca zmiana dla mieszkańców Nowy Dwór Gdański”, którego celem było zwiększenie szans na zatrudnienie osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym. Projekt przewidywał uzupełnienie działań o charakterze zawodowym. Kontynuację przedsięwzięcia będzie stanowiło przedsięwzięcie *Nr 1 „Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny” oraz Nr 2 „działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych „ oraz przedsięwzięcia uzupełniające.*

d. Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej 11. Środowisko Działanie 11.01 Ograniczenia zagrożeń naturalnych powstał w partnerstwie z 6 Gminami projekt pod nazwą „Bezpieczne Żuławy-podniesienie poziomu bezpieczeństwa powodziowego Żuław poprzez rozbudowę systemu alarmowego i powiadamiania oraz dostawę specjalistycznego wyposażenia ratowniczego. Wystąpienie na obszarze rewitalizacji ryzyka powodziowego jest bardzo wysokie z uwagi na bliskość rzeki Tugi. Kontynuacją tego projektu będzie przedsięwzięcie *Nr 4 „Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tuga”*

e. projekt pn. „Zachowanie wielokulturowego dziedzictwa Żuław poprzez wykonanie robót budowlanych, remontowych i konserwatorskich w obiektach zabytkowych i obiektach położonych na terenach objętych ochroną konserwatorską w gminach żuławskich oraz stworzenie spójnej oferty turystycznej promującej tożsamość Żuław” . W ramach tego działania inwestycyjnego zaplanowano Reaktywację mostu zwodzonego na rzece Tudze w Nowym Dworze Gdańskim. Projekt jest realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 – działanie 8.3 Materialne i Niematerialne Dziedzictwo Kulturowe. Działanie to wpisane jest w przedsięwzięcie *Nr 8 „Remonty obiektów zabytkowych”*

f. Projekt pn. „Pomorskie Szlaki Kajakowe - Kajakiem przez Żuławy”. Dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa 08.04. - Wsparcie atrakcyjności walorów dziedzictwa przyrodniczego. Celem projektu jest udostępnienie szlaków wodnych dla kajakarzy i zapewnienie im bezpieczeństwa poprzez rozbudowę standardu infrastruktury turystycznej, w szczególności kajakowej, a także udostępnienie kajakarzom dziedzictwa kulturowego i naturalnego w obszarach położonych wzdłuż pomorskich szlaków kajakowych. W ramach przedsięwzięcia wykonana zostanie przystań kajakowa na terenie rewitalizacji, którego kontynuacją będzie *przedsięwzięcie Nr 4 „Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi”.*

g. Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior +”/ Klubu Senior+ w ramach Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015-2020. W 2018 r. Gmina uzyskała dofinansowanie z programu Wieloletniego Senior + organizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej na utworzenie placówki Żuławskiego Klubu Seniora. Zadanie polegało na remoncie i wyposażeniu pomieszczeń po byłej szkole podstawowej przy ul. 3 Maja 5 w Nowym Dworze Gdańskim. W 2019 r. Gmina złożyła wniosek o zapewnienie funkcjonowania Klubu Seniora w Nowym Dworze Gdańskim z którego korzystają również seniorzy z terenu rewitalizacji. Celem zadania jest rozwój aktywności osób starszych poprzez ich udział w zajęciach rozwijających umiejętności analizy własnych możliwości, współpracy z innymi, planowania zmiany, otwierania

się na innych i na własne potrzeby, a także odkrywania własnych emocji. Projekt stanowi kontynuację. Z wyremontowanych sal w Klubie Seniora będą korzystać mieszkańcy terenu rewitalizacji w ramach *przedsięwzięcia Nr 1.* , prowadzony tam będzie Punkt Konsultacyjny w zakresie poradnictwa specjalistycznego.

W ramach realizacji Programu Priorytetowego Czyste Powietrze organizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku na terenie Gminy Nowy Dwór Gdański mieszkańcy od 2016 roku mogą starać się o przyznanie dotacji celowej na realizację zadania „CZyste Powietrze Pomorza” DLA GMINY NOWY DWÓR GDAŃSKI. Wnioski składać mogą: wspólnoty mieszkaniowe funkcjonujące w budynkach wielorodzinnych a także poszczególni właściciele lokali, osoby fizyczne będące właścicielami domów jednorodzinnych z terenu Gminy Nowy Dwór Gdański. Komplementarnym przedsięwzięciem jest *Przedsięwzięcie nr 9 „Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni.*

Działania i projekty uzupełniają się wzajemnie i są skierowane na osiągnięcie wspólnego lub takiego samego celu wraz z innymi działaniami realizowanymi przez różne podmioty i finansowane w ramach różnych okresów programowania. Przykładem może być realizacja remontu obiektówabytkowych bądź zagospodarowanie przystani na rzece Tudze, na których realizację Gmina posiada już dofinansowanie lub programy wsparcia dla osób bezrobotnych, działające już na rzecz osób z obszaru rewitalizacji. Dodatkowo Gmina Nowy Dwór Gdański należy od kilku lat do Żuławskiej Lokalnej Grupy Działania, która wspiera mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe oraz pozostałe podmioty działające na obszarze Gminy Nowy Dwór Gdański oraz całego powiatu nowodworskiego i malborskiego w ramach inicjatywy LEADER z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020. Gmina Nowy Dwór Gdański należy również do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Rybacka Rybacka Brać Mierzei która powstała w celu realizacji zadań Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020.

Komplementarność międzyokresowa zostanie spełniona poprzez powiązanie działań zgodnie z harmonogramem rewitalizacji, gdzie przedsięwzięcia mają na siebie bezpośredni i pośredni wpływ, a będąc realizowane w zaplanowanej kolejności stwarzają warunki do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji. Tym sposobem zostaną w sposób spójny i ciągły rozwiązywane problemy obszaru. Wcześniej zrealizowane zagospodarowanie przestrzeni publicznych oraz remont budynku Żuławskiego Ośrodka Kultury może być wstępem do ogólnego wzrostu estetyki środowiska, a tym samym zwiększenia zainteresowania turystycznego, wzrostem poziomu bezpieczeństwa i jakości życia.

W związku z powyższym zachowana zostanie ciągłość programowa procesu rozwoju obszaru, wykorzystane zostaną doświadczenia z poprzedniej perspektywy.

14.1.4. Instytucjonalno – systemowy

Komplementarność instytucjonalno – systemowa nie polega na tworzeniu nowych struktur, lecz wykorzystuje już istniejące instytucje i organizacje, przyznając im jedynie nowe funkcje i zadania związane z zapewnieniem koordynacji działań, a także zapewniając właściwy przepływ informacji między nimi. Udział biorą różne organy PUP, MGOPS i inne powołane do wsparcia i uzupełnienia (urząd ma określać potencjał zawodowy oraz poznawać i integrować ludzi).

Na etapie opracowania GPR został powołany Zarządzeniem Nr 525 Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego z dnia 1 sierpnia 2016 roku Zespół ds. Rewitalizacji – ponieważ regulamin organizacyjny Urzędu Miejskiego nie przewidywał komórki ds. rewitalizacji. Na etapie wdrożenia zaistnieje konieczność poszerzenia kompetencji. W skład Zespołu wchodzić będą pracownicy Urzędu Miejskiego reprezentujący sferę ochrony środowiska, realizacji inwestycji, zamówień publicznych, finansów, funduszy europejskich, jak również dyrektorzy i kierownicy placówek podległych – Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Żuławskiego Ośrodka Kultury, oraz Straży Miejskiej. Zespołowi przewodniczyć Zastępca Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego. Za przygotowanie, prowadzenie i ocenę projektu GPR odpowiada Komitet Rewitalizacji, którego rolą jest m.in. • monitorowanie realizacji Gminnego Programu Realizacji oraz zgłaszanie propozycji modyfikacji programu. Komitet Rewitalizacji pełni również funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego. W skład Komitetu Rewitalizacji weszli przedstawiciele Rady Miejskiej, przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim, pracownicy urzędu gminy, kierownicy jednostek organizacyjnych, przedstawiciele Policji, Powiatowego Urzędu Pracy, organizacji pozarządowych, mieszkańców, przedstawiciel Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Nowym Dworze Gdańskim, przedstawiciel przedsiębiorców, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

14.1.5. Źródła finansowania

Projekt finansowany jest z różnych źródeł niekomercyjnych i komercyjnych, w tym środków budżetu Gminy, środków unijnych, funduszy krajowych oraz innych źródeł finansowania, dzięki czemu zwiększa się możliwość udziału różnych osób, organizacji i podmiotów oraz zmniejsza się ryzyko niepowodzenia.

Powyższe mechanizmy zapewnienia komplementarności projektowo-podmiotowej wpływają docelowo na kompleksowość programu rewitalizacji, który nie pomija aspektów społecznych, gospodarczych lub przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych - związanych zarówno z obszarem rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański, jak i jego otoczeniem.

14.2. Matryca komplementarności

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023 złożony z różnorodnych projektów tworzy mechanizm kompleksowości interwencji. Powiązane ze sobą projekty rewitalizacyjne zabezpieczają właściwą synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową. Poniżej przedstawiono obszary komplementarności poszczególnych przedsięwzięć w formie matrycy.

W poniższej tabeli zostały zastosowane skróty: **PG** oznaczające główne przedsięwzięcia wraz z przyporządkowanym numerem oraz **PU** oznaczające przedsięwzięcia uzupełniające wraz z przyporządkowanym numerem

Tabela 9 Matryca komplementarności

PRZEDSIĘWZIĘCIE	KOMPLEMENTARNOŚĆ z pozostałymi przedsięwzięciami				
	KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO – INSTYTUCJONALNA	KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA	KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA
PG1. Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny	PG2. Działania będą prowadzone w tym samym obiekcie – Żuławskim Ośrodku Kultury. PG3. Działania dotyczą obiektu, w którym będzie prowadzone dostosowanie. PG4. Nabrzeże rzeki Tugi znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie obiektu oraz miejsc zamieszkania użytkowników. PG8. Jednym z obiektów remontowanych będzie Żuławski Ośrodek Kultury, w	PG2. Oba przedsięwzięcia są odpowiedzią na problem ubóstwa i wykluczenia społecznego. PG3. Poprzez dostosowanie ŻOK-u do celów świadczenia usług społecznych oba działania są ukierunkowane na pomoc społeczną dla mieszkańców. PG4. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG7. W obu	PG2. Partnerem są organizacje pozarządowe. Podmioty współpracujące przy realizacji działań: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Partnerem są organizacje pozarządowe. Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę. PG3. Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez	Obszar rewitalizacji wyznaczony w procesie opracowania GPR pokrywa się z obszarem, na którym prowadzone były działania rewitalizacyjne w innych programach opisanych w pkt 3/ kontynuuje działania wcześniejsze przez MGOPS poza obszarem rewitalizacji (Klub Seniora) w dawnym budynku szkoły. Występują zarówno zrealizowane jak i planowane do realizacji programy prowadzone	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.

	którym prowadzone będą przedmiotowe działania.	przypadkach powstanie przestrzeń skierowana do mieszkańców, poprawiająca warunki ich życia.	tego samego Zarządcę. PG7. Partnerem są organizacje pozarządowe.	przez MGOPS mające na celu rozwiązanie problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego. PG2. Oba działania będą realizowane jednocześnie, w koordynacji ze sobą. PG3. Działanie to będzie następstwem dostosowania obiektu ŻOK. PG8. Działanie to będzie następstwem remontu obiektu ŻOK.	
PG2. Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych	PG1. Działania będą prowadzone w tym samym obiekcie – Żuławskim Ośrodku Kultury. PG3. Działania dotyczą obiektu, w którym będzie prowadzone dostosowanie. PG8. Jednym z obiektów remontowanych będzie Żuławski Ośrodek Kultury, w	PG1. Oba przedsięwzięcia są odpowiedzią na problem ubóstwa i wykluczenia społecznego. PG3. Oba przedsięwzięcia dotyczą działań na rzecz pomocy społecznej.	PG1. Partnerem są organizacje pozarządowe. Podmioty współpracujące przy realizacji działań: Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Partnerem są organizacje pozarządowe. Działania wykonywane	Występują zarówno zrealizowane jak i planowane do realizacji programy prowadzone przez MGOPS mające na celu rozwiązanie problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego. PG1. Oba działania będą realizowane jednocześnie, w koordynacji ze sobą. PG3. Działanie to	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych,

	którym prowadzone będą przedmiotowe działania.		w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę. PG7. Partnerem są organizacje pozarządowe.	będzie następstwem dostosowania obiektu ŻOK. PG8. Działanie to będzie następstwem dostosowania obiektu ŻOK.	fundusze celowe.
PG3. Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych	PG1. W dostosowywanym obiekcie prowadzone będą działania z tego przedsięwzięcia. PG2. W dostosowywanym obiekcie prowadzone będą działania z tego przedsięwzięcia. PG4. Nabrzeże rzeki Tugi znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie obiektu oraz miejsc zamieszkania użytkowników. PG6. Przedmiotowe ulice znajdują się w sąsiedztwie obiektu. PG8. Jednym z obiektów remontowanych	PG1. Poprzez dostosowanie ŻOK-u do celów świadczenia usług społecznych oba działania są ukierunkowane na pomoc społeczną dla mieszkańców. PG2. Oba przedsięwzięcia dotyczą działań na rzecz pomocy społecznej. PG5. Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów służących społeczności lokalnej. PG6. Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów i przestrzeni służących społeczności	PG1. Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę. PG8. Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę.	Występują zarówno zrealizowane jak i planowane do realizacji programy prowadzone przez MGOPS mające na celu pomoc społeczną. PG1. Działanie to będzie wyprzedzające w stosunku do przedsięwzięć organizowanych w ŻOK. PG2. Działanie to będzie wyprzedzające w stosunku do przedsięwzięć organizowanych w ŻOK. PG4. Działanie to będzie wyprzedzające w stosunku do działań w przestrzeni miasta.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.

	będzie Żuławski Ośrodek Kultury.	lokalnej. PG8. Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektu o wysokich walorach kulturowych. 9.* Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów i przestrzeni służących społeczności lokalnej.		PG8. Działania będą realizowane jednocześnie.	
PG4. Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tuga	PG 1. Obiekt znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Tugi PG3. Obiekt znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Tugi. PG7. Oba przedsięwzięcia dotyczą zagospodarowania przestrzeni publicznych, które w przyszłości mogą stworzyć wspólny system przestrzeni.	PG1. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG5. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG6. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców.	PG6. Działania koordynowane przez tę samą instytucję.	PG3. Działanie to będzie poprzedzone remontem budynków użyteczności publicznej. PG5. Działanie to będzie realizowane po wykonaniu prac remontowych w budynkach mieszkalnych. PG6. Działanie to będzie realizowane po wykonaniu prac remontowych w budynkach mieszkalnych i w ich otoczeniu.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.

		PG7. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG8. Oba przedsięwzięcia dotyczą poprawy jakości przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej. PG9. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców i podniesienia warunków ich życia.		PG8. Działanie to będzie realizowane po wykonaniu prac remontowych w budynkach mieszkalnych.	
PG5. Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych	PG6. Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. PG7. Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w	PG3. Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów służących społeczności lokalnej. PG4. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej	PG6. Ten sam podmiot zaangażowany w działania: Spółdzielnie mieszkaniowe. PG8. Podobna procedura w trakcie postępowania administracyjnego. PG9. Ten sam podmiot	PG4. Działanie to będzie realizowane w pierwszej kolejności, przed zagospodarowaniem przestrzeni publicznych. PG6. Działania realizowane	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publiczno-prywatnym, działania finansowane zarówno ze środków publicznych jak i

	przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. PG8. Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. PG9. Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji.	przestrzeni dla mieszkańców. PG6. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG7. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG8. Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów służących społeczności lokalnej. PG9. Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów służących społeczności lokalnej.	zaangażowany w działania: Spółdzielnie mieszkaniowe. Podobna procedura w trakcie postępowania administracyjnego.	równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. PG8. Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. PG9. Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	prywatnych. Środki pochodzące z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe, środki własne Spółdzielni Mieszkaniowych i Wspólnot Mieszkaniowych, pożyczki, kredyty.
PG6. Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych	PG3. Obiekt znajduje się w sąsiedztwie przedmiotowych ulic. PG5. Oba przedsięwzięcia dotyczą przestrzeni	PG3. Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów i przestrzeni służących społeczności lokalnej.	PG4. Działania koordynowane przez tą samą instytucję. PG5. Ten sam podmiot zaangażowany w działania: Spółdzielnie	PG5. Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania

	mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. PG8. Oba przedsięwzięcia dotyczą przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. PG9. Oba przedsięwzięcia dotyczą przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji.	PG4. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG5. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG7. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG8. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców i podniesienia warunków ich życia. PG9. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej	mieszkaniowe. PG9. Ten sam podmiot zaangażowany w działania: Spółdzielnie mieszkaniowe.	PG7. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. PG8. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. PG9. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
--	--	---	--	---	--

		przestrzeni dla mieszkańców.			
PG7. Pobudzenie kreatywności i współdziałania w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych	PG4. Oba przedsięwzięcia dotyczą zagospodarowania przestrzeni publicznych, które w przyszłości mogą stworzyć wspólny system przestrzeni. PG5. Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. PG8. Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji.	PG1. W obu przypadkach powstanie przestrzeń skierowana do mieszkańców, poprawiająca warunki ich życia. PG4. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG5. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG6. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG8. Oba przedsięwzięcia dotyczą poprawy	PG1. Partnerem są organizacje pozarządowe. PG2. Partnerem są organizacje pozarządowe.	PG6. Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.

		jakości przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej. PG9. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców.			
PG8. Remonty obiektów zabytkowych	PG1. Jednym z obiektów remontowanych będzie Żuławski Ośrodek Kultury, w którym prowadzone będą działania z tego przedsięwzięcia. PG2. Jednym z obiektów remontowanych będzie Żuławski Ośrodek Kultury, w którym prowadzone będą działania z tego przedsięwzięcia. PG3. Jednym z obiektów remontowanych będzie Żuławski	PG3. Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektu o wysokich walorach kulturowych. PG4. Oba przedsięwzięcia dotyczą poprawy jakości przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej. PG5. Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów służących społeczności lokalnej. PG6. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do	PG3. Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę 5. Podobna procedura w trakcie postępowania administracyjnego. PG9. Podobna procedura w trakcie postępowania administracyjnego.	PG1. Działanie to będzie wyprzedzające w stosunku do przedsięwzięć organizowanych w ŻOK. PG2. Działanie to będzie wyprzedzające w stosunku do przedsięwzięć organizowanych w ŻOK. PG3. Działania będą realizowane jednocześnie. PG5. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.

	Ośrodek Kultury, w którym prowadzone będą działania z tego przedsięwzięcia. PG5. Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. PG6. Oba przedsięwzięcia dotyczą przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. PG7. Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. PG9. Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji.	powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców i podniesienia warunków ich życia. PG7. Oba przedsięwzięcia dotyczą poprawy jakości przestrzeni publicznej i obiektów użyteczności publicznej. PG9. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców.		przedsięwzięć. PG6. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. PG9. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	
PG9. Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz	PG5. Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w	PG3. Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu	PG5. Ten sam podmiot zaangażowany w działania: Spółdzielnie	PG5. Działania realizowane równolegle ze względu	Ze względu na charakter, podobnie jak inne

modernizacja kotłowni	przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. PG6. Oba przedsięwzięcia dotyczą przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji. PG8. Oba przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji.	obiektów i przestrzeni służących społeczności lokalnej. PG4. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców i podniesienia warunków ich życia. PG5. Oba przedsięwzięcia dotyczą remontu obiektów służących społeczności lokalnej. PG6. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG7. Oba przedsięwzięcia przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców. PG8. Oba przedsięwzięcia	mieszkaniowe. Podobna procedura w trakcie postępowania administracyjnego. PG6. Ten sam podmiot zaangażowany w działania: Spółdzielnie mieszkaniowe. PG8. Podobna procedura w trakcie postępowania administracyjnego.	na lokalizację i charakter przedsięwzięć. PG6. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć. PG8. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	przedsięwzięcia o charakterze publiczno-prywatnym, działania finansowane zarówno ze środków publicznych jak i prywatnych. Środki pochodzące z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe, środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej, pożyczki, kredyty.
-----------------------	---	---	--	---	--

		przyczynią się do powstania atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców.			
PU1. Bezpieczni na co dzień	PG1, PG2, PG3, PG4, PG6. Przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni i w obiektach w obszarze rewitalizacji.	PG1, PG2. Przedsięwzięcia przyczynia się do ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym.	PG1, PG2. Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę.	PG1, PG2. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
PU2. Nowodworskie talenty – promowanie twórczości artystycznej mieszkańców	PG1, PG2. Przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni i w obiektach w obszarze rewitalizacji.	PG1, PG2. Przedsięwzięcia przyczynia się do ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym i aktywizacji społecznej	PG1, PG2. Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę.	PG1, PG2. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z

					różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
PU3. Świąteczne warsztaty między pokoleniowe	PG1,PG2, Przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni i w obiektach w obszarze rewitalizacji.	PG1, PG2 Przedsięwzięcia przyczynia się do ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym i aktywizacji społecznej	PG1, PG2. Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę.	PG1, PG2. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
PU4. Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w sprawie oddłużania lokali	PG1,PG2, Przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji.	PG1,PG2 Przedsięwzięcia przyczynia się do ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym i aktywizacji społecznej	PG1, PG2. Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę.	PG1, PG2. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków

					publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
PU5. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i z niepełnosprawnościami	PG1,PG2, Przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji.	PG1,PG2 Przedsięwzięcia przyczynia się do ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym i aktywizacji społecznej	PG1, PG2. Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę.	PG1, PG2. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
PU6. Przygotowanie terenów inwestycyjnych przy ulicy Kopernika	PG4,PG5, Przedsięwzięcia bezpośrednio sąsiadują ze sobą w obszarze rewitalizacji.	PG4,PG5 Przedsięwzięcia przyczynia się do podniesienia jakości przestrzeni obszaru rewitalizacji	PG4, PG5. Działania przez tego samego Zarządcę.	PG4, PG5. Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania

					w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
PU7. Konkurs dla mieszkańców	PG5,PG6,PG7, PG8,PG9 Przedsięwzięcia dotyczą obszaru rewitalizacji, szczególnie terenów mieszkaniowych.	PG5,PG6,PG7, PG8,PG9 Przedsięwzięcia przyczynia się do podniesienia jakości przestrzeni obszaru rewitalizacji	PG4, PG5. Działania przez tego samego Zarządcę.	PG4, PG5. Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publiczno-prywatnym, działania finansowane zarówno ze środków publicznych jak i prywatnych. Środki pochodzące z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe, środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej, pożyczki, kredyty.

PU8. Tworzenie marki turystycznej	PG4, Przedsięwzięcia realizować się będą w tym samym fragmencie obszaru rewitalizacji.	PG4 Przedsięwzięcia przyczynia się do podniesienia rangi przestrzeni obszaru rewitalizacji	PG4, Działania przez tego samego Zarządcę.	PG4, Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
PU9. Podejmowanie działań zmierzających do poprawy sytuacji własnościowej wspólnot mieszkaniowych w obszarze rewitalizacji.	PG5,PG6,PG7, Przedsięwzięcia realizować się będą w tym samym fragmencie obszaru rewitalizacji.	PG5,PG6,PG7, Przedsięwzięcia przyczynia się do podniesienia rangi przestrzeni obszaru rewitalizacji	PG5,PG6,PG7, Działania przez tego samego Zarządcę.	PG5,PG6,PG7, Działania realizowane równolegle ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych,

					fundusze celowe.
PU10. Wsparcie mieszkańców w wymianie pieców	PG5,PG8, Przedsięwzięcia realizować się będą w tym samym obszarze mieszkaniowym obszaru rewitalizacji.	PG5,PG8, Przedsięwzięcia przyczynia się do podniesienia jakości życia	PG5,PG8, Działania przez tego samego Zarządcę.	PG5,PG8, Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publiczno-prywatnym, działania finansowane zarówno ze środków publicznych jak i prywatnych. Środki pochodzące z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe, środki własne, pożyczki, kredyty.
PU11. Rewaloryzacja i termomodernizacja budynku po byłym Cechu Rzemiosł Różnych	PG1,PG2, Przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni i w obiektach w obszarze rewitalizacji.	PG1, PG2 Przedsięwzięcia przyczynia się do ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym i aktywizacji społecznej	PG1, PG2. Działania wykonywane w tym samym obiekcie, koordynowane przez tego samego Zarządcę.	PG1, PG2. Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale

					pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
PU12. Rozbudowa i przebudowa budynku Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim	PG1,PG2, Przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni i w obiektach w obszarze rewitalizacji.	PG1, PG2 Przedsięwzięcia przyczynia się do ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym i aktywizacji społecznej	PG1, PG2. Działania koordynowane przez tego samego Zarządcę.	PG1, PG2. Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
PU13. Przedsiębiorczość od podstaw	PG1,PG2, PU11. Przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni i w obiektach w obszarze rewitalizacji.	PG1, PG2, PU11, Przedsięwzięcia przyczynia się do ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym i	PG1, PG2, PU11, Działania koordynowane przez tego samego Zarządcę.	PG1, PG2, PU11, Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane

		aktywizacji społecznej i gospodarczej			ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
PU14. Działania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej	PG4,PU6, Przedsięwzięcia dotyczą przestrzeni i obiektów w obszarze zagrożenia powodzią.	PG4,PU6, Przedsięwzięcia przyczynia się do podniesienia bezpieczeństwa	PG4,PU6, Działania koordynowane przez tego samego Zarządcę.	PG4,PU6, Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
PU15. Budowa kompleksu restauracyjno-hotelowego przy ul. Kopernika	PG4,PU6,PU12, Przedsięwzięcia dotyczą przestrzeni i obiektów w obszarze zagrożenia powodzią.	PG4,PU6,PU12, Przedsięwzięcia przyczynia się do podniesienia bezpieczeństwa	PG4,PU6,PU12, Działania koordynowane przez tego samego Zarządcę.	PG4,PU6,PU12, Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publiczno-

				przedsięwzięć.	prywatnym, działania finansowane zarówno ze środków publicznych jak i prywatnych. Środki pochodzące z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe, środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej, pożyczki, kredyty.
PU16. Remont i adaptacja lokalu przy ul. Wejhera 5 na cele Filii Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim	PG1,PG2, Przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni i w obiektach w obszarze rewitalizacji.	PG1, PG2 Przedsięwzięcia przyczynia się do ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym i aktywizacji społecznej	PG1, PG2. Działania koordynowane przez tego samego Zarządcę.	PG1, PG2. Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.

PU17. Remont Budynku Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim	PG1,PG2, Przedsięwzięcia dotyczą działań w przestrzeni i w obiektach w obszarze rewitalizacji.	PG1, PG2 Przedsięwzięcia przyczynia się do ograniczenia zagrożenia wykluczeniem społecznym i aktywizacji społecznej	PG1, PG2. Działania koordynowane przez tego samego Zarządcę.	PG1, PG2. Działania realizowane równoległe ze względu na lokalizację i charakter przedsięwzięć.	Ze względu na charakter, podobnie jak inne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, działania w całości finansowane ze środków publicznych, ale pochodzących z różnych źródeł np. środki budżetu gminy, dofinansowania z UE i środków publicznych, fundusze celowe.
---	--	--	--	---	--

15. Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

15.1. Struktura zarządzania

Jednostką odpowiedzialną za cały proces jest Gmina Nowy Dwór Gdański i pracownicy Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim. Zadaniem pracowników jest nadzorowanie prawidłowego wdrażania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji. Struktura zarządzania określa struktury organizacyjne projektu oraz przypisuje poszczególne zadania określonym podmiotom. W tym celu został powołany Zarządzeniem nr 525 Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego z dnia 1 sierpnia 2016 roku Zespół ds. Rewitalizacji, którego zadaniem jest przygotowanie i realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji. Do zadań Zespołu należą w szczególności nadzór nad realizacją GPR, planowanie, organizowanie i kontrolowanie przebiegu procesu przy jednoczesnym uwzględnieniu aspektów finansowych, technicznych oraz prawnych. Poszczególnym referatom Urzędu Miejskiego i jednostkom podległym w ramach realizacji GPR przypisane są wyodrębnione zadania i odpowiedzialność za nie w ramach kompetencji służbowych.

Rysunek 29 Schemat organizacyjny Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim⁸

W strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim za realizację obowiązków związanych z prowadzeniem i kontrolą całego procesu odpowiedzialni są **Burmistrz** oraz **Zastępca Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego**. Są oni głównie odpowiedzialni za:

- realizacji GPR zgodnie z założeniem,
- złożenie wniosków o dofinansowanie,
- udzielenie zamówień publicznych,
- realizację inwestycji,

⁸ Zarządzenie Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego z dnia 29.09.2015 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Miejskiemu w Nowym Dworze Gdańskim.

- rozliczenie finansowe inwestycji,

Obowiązkami **Skarbnika Gminy Nowy Dwór Gdański** jest realizacja i kontrola przedsięwzięć od strony finansowej, w tym:

- określenie kwalifikowalności kosztów,
- rozliczenie pozyskanych dofinansowań zewnętrznych,
- rozliczenie z wykonawcami poszczególnych zadań.

Zadaniami **Referatu Strategii i Rozwoju** są:

- aplikowanie o środki pomocowe z Unii Europejskiej na przedsięwzięcia wpisane w GPR
- prowadzenie monitoringu i bieżącej sprawozdawczości,
- prowadzenie działań promocyjnych,
- kierowanie przedsięwzięciami,
- bieżąca kontrola zgodności trybu i zakresu przedsięwzięć.
- aktualizacja dokumentu GPR po uzyskaniu opinii z Komitetu ds. rewitalizacji
- nadzór nad prawidłowym przebiegiem inwestycji pod kątem zamówień publicznych,
- przeprowadzenie procedur o udzielenie zamówień publicznych.

W kompetencjach **Referatu Majątku Komunalnego** jest bieżąca i przyszła eksploatacja oraz utrzymanie terenów, obiektów i infrastruktury.

Za realizację płatności, kontrolę wykonywania umów od strony finansowej oraz kontrolę przepływów odpowiedzialny jest **Referat Budżetu**.

Pozostali członkowie Zespołu ds. rewitalizacji będą pełnić funkcję wynikające z etapu i zakresu prac.

W strukturze zarządzania poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi uwzględniono także podmioty zewnętrzne - **inspektorów nadzoru budowlanego**, których zadaniem będzie dbanie o zgodność prac budowlanych z obowiązującymi przepisami budowlanymi oraz terminowe realizowanie wyznaczonych zadań.

Za opiniowanie wdrażania programu rewitalizacji odpowiada powołany Zarządzeniem Nr 624 Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego z dnia 22 listopada 2016 roku Komitet Rewitalizacji, do którego zadań zgodnie z Uchwałą Nr 218/XXV/2016 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 27 października 2016 r. należy w szczególności udział w procesie przygotowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji na terenie Nowego Dworu Gdańskiego, oraz:

- 1) zgłaszanie propozycji zadań do realizacji w ramach programu,
- 2) analiza i ocena zebranych propozycji zadań pod kątem zasadności ich realizacji w ramach programu,
- 3) wsparcie działań na rzecz zachęcania wszelkich podmiotów do możliwie szerokiego uczestnictwa w konsultacjach indywidualnych, z poszczególnymi mieszkańcami oraz przedsiębiorcami,
- 4) monitorowanie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz jeśli zajdzie taka konieczność, zgłaszanie propozycji modyfikacji programu.
- 5) opracowanie Raportu z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

W skład Komitetu Rewitalizacji weszli:

- a. mieszkańcy obszaru rewitalizacji
- b. właściele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami na obszarze rewitalizacji;
- c. przedstawiciele mieszkańców gminy

- d. przedstawiciel podmiotów prowadzących działalność gospodarczą
- e. przedstawiciele podmiotów prowadzących na obszarze gminy działalność społeczną
- f. przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim
- g. przedstawiciele jednostek organizacyjnych Gminy Nowy Dwór Gdański
- h. przedstawiciele Rady Miejskiej w nowym Dworze Gdańskim
- i. przedstawiciele komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim
- j. przedstawiciel Powiatowego urzędu Pracy w Nowym Dworze Gdańskim
- k. przedstawiciele Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim
- l. przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim
- m. przedstawiciel Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Nowym Dworze Gdańskim
- n. przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Obsługę Komitetu zapewnia Referat Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego.

Posiedzenia Komitetu odbywają się według potrzeb Komitetu, z udziałem Burmistrza Nowego Dworu Gdańskiego. Pracami komitetu kieruje Przewodniczący Komitetu, a w razie jego nieobecności Zastępca Przewodniczącego Komitetu. Komitet może ustalać wspólne stanowisko i przekazywać je w formie pisemnej Burmistrzowi Nowego Dworu Gdańskiego.

Projekty samorządu będą realizowane zgodnie z uchwalonym budżetem rocznym oraz Wieloletnią Prognozą Finansową.

15.2. Koszty zarządzania rewitalizacją

Zarządzanie procesem rewitalizacji, jest istotnym zadaniem, dlatego musi mieć odzwierciedlenie w kosztach realizacji zadań gminy. Jako kluczowe dodatkowe koszty związane z wdrażaniem rewitalizacji w Gminie Nowy Dwór Gdański do roku 2023 uwzględnia się koszty zarządzania procesem rewitalizacji, w tym koszty Spotkań Komitetu Rewitalizacji (lata 2017-2023) jako koszty obsługi Komitetu – 1 000 zł.

15.3. Procedura zgłaszania nowych zadań do Gminnego Programu Rewitalizacji

We wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji zaangażowane są wszystkie instytucje, a także podmioty prywatne i publiczne oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Daje im to możliwość zgłoszenia nowego zadania do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023.

Powyższą procedurę regulują następujące kroki:

1. Kartę projektu z opisaną propozycją nowego zadania do Gminnego Programu Rewitalizacji zgłaszają instytucje zaliczające się do Podmiotów prywatnych i publicznych oraz minimum 15 mieszkańców obszaru rewitalizacji. Propozycje są gromadzone raz w roku i dostarczone do Urzędu Miejskiego w terminie **do 31 października**.
2. Po 31 października **w ciągu dwóch tygodni** zwołuje się spotkanie Komitetu Rewitalizacji. Wówczas Komitet opiniuje zebrane propozycje.

3. Podczas sesji Rady Miejskiej, następującej po spotkaniu Komitetu Rewitalizacji, Burmistrz przedstawia wnioski ze sprawozdania dotyczącego realizacji przedsięwzięć strategicznych oraz listę zadań stanowiących propozycje do uwzględnienia w budżecie Gminy na kolejny rok. Powyższe informacje stanowią bazę do realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023 oraz pełnienia nadzoru nad postępami.

15.4. Procedura zgłaszania zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji

We wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji zaangażowane są wszystkie instytucje, a także podmioty prywatne i publiczne oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Daje im to możliwość zgłoszenia propozycji zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023. Powyższą procedurę regulują następujące kroki:

1. Propozycję zmiany, wraz z uzasadnieniem, dotyczącą zasięgu i diagnozy podobszaru rewitalizacji zgłaszają instytucje zaliczające się do Podmiotów prywatnych i publicznych oraz minimum 15 mieszkańców obszaru rewitalizacji. Propozycje gromadzone są raz w roku i dostarczone do Urzędu Miejskiego w terminie **do 31 października**.
2. Po 31 października **w ciągu dwóch tygodni** zwołuje się spotkanie Komitetu ds. rewitalizacji. Wówczas Komitet opiniuje zebrane propozycje.
3. Podczas sesji Rady Miejskiej, następującej po spotkaniu Komitetu Rewitalizacji, Burmistrz przedstawia wnioski ze sprawozdania dotyczącego realizacji przedsięwzięć strategicznych oraz listę zadań stanowiących propozycje do uwzględnienia w budżecie Gminy na kolejny rok. Powyższe informacje stanowią bazę do realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023 oraz pełnienia nadzoru nad jego postępami.

16. Monitoring i ocena Gminnego Programu Rewitalizacji

16.1. Monitoring

Monitoring ma na celu pozyskanie informacji o przebiegu procesu rewitalizacji poprzez obserwację zmieniających się parametrów. Na podstawie zebranych danych można poddać ocenie zasadność i efektywność programu i dzięki temu ewentualnie zweryfikować zaplanowane działania i kierunki, by postęp w procesie był widoczny i przybierał właściwe tempo. Monitoring stanowi bardzo ważne narzędzie pomocnicze przy bieżącym zarządzaniu programem. Istotne informacje będą zbierane na podstawie konkretnych wskaźników w postaci danych liczbowych. Monitoring będzie przeprowadzany w sferze rzeczowej i finansowej. Pierwszy będzie dotyczył stanu wdrażania GPR w danym okresie i poziomu realizacji wskaźników, natomiast finansowy będzie dotyczył danych liczbowych odnoszących się do przeprowadzanych inwestycji.

Instytucjonalnie, za proces monitoringu, ale też wdrażania, oceny i aktualizacji programu, odpowiedzialni są:

- Rada Miejska,
- Burmistrz Miasta Nowy Dwór Gdański

- Komitet Rewitalizacji,
- Zespół ds. rewitalizacji,
- Jednostki miejskie, będące realizatorami niektórych przedsięwzięć,
- Partnerzy,
- Pozostali wykonawcy i realizatorzy poszczególnych projektów.

Monitoring przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie prowadzony na bieżąco, badając zgodność przebiegu działań z założonym harmonogramem, budżetem i zakładanymi efektami.

Za pozyskiwanie i gromadzenie danych dla potrzeb monitoringu będą odpowiedzialne referaty Urzędu Miejskiego i jednostki organizacyjne gminy. Prowadzenie monitoringu zakłada bieżący kontakt ze wszystkimi podmiotami realizującymi przedsięwzięcia rewitalizacyjne przez pracownika Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim, który będzie pozyskiwać informacje od zaangażowanych podmiotów o postępach w realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Wskaźniki do monitorowania efektów wdrażania programu rewitalizacji są przypisane do poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w kartach przedsięwzięć.

Efekty realizowanych zadań zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji są przedstawiane w postaci **sprawozdań końcoworocznych**, przygotowanych raz w roku. Do przygotowania sprawozdania końcoworocznego zbiera się informacje dotyczące zrealizowanych projektów w danym roku. Pozyskiwane są również dane od Podmiotów prywatnych i publicznych realizujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Informacje te gromadzone są do **31 października**, a dotyczą m.in.: harmonogramu, wyników poszczególnych wskaźników, problemów, zasobów do realizacji zadań oraz proponowanych przedsięwzięć na kolejny rok.

Sprawozdanie przekazywane jest **do 15 listopada** Burmistrzowi Nowego Dworu Gdańskiego który z kolei zwołuje spotkanie Komitetu Rewitalizacji w ciągu **10 dni od otrzymania sprawozdania**. W trakcie spotkania konsultowane są wyniki monitoringu, rekomendacje oraz zaopiniowanie listy planowanych przedsięwzięć do realizacji w kolejnym roku budżetowym.

Podczas sesji Rady Miejskiej, następującej po spotkaniu Komitetu Rewitalizacji, Burmistrz przedstawia wnioski ze sprawozdania dotyczącego realizacji przedsięwzięć strategicznych oraz listę zadań stanowiących propozycje do uwzględnienia w budżecie Gminy na kolejny rok. Powyższe informacje stanowią bazę do realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023 oraz pełnienia nadzoru nad postępami.

Zaproponowany system monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański do 2023 roku zapewni sprawną koordynację procesu rewitalizacji oraz wysoki udział społeczny w jego Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański 2017-2023 będzie wdrażany zgodnie z harmonogramem. (Tabela 10)

Działanie	Okres realizacji
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji	2017
Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w programie rewitalizacji przez podmioty wskazane w kartach projektów jako realizatorzy działań	2017-2023
Posiedzenia Zespołu Rewitalizacji opiniującego wdrażanie przedsięwzięć	2018-2023
Monitorowanie realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz programu	2018-2023
Ewaluacja (realizowana w cyklach trzyletnich)	2019, 2022
Ewaluacja ex-post	2024
Komunikacja społeczna, współpraca z interesariuszami procesu	2017-2023

Tabela 10. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023

Źródło: opracowanie własne

Instytucjonalnie, za proces monitoringu, ale też wdrażania, oceny i aktualizacji programu, odpowiedzialny jest Burmistrz Nowego Dworu Gdańskiego we współpracy z:

- Radą Miejską,
- Komitetem Rewitalizacji,
- Zespołem ds. rewitalizacji,
- Jednostkami miejskimi, będącymi realizatorami niektórych przedsięwzięć,
- Partnerami,
- Pozostałymi wykonawcami i realizatorami poszczególnych projektów.

Monitoring ma na celu pozyskanie informacji o przebiegu procesu rewitalizacji poprzez obserwację zmieniających się parametrów. Na podstawie zebranych danych można poddać ocenie zasadność i efektywność programu i dzięki temu ewentualnie zweryfikować zaplanowane działania i kierunki, by postęp w procesie był widoczny i przybierał właściwe tempo. Monitoring stanowi bardzo ważne narzędzie pomocnicze przy bieżącym zarządzaniu programem. Istotne informacje będą zbierane na podstawie konkretnych wskaźników w postaci danych liczbowych. Monitoring będzie przeprowadzany w sferze rzeczowej i finansowej. Pierwszy będzie dotyczył stanu wdrażania GPR w danym okresie i poziomu realizacji wskaźników, natomiast finansowy będzie dotyczył danych liczbowych odnoszących się do przeprowadzanych inwestycji.

Monitoring realizacji programu rewitalizacji będzie prowadzony na dwóch poziomach:

- **strategicznym** - ocena stopnia realizacji celów rewitalizacyjnych i procesu wdrażania programu oraz ocena i identyfikacja trudności, przeszkód lub nieprawidłowości występujących podczas realizacji programu i przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- **operacyjnym** – ocena stopnia realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Monitoring przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie prowadzony na bieżąco w czasie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański 2017-2023, badając zgodność przebiegu działań z założonym harmonogramem, budżetem i zakładanymi efektami. Za pozyskiwanie i gromadzenie danych dla potrzeb monitoringu będzie odpowiedzialny Referat Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim i jednostki organizacyjne gminy. Prowadzenie

monitoringu zakłada bieżący kontakt ze wszystkimi podmiotami realizującymi przedsięwzięcia rewitalizacyjne przez pracownika referatu Strategii i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim, który będzie pozyskiwać informacje od zaangażowanych podmiotów o postępach w realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Wskaźniki do monitorowania efektów wdrażania programu rewitalizacji są przypisane do poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w kartach przedsięwzięć.

Efekty realizowanych zadań zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji będą przedstawiane w postaci **sprawozdań końcoworocznych**, przygotowanych raz w roku. Pierwszy raport zostanie sporządzony więc w 2018 r., rok po uchwaleniu GPR.

Do przygotowania sprawozdania końcoworocznego zbierane będą informacje dotyczące zrealizowanych projektów w danym roku. Pozyskiwane będą również dane od Podmiotów prywatnych i publicznych realizujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne na temat realizacji ich przedsięwzięć. Informacje te gromadzone będą corocznie do **31 października**, a dotyczyć będą m.in.: harmonogramu, wyników poszczególnych wskaźników, problemów, zasobów do realizacji zadań oraz proponowanych przedsięwzięć na kolejny rok. Kierownik Referatu Strategii i Rozwoju na podstawie zebranych informacji sporządza sprawozdanie zbiorcze, które konsultuje z zespołem ds. Rewitalizacji i przekazuje je każdego roku **do 15 listopada** Burmistrzowi Nowego Dworu Gdańskiego. Burmistrz z kolei zwołuje spotkanie Komitetu Rewitalizacji w ciągu **10 dni od otrzymania sprawozdania**. W trakcie spotkania konsultowane są wyniki monitoringu, rekomendacje oraz zaopiniowanie listy planowanych przedsięwzięć do realizacji w kolejnym roku budżetowym. Komitet Rewitalizacji opiniuje powyższe sprawozdanie i swoją opinię przekazuje Burmistrzowi Nowego Dworu Gdańskiego.

Podczas sesji Rady Miejskiej, następującej po spotkaniu Komitetu Rewitalizacji, Burmistrz przedstawia opinię Komitetu Rewitalizacji dotyczącą sprawozdania z realizacji przedsięwzięć strategicznych w danym roku oraz listę zadań stanowiących propozycje do uwzględnienia w budżecie Gminy na kolejny rok. Powyższe informacje stanowią bazę do realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023 oraz pełnienia nadzoru nad postępami.

Zaproponowany system monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański do 2023 roku zapewni sprawną koordynację procesu rewitalizacji oraz udział społeczny w jego realizacji za pomocą Komitetu Rewitalizacji. Sprawozdania końcoworoczne będą publikowane na stronie Gminy Nowy Dwór Gdański co umożliwi interesariuszom zapoznanie się z postępami prac Gminnego Programu Rewitalizacji.

16.2. Ewaluacja

Zgodnie z art. 22 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.

Za pomocą ewaluacji (oceny procesu rewitalizacji) dokonuje się rozliczenia efektów prac dotyczących Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański, które obejmuje pośrednią ocenę wyników wskaźników odnoszących się do poszczególnych celów.

Ewaluacja programu będzie prowadzona w cyklach trzyletnich. Na zakończenie programu w 2024 r. zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post. Raporty podlegają ogłoszeniu na stronie podmiotowej

gminy w Biuletynie Informacji Publicznej. Na każdym etapie przygotowania, przeprowadzania i oceny rewitalizacji mogą wypowiadać się interesariusze.

Ewaluacja będzie się składać z następujących etapów:

1. Kierownik Referatu Strategii i Rozwoju do końca lutego 2020 i 2023 roku uzyska dane liczbowe gromadzone na etapie delimitacji za rok 2019 a następnie za rok 2022. Dane będą zbierane z referatów Urzędu Miejskiego, jednostek organizacyjnych gminy oraz podmiotów zewnętrznych.
2. Na podstawie uzyskanych danych Kierownik Referatu Strategii i Rozwoju wyliczy do 15 marca wartości poszczególnych wskaźników delimitacyjnych i odniesie osiągnięte wartości poszczególnych wskaźników do ich wartości docelowej. Informacja ta pozwoli ocenić, czy zachodzą korzystne zmiany w natężeniu zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych.
3. Na podstawie sprawozdań końcoworocznych – a także na podstawie osiągniętych wskaźników delimitacyjnych Kierownik Referatu Strategii i Rozwoju przygotuje zbiorczy raport, który do dnia 30 kwietnia w cyklu trzyletnim (2020, 2023) przekazuje za pośrednictwem Zastępcy Burmistrza Komitetowi Rewitalizacji.
4. Komitet Rewitalizacji opiniuje raport i przekazuje swoje uwagi i opinie do dnia 30 maja w cyklu trzyletnim Burmistrzowi Nowego Dworu Gdańskiego.
5. Burmistrz Nowego Dworu Gdańskiego zatwierdza raport do dnia 30 czerwca w cyklu trzyletnim i przekazuje go Radzie Miejskiej.
6. Raport z ewaluacji śródkresowej w 2020 roku będzie stanowił podstawę sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania programu rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Burmistrz Nowego Dworu Gdańskiego występuje do Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z wnioskiem o jego zmianę.
7. Raport z ewaluacji ex-post w 2024 roku powinien stać się podstawą do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji na kolejne lata.

Podstawowym narzędziem do śledzenia postępu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023 roku są wskaźniki monitorowania, których wybór ma służyć ocenie osiągnięcia celów programu rewitalizacji, a nie tylko produktów poszczególnych projektów. Wynika to z postrzegania interwencji w ramach rewitalizacji jako kompleksowego procesu, który nie jest prostą sumą realizowanych projektów, a ma na celu osiągnięcie zmiany we wskazanych obszarach poddanych rewitalizacji. Na etapie ewaluacji będą monitorowane wskaźniki zjawisk kryzysowych (Tabela 11).

Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023	Źródło	Częstotliwość pomiaru	Wartość w roku bazowym (2015)*	Wartość w roku docelowym 2023
Cel 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych				
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys ludności	MGOPS	Co 3 lata	94,74	80,00
Liczba osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	PUP	Co 3 lata	11,20	9,00
Cel 2. Wysoka jakość warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizacji				
Liczba przestępstw na 1 tys ludności	Policja	Co 3 lata	34,59	20,00
Liczba przestępstw przeciwko rodzinie i opiece na 10 tys ludności	Policja MGOPS	Co 3 lata	82,71	50,00
Cel 3. Bogaty potencjał rozwojowy i wysoki kapitał społeczny				
Wysokość dochodów gminy z tytułu podatku od nieruchomości w przeliczeniu na 1 mieszkańca	Gmina Nowy Dwór Gdański	Co 3 lata	62,64	100,00
Poziom dochodów ludności określony poprzez wielkość podatku dochodowego od osób fizycznych	US	Co 3 lata	26502,60	30000,00

Tabela 11 Wskaźniki monitorowania zjawisk kryzysowych GPR

Źródło: opracowanie własne

*Rok bazowy- rok, dla którego zgromadzono dane statystyczne, na podstawie których przeprowadzono delimitację obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański

Wybór wskaźników monitorowania zjawisk kryzysowych skupił się na zapewnieniu adekwatnych mierników poszczególnych celów operacyjnych. W związku z tym należy zweryfikować:

- zmniejszenie liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 osób zamieszkujących na obszarze rewitalizacji – wskaźnik mierzy kluczową dla programu rewitalizacji zmianę w obszarze poprawy sytuacji mieszkańców miasta, których sytuacja życiowa i materialna zmusza do korzystania z systemu pomocy,
- zmniejszenie liczby osób długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym mieszkających w obszarze rewitalizacji – wskaźnik mierzy kluczową zmianę dotyczącą poprawy kondycji rynku pracy i sytuacji materialnej mieszkańców,
- poprawę aktywności gospodarczej– zakłada się, że podjęte działania rewitalizacyjne przyczynią się do większej aktywności gospodarczej mieszkańców. Dzięki temu zyskają oni nowe miejsca pracy, wpłynie to na poprawę jakości ich życia,

- zmniejszenie liczby przestępstw na obszarze rewitalizacji (cel 2), co poprawi jakość życia mieszkańców i ich bezpieczeństwo,

Wartości w/w wskaźników w latach 2020 i 2023 wobec roku bazowego będą pokazywać zmianę w natężeniu zdiagnozowanych problemów.

17. Niezbędne zmiany w uchwałach

17.1. Uchwały, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i w sprawie kodeksu cywilnego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023, nie przewiduje wprowadzenia zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu cywilnego.

17.2. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023, nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański.

17.3. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego

Nie przewiduje się wprowadzenia zmian w obowiązującym Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Nowy Dwór Gdański na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023.

18. Strategiczne Narzędzia Planistyczne

18.1. Specjalna strefa rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji nie planuje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2016 r. o rewitalizacji.

18.2. Miejscowy Plan Rewitalizacji

Nie przewiduje się realizacji Miejscowego Planu Rewitalizacji dla obszaru rewitalizacji na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017 – 2023.

19. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017- 2023 określając cele i kierunki działań rewitalizacyjnych jest dokumentem operacyjnym, który z uwagi na interdyscyplinarny charakter procesu rewitalizacji dotyka wielu sfer życia. To oznacza, że dokument musi być spójny z uchwalonymi strategicznymi dokumentami samorządu, w tym dokumentami

planistycznymi i branżowymi. Dzięki temu program rewitalizacji staje się narzędziem zarządzania projektami, działaniami z różnych sektorów, które w sposób komplementarny wobec siebie i spójny w zakresie rozwiązywania problemów są jednocześnie realizowane na wyznaczonym obszarze.

Problemy zdiagnozowane w GPR w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej zostały wskazane również w dokumentach strategicznych, planistycznych oraz programowych gminy Nowy Dwór Gdański. Ich analiza w niniejszym rozdziale wskazuje na ścisły związek z zapisami GPR, zarówno w zakresie zdiagnozowanych problemów samorządu, jak i celów oraz kierunków koniecznych działań.

Nazwa dokumentu	Podstawa prawna
Strategia Rozwoju Gminy Nowy Dwór Gdański 2014-2020	Uchwała Nr 323/XXXIX/2014 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2014-2020
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański	Uchwała nr nr 67/X/95 Rady Miejskiej z dnia 2 czerwca 1995 r w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Nowy Dwór Gdański
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Dwór Gdański	Uchwała nr 54/VI/2015 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 16 kwietnia 2015 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2015-2020

Tabela 12 Uchwały zatwierdzające dokumenty strategiczne

Źródło: opracowanie własne

19.1. Strategia Rozwoju Gminy Nowy Dwór Gdański

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Dwór Gdański została przyjęta uchwałą nr 323/XXXIX/2014 z dnia 26 czerwca 2014 roku przez Radę Miejską w Nowym Dworze Gdańskim. Opiera swój program na zasadach zrównoważonego rozwoju. Szczególnie istotne cele zawarte w dokumencie to: propagowanie tradycji i budowanie tożsamości regionalnej, dbałość o krajobraz kulturowy, wykorzystanie dogodnej lokalizacji oraz aktywność lokalnej społeczności. Zagadnienia rewitalizacji w sposób szczegółowy określają niektóre z celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunki ich działań.

Jednym z celów strategicznych strategii jest *1. Aktywna społeczność gminna*, który zawiera w sobie zagadnienia i cele operacyjne ukierunkowane na budowę kapitału społecznego i wzrost zatrudnienia. Gminny Program Rewitalizacji kontynuuje politykę prospołeczną wskazaną w strategii w szczególności określoną w celu strategicznym *1.1. Budowa kapitału społecznego* poprzez realizację *Kierunku 1. Wspieranie pomocowe osób samotnych i niesamodzielnych, aktywna integracja osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych*. W ramach tego kierunku podjęte zostanie przedsięwzięcie nr *2. Działania na rzecz wsparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych*, którego realizacja przyczyni się do wzrostu poziomu usług świadczonych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, aktywizacji i włączenia ich

w życie lokalnej społeczności. Drugim istotnym dla przedmiotowego kierunku przedsięwzięciem jest *3. Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych*, które przyczyni się do powstania miejsca świadczącego usługi społeczne zarówno dla obszaru rewitalizacji jak i dla całego miasta i podniesienia jakości świadczonych usług społecznych. Przedsięwzięcia te mają również zachęcić mieszkańców do aktywizacji, poprawić relacje sąsiedzkie i zachęcić do wspólnego działania.

Ponadto GPR wpisuje się w pozostałe cele strategiczne takie jak *2. Rozwijająca się gospodarka* oraz *3. Czyste środowisko i atrakcyjna przestrzeń*. Propaguje zawarte w nich postulaty poprzez realizację kierunków dotyczących poprawy stanu technicznego zabudowy i infrastruktury technicznej - w szczególności poprzez przedsięwzięcia nr 5, 8 i 9. Podejmuje też działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i przestrzennej obszaru - działania nr 4, 6 i 7.

GPR wpisuje się w politykę gminy określoną w Strategii Rozwoju Gminy Nowy Dwór Gdański poprzez realizację w szczególności działań mających na celu ograniczenie problemów społecznych na przedmiotowym obszarze i zwiększenie kompetencji społecznych. Ponadto w ramach przedstawionych kierunków GPR realizuje przedsięwzięcia których wynikiem będzie poprawa jakości przestrzeni i atrakcyjności obszaru, modernizacja budynków zabytkowych w obszarze rewitalizacji i dostosowanie ich do nowych funkcji, poprawa jakości infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz przygotowanie nowej oferty inwestycyjnej dla przedsiębiorców. W wyniku przedmiotowych działań obszar rewitalizacji stanie się miejscem atrakcyjnym zarówno do zamieszkania jak i do lokalizacji nowych działalności gospodarczych.

19.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański zostało uchwalone przez Radę Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański uchwałą nr 67/X/95 z dnia 2 czerwca 1995 r., zmienione uchwałą Rady Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański nr 359/XLIII/2010 z dnia 16 września 2010 roku oraz zmienione uchwałą nr 343/XLIV/2014 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 23 października 2014 r. oraz Uchwałą Nr 62/X/2019 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 9 maja 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański. Zgodnie ze studium obszar rewitalizacji stanowi teren wskazany do przekształceń. Według studium przekształcenia mają na celu „uzyskanie w miarę jednorodnego pod względem funkcjonalno-przestrzennym i architektonicznym obszaru, który stanowić będzie atrakcyjne śródmieście miasta. Zadanie to uznaje się za podstawowe w dziele tworzenia tożsamości Nowego Dworu Gdańskiego.”

Podstawowymi ustaleniami kierunków rozwoju gminy są rozwój funkcji turystycznych, w tym agroturystycznych i zaspokojenie podstawowych potrzeb ludności. Dla miasta Nowy Dwór Gdański ustala się następujące funkcje wiodące:

- ponadlokalny ośrodek obsługi ludności i rolnictwa centralnej części Żuław Wiślanych,
- regionalny węzeł komunikacji drogowej,
- lokalny ośrodek turystyki krajoznawczej,
- lokalny ośrodek obsługi ludności i rolnictwa.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i Gminy Nowy Dwór Gdański wyznacza na obszarze rewitalizacji sprecyzowane kierunki dotyczące głównie nabrzeży rzeki Tugi oraz kształtowania zabudowy w kontekście obiektów historycznych.

Zaznacza również, że obszar powinien rozwijać się turystycznie oraz zapewnić odpowiednią obsługę i warunki życia dla mieszkańców. GPR Gminy Nowy Dwór Gdański wpisuje się w kierunki zagospodarowania przestrzennego sformułowane w Studium.

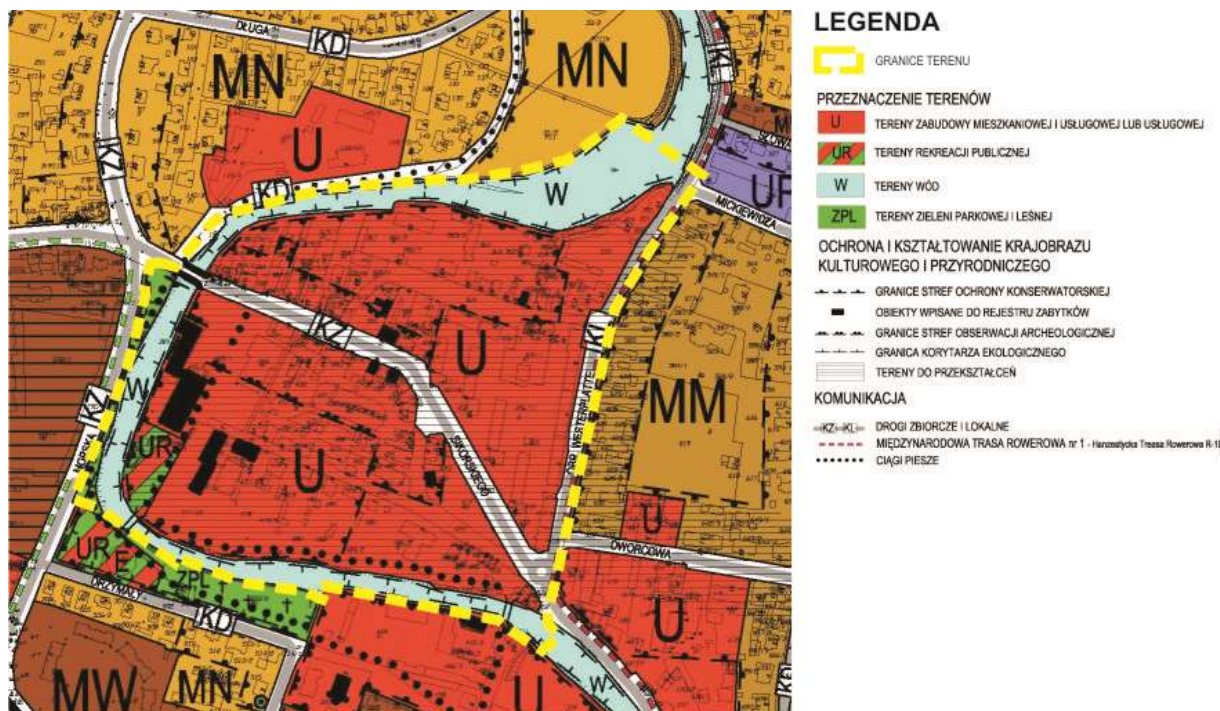
Szczególnie w ramach kierunku *Zwiększenie atrakcyjności przestrzennej i nadanie szczególnego charakteru przestrzeniom*, poprzez realizację przedsięwzięcia nr 4 *Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tugi* oraz *Przedsięwzięcie nr 6 Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów zielonych* GPR realizuje postulat dotyczący zagospodarowania rzeki Tugi i wskazujące turystykę jako jeden z kierunków, w którym powinien rozwijać się ten obszar. W ramach tego działania powstanie atrakcyjna przestrzeń publiczna zlokalizowana w kluczowym miejscu miasta, co poprawi ofertę turystyczną zarówno dla miasta jak i dla regionu. Przestrzeń ta będzie miała istotne znaczenie zarówno dla budowania atrakcyjności i śródmieścia jak i kształtowania tożsamości lokalnej i kapitału społecznego obszaru rewitalizacji. GPR podejmuje również działania mające na celu poprawę warunków życia w obszarze rewitalizacji, poprzez przedsięwzięcia dotyczące remontu zarówno obiektów mieszkalnych jak i użyteczności publicznej, infrastruktury technicznej i komunikacji oraz przestrzeni wewnątrzkwartałowych - bezpośrednio tego dotyczą przedsięwzięcia nr 3, 5, 8 i 9. Remonty oraz podnoszenie stanu technicznego realizują kierunek studium nakazujący działania zmierzające do budowania jednorodnej przestrzeni pod względem funkcjonalno – architektonicznym i tworzenia atrakcyjnego śródmieścia, jak również zapewniają odpowiednią jakość życia i realizują przepisy o ochronie środowiska.

Przedsięwzięcie nr 3 zakłada *remont i adaptację pomieszczeń zabytkowego Żuławskiego Ośrodka Kultury* oraz Przedsięwzięcie nr 8 *Remonty obiektów zabytkowych* są zgodne z zapisami Studium, które chroni powyższe zabytki oraz mówi, że w obrębie miasta obowiązuje przestrzeganie zasad ochrony zabytków i opieki nad nimi.

Zaznacza również, że obszar powinien rozwijać się turystycznie oraz zapewnić odpowiednią obsługę i warunki życia dla mieszkańców. Dlatego Przedsięwzięcie nr 5 *Zagospodarowanie części wspólnych i podwórek wspólnot mieszkaniowych spółdzielni oraz komunalnych obiektów mieszkaniowych* oraz Przedsięwzięcie nr 9 *Zagospodarowanie części wspólnych budynków spółdzielni oraz modernizacja kotłowni* w pełni wpisują się w Studium. Dodatkowo Studium wprowadza wzmożony reżim sanitarny dla ochrony środowiska miejskiego w celu ochrony otaczających terenów w obiektach m.in. utrzymywanych kotłowni lokalnych i kotłowni miejskiej.

GPR prawidłowo realizuje politykę zawartą w Studium i przyczynia się do poprawy jakości przestrzeni, która ze względu na swoje kluczowe położenie ma charakter nie tylko lokalny, ale odnosi się także do funkcjonowania całego miasta, powiatu a nawet regionu.

Ponadto należy zaznaczyć, że miasto i gmina Nowy Dwór Gdański rozwija ten teren przede wszystkim z uwagi na lokalną społeczność i poprzez fakt, iż posiada duży udział we własności nieruchomości w obszarze rewitalizacji, zapobiega powstawaniu procesu gentryfikacji, który mógłby mieć negatywny wpływ na jej funkcjonowanie.

Rysunek 30 Wyrys ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dla miasta Nowy Dwór Gdański

19.3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Dwór Gdański

Strategia została przyjęta uchwałą nr 54/VI/2015 z dnia 16 kwietnia 2015 r. przez Radę Miejską w Nowym Dworze Gdańskim i powstała w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i nakłada obowiązek uwzględnienia w niej programów mających za zadanie rozwiązywanie problemów alkoholowych i innych, pomocy społecznej oraz integrację osób z grupy szczególnego ryzyka. Główną misją strategii jest pomoc społeczna, a obszar jej działań podzielono na trzy główne priorytety:

- Sprawnie działająca rodzina,
- Przeciwdziałanie marginalizacji różnych grup społecznych,
- Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz mieszkańców Gminy Nowy Dwór Gdański.

W Gminny Program Rewitalizacji, w związku z nagromadzeniem na obszarze problemów społecznych, wpisują się zadania komplementarne do priorytetów Strategii. Ze względu na swą specyfikę GPR w szczególności skupia się na działaniach społecznych, mających na celu rozwiązanie problemów mieszkańców i podniesienie jakości życia w obszarze objętym rewitalizacją. Określone w GPR przedsięwzięcia w sposób integralny harmonizują z celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Dwór Gdański. W szczególności przedsięwzięcie nr 1. *Nowodworskie Centrum Rozwoju Rodziny* jest odpowiedzią na priorytet 1: *Sprawnie działająca rodzina*, przyczynia się do udzielenia pomocy rodzinom potrzebującym, zdiagnozowanie ich indywidualnych potrzeb i zapewnienie odpowiedniego wsparcia. Przedsięwzięcie to realizuje cele operacyjne: 1.1 *Wspieranie rodziny w sprawowaniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych*, 1.3. *Tworzenie warunków spełniających aktywność rodzin i promocja zdrowego stylu życia*, 2.2 *Wspieranie*

działań na rzecz osób długotrwale bezrobotnych i ich rodzin, 3.3. Budowanie poczucia odpowiedzialności społecznej mieszkańców.

Przedsięwzięcie nr 2. *Działania na rzecz wparcia opiekunów w opiece nad osobami niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami oraz rozwój usług opiekuńczych* oraz przedsięwzięcie nr 3. *Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych* odnoszą się do pozostałych problemów zdiagnozowanych w Strategii. W szczególności realizują cele operacyjne: 2.1. *Wspieranie działań na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych*, 2.3. *Wspieranie działań na rzecz ochrony zdrowia psychicznego*,

Wszystkie te przedsięwzięcia przyczyniają się do wspierania działań na rzecz rodzin, osób starszych i niepełnosprawnych, osób bezrobotnych, zapewnienia różnych form pomocy osobom potrzebującym. W ramach pomocy zaplanowano wsparcie dla rodzin dla których przewidziano m.in. warsztaty rodzicielskie w ramach Centrum Wsparcia Rodziny. Dla osób starszych i z niepełnosprawnościami przewidziano m.in. sfinansowanie usługi asystenckiej oraz usługi opiekuńczej. Dla osób niesamodzielnych przewidziano kształcenie w zakresie opieki nad nimi. W ramach Centrum Wolontariatu przewidziano pomoc w formie wolontariatu opiekuńczego i pomocy sąsiedzkiej nad osobami z niesamodzielnymi i z niepełnosprawnościami. W Placówce wsparcia dziennego w ramach Centrum Rozwoju Rodziny prowadzone będą m.in. warsztaty wpływające na rozwój dzieci i młodzieży, warsztaty zdrowego żywienia.

Wszystkie te działania są spójne z zapisami Strategii Rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2015-2020.

20. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

SKALA 1:2000

- Legenda**
- Granica obszaru objętego zmianą Gminnego Programu Rewitalizacji
 - Obszar szczególnego zagrożenia powodzią (woda 1%)
 - Budynki
 - Obszar szczególnego zagrożenia powodzią (woda 0,2%)
 - Ulice
- Przekształcenia w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji**
- Dostosowanie Żuławskiego Ośrodka Kultury do celów świadczenia usług społecznych
 - Remont obiektów zabytkowych
 - Remont części wspólnych budynków mieszkalnych
 - Remont/termomodernizacja/rewaloryzacja budynków usługowych
 - Remont i adaptacja lokalu na potrzeby Urzędu Miejskiego
 - Zagospodarowanie bulwaru wzdłuż rzeki Tuga
 - Zagospodarowanie podwórek sąsiedzkich - części wspólnych
 - Zagospodarowanie ciągów komunikacyjnych i terenów przyległych
 - Przygotowanie terenów inwestycyjnych
 - Organizacja przejęcia przez teren spółdzielni

**ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY
PRZEDSTAWIAJĄCY PODSTAWOWE
KIERUNKI ZMIAN
FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH
OBSZARU REWITALIZACJI**

MAPA DZIAŁAŃ PRZESTRZENNYCH
ZAPLANOWANYCH W RAMACH ZMIANY GMINNEGO
PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NOWY DWÓR
GDANSKI

21. Spis rysunków

Rysunek 1 Podział Gminy Nowy Dwór Gdański na jednostki urbanistyczne.....	14
Rysunek 2 Podział miasta Nowy Dwór Gdański na jednostki urbanistyczne	14
Rysunek 3 Lokalizacja obszaru rewitalizacji w skali miasta Nowy Dwór Gdański	28
Rysunek 4 Zasięg obszaru Rewitalizacji.....	29
Rysunek 5 Liczba bezrobotnych według ulic na obszarze rewitalizacji. Przyjęta średnia wynosi 9,5 osób/ulicę.....	39
Rysunek 6 Liczba podmiotów w rejestrze REGON według ulic na obszarze rewitalizacji. Przyjęta średnia wynosi 27,88 podmiotów /ulicę	40
Rysunek 7Liczba podmiotów wyrejestrowanych z REGON według ulic na obszarze rewitalizacji. Przyjęta średnia wynosi 28,88 podmiotów/ulicę	41
Rysunek 8 Funkcje zabudowy na obszarze rewitalizacji.....	43
Rysunek 9 Widok na przestrzeń publiczną za budynkiem Żuławskiego Parku Historycznego od strony rzeki	45
Rysunek 10 Widok na park przed Urzędem Miejskim w Nowym Dworze Gdańskim	46
Rysunek 11 Widok na nadbrzeże rzeki Tugi w południowej części obszaru rewitalizacji	46
Rysunek 12 Struktura własności obszaru objętego Gminnym Programem Rewitalizacji	48
Rysunek 13 Obiekty należące do wspólnot mieszkaniowych oraz budynki należące do Gminy Nowy Dwór Gdański	49
Rysunek 14 Podział przestrzeni ze względu na ich rodzaj ze wskazaniem obiektów i obszarów zdegradowanych	50
Rysunek 15 Podział przestrzeni ze względu na ich rodzaj ze wskazaniem przestrzeni amorficznych.....	51
Rysunek 16 Obiekty podlegające ochronie na obszarze rewitalizacji	52
Rysunek 17 Poziom czystości powietrza dla zanieczyszczeń SO ₂ , CO oraz NO ₂ w najbliższych Nowemu Dworowi Gdańskiemu punktach pomiarowych	56
Rysunek 18 Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie – wynosi raz na 100 lat.....	57
Rysunek 19 Lokalizacja pomnika przyrody w obrębie obszaru rewitalizacji	58
Rysunek 20 Stan techniczny infrastruktury drogowej i ciągów pieszych na obszarze rewitalizacji.....	59
Rysunek 21 Lokalizacja budynku ciepłowni przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Nowym Dworze Gdańskim.....	60
Rysunek 22 Widok na ciepłownię od strony południowej	61
Rysunek 23 Podział budynków ze względu na sposób ogrzewania.....	61
Rysunek 24 Miejsca selektywnej zbiórki odpadów na obszarze rewitalizacji	62
Rysunek 25 Stan techniczny budynków na obszarze rewitalizacji	63
Rysunek 26 Wyposażenie w media obszaru rewitalizacji	65
Rysunek 27 Grupy wymagające wsparcia z uwzględnieniem wieku według respondentów.....	68
Rysunek 28 Problemy społeczne zaobserwowane przez respondentów.....	69
Rysunek 29 Schemat organizacyjny Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Gdańskim	136
Rysunek 30 Wyrys ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dla miasta Nowy Dwór Gdański	149

22. Spis tabel

Tabela 1 Opis struktury jednostek urbanistycznych w gminie Nowy Dwór Gdański wyznaczonych na potrzeby delimitacji obszarów zdegradowanych i wyznaczenia obszaru rewitalizacji	15
Tabela 2 Liczba ludności w latach 2010-2018 w Gminie Nowy Dwór Gdański	29
Tabela 3 Migracje w latach 2010-2018 w Gminie Nowy Dwór Gdański	30
Tabela 4 Analiza SWOT	66
Tabela 5 Karty podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	83
Tabela 6 Lista przedsięwzięć uzupełniających.....	100
Tabela 7 Harmonogram podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	107
Tabela 8 Szacunkowe wartości przedsięwzięć rewitalizacyjnych	109
Tabela 9 Matryca komplementarności.....	115
Tabela 10. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Dwór Gdański na lata 2017-2023.....	141
Tabela 11 Wskaźniki monitorowania zjawisk kryzysowych GPR.....	144
Tabela 12 Uchwały zatwierdzające dokumenty strategiczne.....	146